

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΜΕΛΕΤΗ ΑΝΑΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ / ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ / ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΟΑΕΔ, ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΑΥΤΩΝ

1^ο Παραδοτέο

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

Νοέμβριος 2011

Πίνακας Περιεχομένων

1	Ενότητα Α: Εισαγωγή	4
2	Ενότητα Β: Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ανά Πεδίο Πολιτικής	6
2.1	Εισαγωγή	6
2.2	Σκιαγράφηση των Πεδίων Πολιτικής Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης στην Ελλάδα	14
2.3	Παρουσίαση των υφιστάμενων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ανά Πεδίο Πολιτικής	26
2.3.1	<i>Προγράμματα επιδότησης εργοδοτών για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας (2007-2011)</i>	<i>33</i>
2.3.2	<i>Προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματικών (2007-2011)</i>	<i>34</i>
2.3.3	<i>Προγράμματα υπέρ ειδικών κατηγοριών του πληθυσμού (2007-2011)</i>	<i>39</i>
2.3.4	<i>Ειδικά προγράμματα λόγω της οικονομικής κρίσης (2010-2011)</i>	<i>41</i>
2.4	Πολιτικές που εφαρμόζονται στην Ευρώπη για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού που πλήττεται άμεσα ή έμμεσα από την κρίση.	50
2.4.1	<i>Πρωτοβουλίες για την προώθηση της απασχόλησης σε επίπεδο ΕΕ.</i>	<i>50</i>
2.4.2	<i>Συνθετική Παρουσίαση των πολιτικών των χωρών της ΕΕ για την τόνωση της αγοράς εργασίας και την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.</i>	<i>54</i>
2.4.3	<i>Αναλυτική παρουσίαση πρακτικών συγκεκριμένων κρατών μελών για τη διαχείριση της κρίσης στην αγορά εργασίας</i>	<i>59</i>
3	Ενότητα Γ: Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	77
3.1	Εισαγωγή	77
3.2	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006: μια μετά-ανάλυση	85
3.2.1	<i>Μελέτη αξιολόγησης προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας των ετών 1998, 1999, 2000.</i>	<i>86</i>
3.2.2	<i>Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), του έτους 2002</i>	<i>92</i>
3.2.3	<i>Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας, του έτους 2002</i>	<i>95</i>

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

3.2.4	Έκθεση σύνθεσης αποτελεσμάτων των προγραμμάτων ΝΘΕ & ΝΕΕ του ΟΑΕΔ, του έτους 2002	98
3.2.5	Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), περιόδου 2003 – 2004.....	99
3.2.6	Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας 2003	101
3.2.7	Ανάπτυξη πιλοτικού συστήματος αξιολόγησης μέτρων πολιτικών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Αξιολόγηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (ΝΘΕ, ΝΕΕ, stage) που διενεργήθηκαν κατά το 2002 στους Νομούς Πειραιά και Ξάνθης	103
3.2.8	Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), έτους 2004	106
3.2.9	Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.) έτους 2005	111
3.3	Πληροφορίες που αντλήθηκαν από τα στοιχεία που διέθεσε ο ΟΑΕΔ στην ερευνητική ομάδα	115
3.4	Ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα	132
4	Ενότητα Δ: Αξιολόγηση του Συστήματος Αξιολόγησης Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	138
4.1	Παρουσίαση του συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	138
4.2	Αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης	142
5	Ενότητα Ε: Αξιολογικά συμπεράσματα της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης	146

1 Ενότητα Α: Εισαγωγή

Το παραδοτέο «Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης» αποτελεί το πρώτο Παραδοτέο του έργου «Μελέτη Ανασχεδιασμού των δράσεων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και σχεδιασμός και προσδιορισμός του τρόπου / διαδικασιών εφαρμογής εσωτερικού συστήματος / μηχανισμού αξιολόγησης στον ΟΑΕΔ, των Δράσεων αυτών», που έχει ανατεθεί από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, (εφεξής ΟΑΕΔ ή Αναθέτουσα Αρχή), στην εταιρεία «ΕΕΟ GROUP Α.Ε.» (εφεξής Σύμβουλος ή Μελετητής) με την από 12/9/2011 σύμβαση, κατόπιν διενέργειας ανοιχτού διαγωνισμού (Αρ. πρωτ. 022969/οικ.6.4217/22-12-2010, ΑΔΑ 4Π7Λ-ΑΣ) και έχει χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης την 11/3/2012.

Αντικείμενο του παραδοτέου αποτελεί η εκπόνηση μελέτης με θέμα τον ανασχεδιασμό των δράσεων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και το σχεδιασμό και τον προσδιορισμό του τρόπου / διαδικασιών εφαρμογής εσωτερικού συστήματος / μηχανισμού αξιολόγησης στον ΟΑΕΔ, των δράσεων αυτών. Ειδικότερα, στα πλαίσια του Παραδοτέου ο Μελετητής προχωρεί στα κάτωθι:

- ο Καταγραφή / αποτύπωση και προσδιορισμός των υφιστάμενων / ήδη υπαρχόντων Πεδίων Πολιτικής.
- ο Αποτίμηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006.
- ο Συμπεράσματα ως προς την αποτελεσματικότητα εφαρμογής των υφιστάμενων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.
- ο Παρουσίαση και αποτίμηση του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Προκειμένου να καλυφθούν τα παραπάνω στο παραδοτέο αναλύονται οι κάτωθι Ενότητες:

- Η πρώτη ενότητα αποτελείται από την παρούσα Εισαγωγή, που έχει το ρόλο ενός σύντομου οδηγού στα περιεχόμενα του Παραδοτέου για τη διευκόλυνση του αναγνώστη.

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Στη δεύτερη ενότητα γίνεται ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ανά Πεδίο Πολιτικής, η οποία περιλαμβάνει τη σκιαγράφηση των Πεδίων Πολιτικής Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης στην Ελλάδα, την παρουσίαση των υφιστάμενων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ανά Πεδίο Πολιτικής και συνοπτική αναφορά στις Πολιτικές Απασχόλησης σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο κατά τη περίοδο της κρίσης.
- Στη τρίτη ενότητα γίνεται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.
- Στη τέταρτη και τελευταία ενότητα γίνεται παρουσίαση και αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος αξιολόγησης Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.
- Στην πέμπτη και τελευταία ενότητα δίνονται ορισμένα συνθετικά αξιολογικά συμπεράσματα, τα οποία θα αποτελέσουν οδηγό για τον ανασχεδιασμό των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και τον σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος αξιολόγησης των πολιτικών αυτών.

Για την εκπόνηση του παρόντος πονήματος απασχολήθηκαν οι:

- Άγγελος Κουτσομιχάλης, Δρ. Μεταλ. Μηχανικός, Λέκτορας Σχολής Ικάρων, Υπεύθυνος Έργου
- Πανδώρα Σέργη, Κοινωνιολόγος, ως Αναπληρώτρια Υπεύθυνη Έργου.
- Απόστολος Δεδουσόπουλος, Καθηγητής Οικονομικών Εργασίας του Παντείου Πανεπιστημίου, ως επιστημονικός υπεύθυνος της μελέτης.
- Γιώργος Ιωαννίδης, Οικονομολόγος, ως ερευνητής.
- Γεράσιμος Ιωάννου, Οικονομολόγος – Περιφερειολόγος, ως μέλος της ομάδας έργου.
- Αλειφέρη Δήμητρα, Μηχανικός Μεταλλείων – Μεταλλουργός, ως μέλος της ομάδας έργου.

Ευχαριστούμε θερμά τον κο Δ. Πασούρη, τον κο Π. Λαουτάρη και την κα Ε. Πέππα για τη σημαντική τους συνδρομή από την πλευρά του ΟΑΕΔ, στην εκπόνηση της παρούσας μελέτης.

2 Ενότητα Β: Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ανά Πεδίο Πολιτικής

2.1 Εισαγωγή

Στη ακαδημαϊκή συζήτηση αλλά και στην πρακτική των δημόσιων οργανισμών απασχόλησης, συνήθως με τον όρο Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ) περιγράφονται παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, οι οποίες θεωρητικά στοχεύουν στην αντιμετώπιση των αιτιών που προκαλούν την ανεργία. Αντίστοιχα, οι ΕΠΑ διακρίνονται από τις παθητικές πολιτικές απασχόλησης οι οποίες θεωρείται ότι δεν αντιμετωπίζουν τα αίτια της ανεργίας, αλλά στοχεύουν στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών της επιπτώσεων στον άνεργο.

Βάσει των παραπάνω, στις ΕΠΑ συνήθως περιλαμβάνονται τρεις μεγάλες ομάδες παρεμβάσεων-μέτρων:¹

- μέτρα και πολιτικές που στοχεύουν στην καλύτερη αντίστοιχη της προσφοράς με τη ζήτηση εργασίας και στην υποστήριξη του ανέργου στην αναζήτηση εργασίας,
- πολιτικές κατάρτισης που στοχεύουν στην αναβάθμιση, βελτίωση ή και προσαρμογή των δεξιοτήτων των εργαζομένων, και
- μέτρα άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας μέσω επιδοτήσεων προς το δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα.

Σύμφωνα με τη θεωρία, τα παραπάνω μέτρα επιδρούν άμεσα ως προς την άρση των παραγόντων που προκαλούν την ανεργία. Η πρώτη ομάδα (σύζευξη προσφοράς-ζήτησης εργασίας), στοχεύει να αντιμετωπίσει την ανεργία τριβής όπως αυτή νοηματοδοτείται από τις αναλύσεις του Pissarides,² η δεύτερη ομάδα (κατάρτιση) αντιμετωπίζει την ανεργία που προκαλείται λόγω των χαμηλών δεξιοτήτων των ανέργων, και η τρίτη ομάδα (επιδοτήσεις), που θεμελιώνεται θεωρητικά από τις

¹ Calmfors L. (1994), “Active Labour Market Policy and Unemployment - A Framework for the Analysis of Crucial Design Features”, *OECD Economic Studies* No. 22, Spring 1994

² Pissarides, C. (1985), “Short-run equilibrium dynamics of unemployment, vacancies and real wages”, *American Economic Review*, Vol. 75,

Pissarides, C. (1990), *Equilibrium Unemployment Theory*, Basil Blackwell

αναλύσεις των Layard, Nickell, Jackman και Johnson,³ αντιμετωπίζει την ανεργία μέσω της μείωσης που προκαλεί στο οριακό κόστος εργασίας.

Αντίστοιχα, στις παθητικές πολιτικές, περιλαμβάνονται τα μέτρα επιδοματικής στήριξης των ανέργων είτε αυτά είναι επιδόματα ανεργίας, είτε άλλου τύπου εισοδηματικές ενισχύσεις που εντάσσονται στη γενική κατηγορία της ασφάλισης από την ανεργία. Σύμφωνα με την θεωρία, αυτές οι παρεμβάσεις δεν αντιμετωπίζουν τα ίδια τα αίτια της ανεργίας, αλλά είναι σημαντικές προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές συνέπειες της ανεργίας στον άνεργο.

Όπως επισημαίνει ο Δεδουσόπουλος,⁴ η χρήση του όρου «ενεργητικές» σε αντιπαράθεση με τον όρο «παθητικές» πολιτικές εμπεριέχει μια έντονη θετική φόρτιση και αντανακλά θεωρητικές υποθέσεις που αναφέρονται στα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσφοράς εργασίας. Για παράδειγμα, η διάκριση δεν έχει νόημα στα πλαίσια ενός κεϋνσιανής έμπνευσης πλαισίου, διότι σε αυτό το πλαίσιο οι επιδοματικές πολιτικές παίζουν ενεργητικό ρόλο λόγω της δυνατότητάς τους να δράσουν ως αυτόματοι σταθεροποιητές στην ενδεχόμενη μείωση της συνολικής ζήτησης.

Σήμερα, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης θεμελιώνονται κυρίως στα πλαίσια της νέο-κλασικής ανάλυσης, στοιχείο που αυτόματα αποκλείει άλλου τύπου παρεμβάσεις που ενώ θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν «ενεργητικές» αποκλείονται. Το καλύτερο ίσως παράδειγμα τέτοιων παρεμβάσεων είναι οι προτάσεις άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας από το κράτος, στα πλαίσια μιας πολιτικής όπου το τελευταίο θα δρα ως «εργοδότης της ύστατης στιγμής».⁵

Τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι οι ΕΠΑ βρίσκονται αναγκαστικά σε σχέση αντιπαράθεσης με τις παθητικές πολιτικές. Ωστόσο, η αλλαγή παραδείγματος που

³ Layard, R. και Nickell, S. (1986), “Unemployment in Britain”, *Economica*, Vol. 53, No. 5, Johnson, G.E. and Layard, R. (1986), “The natural rate of unemployment: explanation and policy”, *Handbook of Labour Economics*, North-Holland, Amsterdam,

Layard, R., Jackman, R. και Nickell, S. (1991), *Unemployment*, Oxford University Press

⁴ Δεδουσόπουλος Α. (1995), «Πολιτικές για την Αγορά Εργασίας στο τέλος του 20^{ου} αιώνα», Τετράδια του INE, 1995

⁵ Για περισσότερα βλ. Wray R. (1997), “Government as Employer of Last Resort: Full Employment Without Inflation”, Levy Institute,

Papadimitriou D. (2008), “Promoting Equality Through an Employment of Last Resort Policy”, Levy Institute Working Paper No. 545

συντελέστηκε κατά την δεκαετία του '70 (υποχώρηση του κεϋνσιανισμού έναντι των μονεταριστικών νέο-κλασικών προσεγγίσεων), διαμόρφωσε ένα νέο περιβάλλον που επέτρεψε την ενίσχυση του σχετικού τους βάρους έναντι των παθητικών πολιτικών.

Όπως σημειώνει ο ΟΟΣΑ,⁶ η ενεργητικές πολιτικές πρωτοεμφανίστηκαν κατά την δεκαετία του '60, και κατά την πρώτη φάση ανάπτυξής τους στόχευαν κυρίως στην ικανοποίηση της ταχεία αυξανόμενης ζήτησης εργασίας που συνδυαζόταν και με σημαντικές αλλαγές στο παραγωγικό πρότυπο. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ΕΠΑ αναπτύχθηκαν κυρίως στη Σουηδία, ως τμήμα και μηχανισμός υποστήριξης της βιομηχανικής πολιτικής και της πολιτικής επίτευξης πλήρους απασχόλησης.⁷

Στη συνέχεια όμως, οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες των δεκαετιών του '70 και του '80, μετέβαλλαν και την στοχοθεσία των πολιτικών αυτών, μέσω της αυξημένης έμφασης που δόθηκε στο τμήμα της προσφοράς εργασίας και στην αντιμετώπιση των «διαρθρωτικών» προβλημάτων της αγοράς εργασίας. Σε κάθε περίπτωση, όπως σημειώνουν οι Martin και Grubb,⁸ παρά την ισχυρή πολιτική ρητορεία υπέρ των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, η ακριβής σχέση τους σε σχέση με τις παθητικές δεν μεταβλήθηκε τρομακτικά κατά τα τελευταία 20 χρόνια, με αποτέλεσμα οι παθητικές πολιτικές να συνεχίζουν να απορροφούν τον κύριο όγκο των δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας στο σύνολο σχεδόν των ανεπτυγμένων κρατών (φυσικά η ακριβής αναλογία διαφοροποιείται αναλόγως του κράτους αλλά και της φάσης του οικονομικού κύκλου).

Τα ζητήματα των ορισμών των εννοιών είναι πάντα ακανθώδη. Για τις ανάγκες όμως της παρούσας μελέτης, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τον ορισμό που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σύμφωνα με αυτόν, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης:

«είναι παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας που στοχεύουν σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού. Υπό αυτή την έννοια, διαφέρουν από τις γενικές πολιτικές απασχόλησης που, εξ ορισμού δεν απευθύνονται σε κάποια ιδιαίτερη ομάδα... Οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης βασικά αποσκοπούν στην αύξηση της πιθανότητας απασχόλησης ή στην βελτίωση των εισοδηματικών

⁶ OECD (1993), *Employment Outlook 1993*, σ. 39-41,

⁷ Για περισσότερα βλ. Δεδουσόπουλος Α. (1997), «Οι πολιτικές απασχόλησης στην Ελλάδα», *Τετράδια του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ*, Αρ. 10-11

⁸ Martin J. και Grubb D. (2001), “What works and for whom: A review of OECD countries’ experiences with active labour market policies”, *Swedish Economic Policy Review* 8 (2001) 9-56, σ. 11

προοπτικών ανέργων ατόμων ή ομάδων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας».⁹

Όπως σημειώνει ο Δεδουσόπουλος,¹⁰ από τον παραπάνω ορισμό προκύπτουν και ορισμένα από τα βασικά χαρακτηριστικά των ενεργητικών πολιτικών.

(α) Οι ενεργητικές πολιτικές από μόνες τους, δεν συγκροτούν ολοκληρωμένη πολιτική απασχόλησης. Για την ακρίβεια οι ΕΠΑ, αποτελούν τμήμα μιας ευρύτερης πολιτικής, και –κυρίως– η αποτελεσματικότητά τους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τα χαρακτηριστικά άλλων παραμέτρων, «εξωτερικών» ως προς αυτές. Για παράδειγμα, η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος ασφαλιστικής κάλυψης από την ανεργία, συνιστά προϋπόθεση για την λειτουργία των ενεργητικών πολιτικών, διότι μέσω αυτού του συστήματος είναι δυνατή η καταγραφή των αναγκών των ανέργων. Αντίστοιχα, η ύπαρξη επαρκών υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης (από βρεφονηπιακούς σταθμούς, μέχρι υπηρεσίες φροντίδας των ηλικιωμένων) συνιστούν προϋπόθεση προκειμένου να πετύχουν ενεργητικά μέτρα που στοχεύουν στην ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας.

(β) Οι ενεργητικές πολιτικές είναι συμπληρωματικές πολιτικές που ενεργοποιούνται προκειμένου να επιτευχθούν παραπληρωματικοί στόχοι της πολιτικής απασχόλησης, όπως η ενίσχυση της θέσης ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας. Κατά συνέπεια, οι ΕΠΑ κατά κανόνα αφορούν παρεμβάσεις μικρής κλίμακας. Από την φύση τους αποτελούν παρεμβάσεις μικροοικονομικού χαρακτήρα, επομένως είναι επενδυμένες με σαφή επιλεκτικότητα ως προς τις ομάδες στόχου στις οποίες απευθύνονται.

Εκ των πραγμάτων, δεν είναι δυνατό στα πλαίσια του παρόντος, να επισκοπηθεί το σύνολο των θεωρητικών προτάσεων αναφορικά με την αποτελεσματικότητα και τη λειτουργία των ΕΠΑ. Ο πίνακας που ακολουθεί καταγράφει ενδεικτικές καταστάσεις και προγράμματα ενεργητικών πολιτικών, χωρίς να αποτελεί εξαντλητική τους περιγραφή.

⁹ European Commission, *Employment in Europe*, 2006, σ. 120

¹⁰ Δεδουσόπουλος Α. (2007), *Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης. Θεωρία και αξιολογήσεις*, Πάντειο Πανεπιστήμιο, σ. 10-11

Πίνακας 1 Τυπολογία ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης			
Είδος παρέμβασης	Ομάδα Στόχος	Αίτιο ανεργίας ή δυσχέρειας	Θεωρητική βάση αναφοράς
Υπηρεσίες τοποθέτησης	Σύνολο πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας	Ανεργία τριβής Διαρθρωτική ανεργία με γεωγραφικά αίτια	Ανεργία διερεύνησης Συνάρτηση σύζευξης Θεωρία κοινωνικού κεφαλαίου
Κατάρτιση	- Νέοι με ελλειπείς εργασιακές δεξιότητες Κατάρτιση εργαζομένων - Επανακατάρτιση εργαζομένων σε επισφαλείς εργασίας - Κατάρτιση ατόμων που επιχειρούν εκ νέου ένταξη στην αγορά εργασίας	Διαρθρωτική ανεργία	Θεωρία ανθρώπινου κεφαλαίου
Επιδοτούμενη Απασχόληση	- Άτομα με χαμηλότερη από τη μέση παραγωγικότητα - Νέοι χωρίς εργασιακή εμπειρία - Μακροχρόνια άνεργοι Ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού	Νεοκλασική ανεργία (επίπεδο μισθού υψηλότερη της αξίας του οριακού προϊόντος της εργασίας)	Νεοκλασικό υπόδειγμα
Δεδουσόπουλος Α. (2007), Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης. Θεωρία και αξιολογήσεις, Πάντειο Πανεπιστήμιο, σ. 21			

Όπως είναι φυσικό, ο ρόλος της πολιτικής απασχόλησης σε μια περίοδο ύφεσης είναι καίριας σημασίας προκειμένου να μειώσει άμεσα τις αρνητικές συνέπειες της ύφεσης, αλλά και να προετοιμάσει το έδαφος για την ανάκαμψη, ελαχιστοποιώντας τη χρονική υστέρηση ως προς την προσαρμογή της απασχόλησης στην βελτίωση του οικονομικού περιβάλλοντος. Συνεπώς, η πολιτική απασχόλησης καλείται να ικανοποιήσει μια ευρεία γκάμα στόχων. Για παράδειγμα, η μείωση των απολύσεων, απαιτεί μια πολιτική που θα απαλύνει το κόστος της μειωμένης ζήτησης για τις επιχειρήσεις μέσω διαφόρων μέτρων επιδότησης. Παρά ταύτα, δεν μπορούν να αποτραπούν όλες οι απολύσεις, κατά συνέπεια υπάρχει ένα κενό που πρέπει να καλυφθεί από τις πολιτικές υποστήριξης των ανέργων, τα μέτρα βελτίωσης των δεξιοτήτων και τα μέτρα επαναπροώθησης προς την απασχόληση.

Όπως τονίζουν οι Cazes κ.α.,¹¹ το κρίσιμο ζήτημα στην προκειμένη, είναι να διαπιστωθεί ποιες πολιτικές παράγουν καλύτερο αποτέλεσμα για την κοινωνική ευημερία γενικότερα, και όχι αναγκαστικά για τους εργοδότες. Για παράδειγμα, εάν ο ρυθμός προσαρμογής των επιχειρήσεων είναι εξωτερικά γρήγορος, το αντικείμενο

¹¹ Cazes S., Verick S., Heuer C. (2009), «Labour market policies in times of crisis», Employment Working Paper No. 35, International Labour Organization, σ. 9

της δημόσιας παρέμβασης πρέπει να είναι ο έλεγχος του ρυθμού προσαρμογής προκειμένου να μην αυξηθεί περαιτέρω η ανεργία. Αντίθετα, εάν οι επιχειρήσεις προσαρμόζονται πολύ αργά, ο στόχος της δημόσιας παρέμβασης πρέπει να είναι η ενίσχυση του ρυθμού προσαρμογής. Σε κάθε περίπτωση, λόγω των συσταλτικών συνεπειών της ύφεσης, η μεγαλύτερη και άμεση πρόκληση έχει να αντιμετωπίσει κάθε κυβέρνηση αφορά πρωτίστως τη μείωση της ζήτησης εργασίας, ενώ η αντιμετώπιση της ανεργίας τριβής ή των διαρθρωτικών παραγόντων μπαίνει σε δεύτερη μοίρα.¹²

Στο επίπεδο των επιχειρήσεων, οι δύο κύριοι μηχανισμοί προσαρμογής αφορούν (α) το χρόνο εργασίας ή/και τον όγκο της απασχόλησης, (β) τους μισθούς. Σε γενικές γραμμές αυτοί οι μηχανισμοί μπορούν να κωδικοποιηθούν ως εξής:

(α) *Χρόνος εργασίας / όγκος της απασχόλησης*: οι επιχειρήσεις, προσαρμόζουν προς τα κάτω τόσο τον χρόνο εργασίας, όσο και τον όγκο της απασχόλησης. Η επιλογή σχετίζεται σε μεγάλο βαθμό με την φύση της χρησιμοποιούμενης εργασίας. Κλάδοι που απασχολούν σχετικά ειδικευμένη εργασία προτιμούν μειώσεις στο χρόνο εργασίας, ενώ κλάδοι που απασχολούν κυρίως ανειδίκευτη εργασία προβαίνουν συχνότερα σε μείωση του όγκου της απασχόλησης.¹³

(β) *Περικοπή ονομαστικών μισθών*: παρά το γεγονός ότι χρησιμοποιείται συχνά, η έρευνα δείχνει ότι οι θετικές συνέπειες είναι περιορισμένες και κατά κανόνα υπολείπονται των αρνητικών. Ειδικά στις ανεπτυγμένες χώρες, η μείωση του κόστους εργασίας δύσκολα παράγει θετικές συνέπειες για τρεις κυρίως λόγους:

- το κόστος εργασίας έχει μικρότερη συμμετοχή στην τελική ανταγωνιστικότητα του προϊόντος,
- η μείωση των μισθών δρα αρνητικά στην παραγωγικότητα των εργαζομένων,
- η μείωση των μισθών προκαλεί περιστολή της συνολικής ζήτησης.

Αντίθετα, η μείωση των πραγματικών μισθών (π.χ. μέσω της αύξησης της παραγωγικότητας) μπορεί να επιφέρει σημαντικότερα οφέλη, προϋποθέτει όμως δυνατότητα προσαρμογής των επιχειρήσεων και δυνατότητα άμεσης υιοθέτησης

¹² Cazes S, Verick S., Heuer C. (2009), “Labour market policies in times of crisis”, Employment Working Paper No. 35, International Labour Organization, σ. 3

¹³ Aaronson, D.; Brave, S.; Schechter, S. (2009), “How does labor adjustment in this recession compare with the past?” *Chicago Fed Letter*, June 2009, No. 263

καινοτομικών μεθόδων εσωτερικής οργάνωσης. Πρέπει πάντως να σημειωθεί ότι η έρευνα έχει βρει θετική συσχέτιση ανάμεσα στην μείωση του πραγματικού μισθού (όταν αυτή επιδιώκεται μέσω της μείωσης των ονομαστικών μισθών) και την αύξηση του ποσοστού φτώχειας. Ο λόγος είναι ότι αφενός η αύξηση της προσφοράς εργασίας από τα νοικοκυριά δεν επαρκεί να καλύψει το χαμένο τμήμα του εισοδήματος, αφετέρου οι αποταμιεύσεις των νοικοκυριών δεν επαρκούν προκειμένου να διατηρήσουν το προηγούμενο επίπεδο διαβίωσης.¹⁴

Ως προς τους ειδικότερους στόχους της πολιτικής απασχόλησης, η ακαδημαϊκή έρευνα, τείνει να καταλήγει σε κάποιες κοινές διαπιστώσεις. Λίγο-πολύ σε καιρό κρίσης, η πολιτική απασχόλησης πρέπει να στοχεύει στην:

(α) Στήριξη της ζήτησης εργασίας μέσω:

- παρεμβάσεων για την διατήρηση των θέσεων εργασίας. Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο στόχος της διατήρησης της απασχόλησης πρέπει να αποτελεί την πρώτη προτεραιότητα της παρέμβασης. Προς τούτο μπορούν να υιοθετηθούν προγράμματα μείωσης του χρόνου εργασίας, επιμερισμού θέσεων εργασίας ή άλλων αντίστοιχων μέτρων.¹⁵ Προϋπόθεση είναι η ύπαρξη μηχανισμών που θα καλύπτουν την απώλεια εισοδήματος που συνεπάγονται αυτά τα προγράμματα ώστε να μην αυξηθούν τα ποσοστά φτώχειας
- δημιουργίας πρόσθετης προσωρινής απασχόλησης στο δημόσιο τομέα. Αυτού του τύπου οι παρεμβάσεις έχουν το πλεονέκτημα ότι παράγουν άμεσα αποτελέσματα, συνεπώς η χρησιμότητά τους ειδικά σε περιόδους ύφεσης είναι μεγάλη.¹⁶ Η απασχόληση ανέργων σε θέσεις εργασίας για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών (συντήρηση πάρκων, φροντίδα παιδιών-ηλικιωμένων, περιβαλλοντικά έργα κλπ) που δεν καλύπτονται από την αγορά αποτελεί μια

¹⁴ Dhanani, S.; Islam, I. (2002), “Poverty, vulnerability and social protection in a period of crisis”, *World Development*, Vol. 30, No. 7

¹⁵ Bundesagentur für Arbeit.(2009). *Monats bericht: Der Arbeits- und Ausbildungsmarkt in Deutschland, Juli 2009*.

Messenger, J. (2009). “Work sharing: a strategy to preserve jobs during the global jobs crisis”, *ILO TRAVAIL Policy Brief*, No.1, June 2009

¹⁶ Auer, P.; Efendioglu, U.; Leschke, J. (2008). *Active Labour Market Policies around the World: Coping with the Consequences of Globalization*. ILO, Geneva,

International Labour Organisation - ILO (2009). *Protecting People, Promoting Jobs: a Survey of Country Employment and Social Protection Policy Responses to the Global Economic Crisis*, An ILO report to the G20 Leaders’ Summit, Pittsburgh, 24-25 September 2009. ILO, Geneva

διαδεδομένη πρακτική στις ανεπτυγμένες χώρες η οποία είχε υποχωρήσει κατά τα τελευταία χρόνια, αλλά αποκτά νέα σημασία λόγω της ύφεσης.

- τέλος, τα προγράμματα κατάρτισης, παίζουν σημαντικό ρόλο λόγω της δυνατότητας να διατηρούν-ενισχύουν τις δεξιότητες των εργαζομένων, αλλά και εξαιτίας της χρηματικής αμοιβής που περιλαμβάνουν για τον ωφελούμενο άνεργο.¹⁷

(β) Διασφάλιση επαρκών εισοδηματικών ενισχύσεων (επιδόματα ανεργίας, επιδοματικές πολιτικές κ.ο.κ.), για τους άνεργους και τους χαμηλόμισθους, προκειμένου να στηριχθεί η κατανάλωση και να αποτραπεί η ενίσχυση της φτώχειας.¹⁸

(γ) Στόχευση σε ομάδες του πληθυσμού με εντονότερα προβλήματα, όπως οι νέοι, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία, τα άτομα με αναπηρία, οι πρόσφυγες και οι μετανάστες.¹⁹

(δ) Τέλος, καθοριστικής σημασίας είναι και ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων. Η ύπαρξη ισχυρών και εδραιωμένων θεσμών κοινωνικού διαλόγου διευκολύνει την αναζήτηση λύσεων που θα ελαχιστοποιούν τις αρνητικές συνέπειες της ύφεσης. Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι κατά την διάρκεια αυτής της ύφεσης, η εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων ήταν μικρή και περιορισμένη, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά στο σύνολο σχεδόν των ανεπτυγμένων κρατών.²⁰

Από τα παραπάνω φαίνεται, ότι στην Ελλάδα, η υλοποίηση μιας αποτελεσματικής πολιτικής απασχόλησης με στόχο την ελαχιστοποίηση των αρνητικών συνεπειών της κρίσης στην απασχόληση, έχει να αντιμετωπίσει αυξημένες δυσκολίες που δεν οφείλονται μόνο στα προβλήματα ή τις ανεπάρκειες των φορέων υλοποίησης της πολιτικής απασχόλησης, αλλά και στα χαρακτηριστικά της μακροοικονομικής πολιτικής που ακολουθείται. Η συστατική μακροοικονομική πολιτική, ο περιορισμός των υπαλλήλων του δημόσιου τομέα (από τον οποίο δεν έχει εξαιρεθεί

¹⁷ Kluge, J. (2007), “The Effectiveness of European ALMP’s”, στο J. Kluge κ.α. (επιμ.), *Active Labour Market Policies in Europe: Performance and Perspectives*. Springer, Berlin and Heidelberg

¹⁸ Boeri, T.; Helppie, B.; Macis, M. (2008). “Labour regulations in developing countries: a review of the evidence and directions for future research”, *World Bank Social Protection Discussion Paper*, No.0833

¹⁹ Bell, D.N.F; Blanchflower, D.G. (2009). “What should be done about rising unemployment in the UK?” *IZA Discussion Paper*, No. 4040.

²⁰ Rychly, L. (2009). “Social dialogue in times of crisis: finding better solutions”, *ILO Industrial and Employment Relations Department*, No. 1.

το προσωπικό του ΟΑΕΔ), η περιθωριοποίηση του ρόλου των κοινωνικών εταίρων μέσω της υποχώρησης της σημασίας των συλλογικών συμβάσεων, διαμορφώνουν ένα εξ' αρχής αρνητικό πλαίσιο.

2.2 Σκιαγράφηση των Πεδίων Πολιτικής Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης στην Ελλάδα

Η στατιστική παρακολούθηση των παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας, ακολουθεί ένα σύστημα κατηγοριοποίησης, το οποίο διακρίνει τρεις μεγάλες ομάδες παρεμβάσεων.²¹ Με τη σειρά τους, αυτές οι ομάδες διακλαδώνονται σε εννέα επιμέρους κατηγορίες, αναλόγως του τύπου της παρέμβασης. Βάσει του συστήματος καταγραφής, η συνολική κατάταξη έχει ως εξής:

- **Ομάδα Α: Υπηρεσίες απασχόλησης**

Κατηγορία 1: Υπηρεσίες απασχόλησης: Η κατηγορία αυτή συμπεριλαμβάνει όλες τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες των Δημόσιων Οργανισμών Απασχόλησης, καθώς και οποιαδήποτε άλλη δημόσια δραστηριότητα σχετίζεται με την υποστήριξη των ανέργων στην αναζήτηση εργασίας. Επίσης, συμπεριλαμβάνονται και οι λειτουργικές και διοικητικές δαπάνες των Οργανισμών Απασχόλησης. Αν και προβλέπεται ο διαχωρισμός τους, τα στοιχεία που αποστέλλουν τα κράτη-μέλη δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο. Κατά συνέπεια ορισμένοι διεθνείς οργανισμοί (π.χ. ο ΟΟΣΑ) αποφεύγουν να προσμετρούν αυτές τις δαπάνες στις παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας. Σε κάθε περίπτωση, το ύψος αυτών των δαπανών συνιστά ένα δείκτη δυναμικότητας των υπηρεσιών απασχόλησης κάθε κράτους.

- **Ομάδα Β: Ενέργειες παρέμβασης (LMP measures).** Ουσιαστικά αφορούν τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Εδώ περιλαμβάνονται οι δράσεις που προσφέρουν πρόσκαιρη υποστήριξη σε ομάδες που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας, δράσεις ενεργοποίησης των ανέργων και του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού και, δράσεις διατήρησης

²¹ Eurostat (2006), *Labour market policy database Methodology*, Revision of June 2006.

Επίσης βλ. Grubb, D. και A. Puymoyen (2008), “Long time series for public expenditure on labour market programmes”, *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*, No. 73, OECD Publishing

θέσεων εργασίας. Η ομάδα διακρίνεται σε έξι επιμέρους κατηγορίες.

Ειδικότερα:

Κατηγορία 2: Κατάρτιση (training). Αφορά το σύνολο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους και έχουν ως αντικείμενο την κατάρτιση των εργαζομένων-ανέργων. Τα προγράμματα κατάρτισης μπορεί να διενεργούνται αποκλειστικά σε αίθουσες διδασκαλίας ή να συνδυάζουν και στοιχεία ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης. Εξαιρούνται τα προγράμματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης (π.χ. ΙΕΚ) που αντιμετωπίζονται ως τμήμα του εκπαιδευτικού συστήματος.

Κατηγορία 3: Πολιτικές επιμερισμού των θέσεων εργασίας (job rotation and job sharing). Αποτελεί μια πρακτική με μεγάλη παράδοση στις χώρες της δυτικής Ευρώπης, αλλά εντελώς περιθωριακή στην Ελλάδα. Συνήθως, αναφέρεται σε προγράμματα όπου άνεργοι καλύπτουν θέσεις εργασίας απασχολούμενων που απουσιάζουν από την εργασία τους για διάφορους λόγους (π.χ. άδεια λοχείας, άδεια διακοπών, εκπαιδευτική άδεια κ.ο.κ.).

Κατηγορία 4: Πρωτοβουλίες απασχόλησης (employment incentives). Αφορά τα προγράμματα επιδότησης εργοδοτών για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είτε στον ιδιωτικό τομέα, είτε στο πεδίο της κοινωνικής οικονομίας (non-profit sector). Επίσης, αφορά και τα προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (π.χ. stage). Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις εργοδοτών προκειμένου να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας που σε αντίθετη περίπτωση θα καταργούταν (π.χ. ενίσχυση επιχειρήσεων σε καθεστώς αναδιάρθρωσης, ενίσχυση τουριστικών επιχειρήσεων για την διατήρηση της απασχόλησης κατά τους μήνες χαμηλής τουριστικής κίνησης κ.ο.κ.).

Κατηγορία 5: Προγράμματα υποστήριξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας (supported employment and rehabilitation). Αφορά κυρίως τις πολιτικές υπέρ ειδικών ομάδων του πληθυσμού που έχουν μειωμένες δυνατότητες εργασίας, όπως π.χ. οι ανάπηροι, οι πρώην ναρκομανείς, άτομα που επιστρέφουν στην εργασία μετά από μακρά περίοδο ανάρρωσης κ.ο.κ.

Κατηγορία 7: Προγράμματα άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας (direct job creation). Αφορά σχεδόν αποκλειστικά πολιτικές δημιουργίας προσωρινής απασχόλησης σε πεδία της κοινωνικής οικονομίας και στοχεύουν στην διατήρηση της

ικανότητας για εργασία του ανέργου. Σε αυτή την κατηγορία, περιλαμβάνονται τα περισσότερα από τα μέτρα δημόσιας απασχόλησης. Οι σχετικές ενισχύσεις κατά κανόνα καλύπτουν το σύνολο της δαπάνης του εργοδότη.

Κατηγορία 8: Προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας (start-up incentives).

Αφορά τις πολιτικές ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, υποστήριξης της ανάληψης επιχειρηματικής δράσης και υποστήριξης της αυτό-απασχόλησης. Δεν περιλαμβάνονται οι καθολικές πολιτικές στήριξης της επιχειρηματικότητας (π.χ. επιδοτήσεις των αναπτυξιακών νόμων), αλλά μόνο εκείνες οι παρεμβάσεις που στοχεύουν σε ειδικά προσδιορισμένες κατηγορίες του πληθυσμού.

- **Ομάδα Γ: Ενέργειες υποστήριξης (LMP supports).** Αφορά της παθητικές πολιτικές απασχόλησης, δηλαδή τα διάφορα επιδόματα (κυρίως τα επιδόματα ανεργίας), καθώς και την δαπάνη για προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης. Η ομάδα αυτή διακλαδώνεται σε δύο επιμέρους κατηγορίες: (α) Κατηγορία 8, Επιδόματα και (β) Κατηγορία 9, Προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης.

Πίνακας 2 Κατηγοριοποίηση των πολιτικών απασχόλησης βάσει του συστήματος της Eurostat (αναθεώρηση 2005)	
1. Υπηρεσίες Απασχόλησης (labour market services)	
2. Κατάρτιση (training)	
2.1. Κατάρτιση σε χώρους εκπαίδευσης (institutional training)	
2.2. Ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση (workplace training)	
2.3. Συνδυασμένα προγράμματα κατάρτισης (integrated training)	
2.4. Μαθητεία (special support for apprenticeship)	
3. Εναλλαγή στις θέσεις εργασίας και επιμερισμός θέσεων εργασίας (job rotation & job sharing)	
3.1. Εναλλαγή στις θέσεις εργασίας (job rotation)	
3.2. Επιμερισμός θέσεων εργασίας (job sharing)	
4. Πρωτοβουλίες απασχόλησης (employment incentives)	
4.1. Επιδοτήσεις πρόσληψης (recruitment incentives)	
4.2. Επιδοτήσεις για τη διατήρηση θέσεων εργασίας (employment maintenance incentives)	
5. Υποστήριξη απασχόλησης ειδικών ομάδων & επανένταξη στην αγορά εργασίας (supported employment and rehabilitation)	
5.1. Υποστήριξη απασχόλησης ειδικών ομάδων (supported employment)	
5.2. Επανένταξη στην αγορά εργασίας (rehabilitation)	
6. Άμεση δημιουργία θέσεων εργασίας (direct job creation)	
6.1. Μόνιμες θέσεις εργασίας (permanent)	
6.2. Προσωρινές θέσεις εργασίας (temporary)	
7. Πρωτοβουλίες ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας (start-up incentives)	
8. Επιδοματικές πολιτικές υπέρ των ανέργων (out-of-work maintenance and support)	
8.1. Πλήρη επιδόματα ανεργίας (full unemployment benefits)	
8.1.1. Ασφάλιση από την ανεργία (unemployment insurance)	
8.1.2. Υποστήριξη μετά το πέρας του χρόνου ασφάλισης από την ανεργία (unemployment assistance)	
8.2. Μερικά επιδόματα ανεργίας (partial unemployment benefits)	
8.3. Επιδόματα ανεργίας για άνεργους που εργάζονταν σε θέση μερικής απασχόλησης (part-time unemployment benefits)	
8.4. Αποζημιώσεις απόλυσης (redundancy compensation)	
8.5. Αποζημιώσεις πτώχευσης (bankruptcy compensation)	
9. Πρόωρη συνταξιοδότηση (early retirement)	
9.1. Υπό προϋποθέσεις (conditional)	
9.2. Χωρίς προϋποθέσεις (unconditional)	

Βάσει της παραπάνω κατηγοριοποίησης, μπορούμε να επιχειρήσουμε μια πρώτη αποτίμηση του ποσοτικού σκέλους των πολιτικών απασχόλησης που ακολουθούνται στην Ελλάδα από το 2000 και μετά.

Τα ποσοτικά στοιχεία της ανάλυσης έχουν αντληθεί από την Eurostat, τα οποία για την περίοδο που εξετάζουμε δεν διαφοροποιούνται από τα αντίστοιχα στοιχεία του ΟΟΣΑ. Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί, ότι αυτά τα στοιχεία παρουσιάζουν σε ορισμένες περιπτώσεις σημαντικές αποκλίσεις από τα μεγέθη που δίνουν άλλες πηγές κυρίως εγχώριες (ΟΑΕΔ και Υπουργείο Εργασίας). Δεν είναι αντικείμενο αυτής της μελέτης να επικεντρώσει στις αιτίες αυτών των αποκλίσεων. Επιλέξαμε όμως να χρησιμοποιήσουμε τα μεγέθη της Eurostat, διότι μόνο έτσι είναι δυνατόν να γίνουν διεθνείς συγκρίσεις. Σε κάθε περίπτωση, το πρόβλημα της στατιστικής παρακολούθησης των πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα είναι σημαντικό και παρά τις κατά καιρούς προσπάθειες που έχουν γίνει, δεν έχει καταστεί ακόμα δυνατή η τροφοδότηση των διεθνών οργανισμών με αξιόπιστα στοιχεία.

Με δεδομένους τους παραπάνω περιορισμούς, μπορούμε να διατυπώσουμε κάποια γενικά σχόλια για τα βασικά χαρακτηριστικά των πολιτικών απασχόλησης στην Ελλάδα. Ειδικότερα:

1. **Οι δαπάνες για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα, είναι από τις χαμηλότερες στη Ευρώπη των 27.** Από το 2000, έως και το 2009, οι σχετική δαπάνη στην Ελλάδα κινείται μεταξύ 0,46% έως 0,9%, τη στιγμή που ο μέσος ευρωπαϊκός όρος (EE-27) κινείται ανάμεσα σε 1,5% και 2,2%. Η εθνική δαπάνη για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας το 2005 ισούταν με το 23,9% του ευρωπαϊκού μέσου όρου, και με το 41,8% το 2009.

Είναι αναμενόμενο, ότι οι δαπάνες για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας σχετίζονται θετικά με τον αριθμό των ανέργων. Με άλλα λόγια, όταν ο αριθμός των ανέργων αυξάνει, αυξάνουν και οι σχετικές δημόσιες δαπάνες και το αντίστροφο. Οι διαφορές ωστόσο ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως προς την χρηματοδότηση των πολιτικών απασχόλησης δεν οφείλονται στα διαφορετικά ποσοστά ανεργίας.

Πίνακας 3			
Δαπάνες για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας ως ποσοστό του ΑΕΠ *			
	Σύνολο Δαπανών	Ενεργητικές πολιτικές	Παθητικές πολιτικές
Ελλάδα			
2000	0,63	0,24	0,39
2001	0,61	0,25	0,36
2002	0,50	0,17	0,33
2003	0,46	0,09	0,37
2004	0,54	0,14	0,40
2005	0,48	0,06	0,41
2006	0,54	0,14	0,38
2007	0,50	0,15	0,33
2008	0,62	0,14	0,47
2009	0,91	0,21	0,69
Ευρωπαϊκή Ένωση (27)			
2005	2,00	0,51	1,27
2006	1,83	0,50	1,12
2007	1,60	0,46	0,95
2008	1,61	0,46	0,96
2009	2,17	0,55	1,40

Πηγή: ΟΟΣΑ / Eurostat

* τα στοιχεία αποκλίνουν τα μεγέθη που έχει στη διάθεση του ο ΟΑΕΔ

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (εξαιρουμένων των δαπανών των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης), η μέση ετήσια δαπάνη ανά άνεργο στην Ελλάδα (σε ονομαστικές τιμές) αυξήθηκε από 528 € το 2004, σε 1.126 το 2009, τη στιγμή που ο μέσος όρος της ΕΕ-27 κινείται κοντά στα 3.000€ ανά άνεργο, ενώ ο μέσος όρος της ΕΕ-15 είναι ακόμα υψηλότερος (κοντά στα 3.500-4.000€ ανά άνεργο).

Αντίστοιχα, οι μέση δαπάνη για παθητικές πολιτικές ανά άνεργο στην Ελλάδα, αυξήθηκε από 1.500€/χρόνο το 2004, σε 3.600€/χρόνο το 2009, τη στιγμή που ο μέσος όρος της ΕΕ-27 είναι περίπου 7.000€/άνεργο, και της ΕΕ-15 είναι 9.000€/άνεργο. Ο διπλασιασμός των σχετικών δαπανών κατά την περίοδο 2004-2009, είναι εκ των πραγμάτων θετικός, ωστόσο η απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο είναι τεράστια.

2. Το χαμηλό ύψος των δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, αντικατοπτρίζεται και στον συνολικό αριθμό των ωφελούμενων.

Βάσει των στοιχείων της Eurostat, στην Ελλάδα σε κάθε 100 άτομα που επιθυμούν να εργαστούν μόλις τα 9,8 συμμετέχουν σε κάποιας μορφής ενεργητικό μέτρο. Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 31,6.

Πίνακας 4 Συμμετέχοντες σε μέτρα ενεργητικών πολιτικών ανά 100 άτομα που περιμένουν να εργατούν						
		2005	2006	2007	2008	2009
1. Υπηρεσίες απασχόλησης	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	:	7,4	12,3	14,9	16,8
	Ελλάδα	:	0,2	0,1	0,1	:
2. Κατάρτιση	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	8,1	10,7	9,4	9,4	8,6
	Ελλάδα	:	4,0	2,8	3,0	0,3
3. Προγράμματα διαμοιρασμού θέσεων εργασίας	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
	Ελλάδα	:	:	:	:	:
4. Πρωτοβουλίες απασχόλησης	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	11,9	13,4	16,6	13,8	11,4
	Ελλάδα	:	2,6	3,5	4,7	10,9
5. Πολιτικές υποστήριξης & ένταξης στην αγορά εργασίας	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	2,5	2,3	2,6	3,7	3,2
	Ελλάδα	:	0,0	0,0	0,0	:
6. Προγράμματα άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	2,7	3,1	3,2	3,0	2,4
	Ελλάδα	:	:	0,1	0,2	:
7. Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	1,4	2,0	1,9	2,3	2,1
	Ελλάδα	:	0,9	1,2	1,0	4,3
8. Επιδόματα	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	36,8	36,6	35,0	37,0	45,4
	Ελλάδα	:	:	:	45,3	45,9
9. Πρόωρη συνταξιοδότηση	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	4,1	4,0	3,9	3,4	2,8
	Ελλάδα	:	:	:	:	:
Ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (κατ. 2-7)	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	26,9	31,8	34,1	32,6	27,9
	Ελλάδα	:	7,5	7,6	8,9	15,5
Παθητικές πολιτικές απασχόλησης (κατηγορίες 8-9)	Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	40,9	40,6	38,9	40,4	48,2
	Ελλάδα	:	:	:	45,3	45,9
Πηγή: Eurostat						

Πηγή: Eurostat

Η μεγαλύτερη υστέρηση παρουσιάζεται στις εξατομικευμένες υπηρεσίες προς τους ανέργους. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο (ΕΕ-27), σε κάθε 100 άτομα που επιθυμούν να εργαστούν, περίπου τα 13 συμμετέχουν σε κάποιας μορφής δραστηριότητα που προσφέρεται από τις υπηρεσίες απασχόλησης (εξατομικευμένη παρέμβαση, επαγγελματικός προσανατολισμός κλπ). Στην Ελλάδα, το αντίστοιχο νούμερο είναι 0,1 άτομα (!).

Αντίστοιχα μικρή είναι και η συμμετοχή στα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης. Βάσει των στοιχείων της Eurostat, στην Ελλάδα συμμετέχουν σε αντίστοιχα προγράμματα μόλις 2,5 άτομα ανά 100 άτομα που επιθυμούν να εργαστούν, έναντι 9,5 στην ΕΕ-27

Σε ό,τι αφορά τα προγράμματα επιδότησης νέων θέσεων εργασίας και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, η απόκλιση είναι επίσης μεγάλη. Στην Ελλάδα, ανά 100 άτομα που αναζητούν εργασία, μόλις τα 5,4 συμμετέχουν σε κάποιας μορφής πρόγραμμα. Ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος (ΕΕ-27) είναι 12.

Τα προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας είναι τα μόνα που προσεγγίζουν τους ευρωπαϊκούς μέσους όρους. Ανά 100 άτομα που θέλουν να εργαστούν, περίπου οι 2 κάνουν χρήση αυτών των προγραμμάτων, ποσοστό που μεσοσταθμικά προσεγγίζει το ευρωπαϊκό μέσο.

3. Το μεγαλύτερο ποσοστό των δαπανών του ΟΑΕΔ αφορά στην καταβολή επιδομάτων με το επίπεδο προστασίας από την ανεργία να είναι ικανοποιητικό και να διαμορφώνεται ανάλογα με την ειδική κατηγορία που υπάγεται ο άνεργος.

Από την 1/07/2011, το μηνιαίο επίδομα ανεργίας για τους απασχολούμενους με μισθωτή εργασία διαμορφώθηκε στα 461,5 €/μήνα, ποσό το οποίο ισούται με το 61% του κατώτατου μηνιαίου μισθού. Κατά την ίδια περίοδο, για τους εργάτες που πληρώνονται με ημερομίσθιο, το επίδομα ανεργίας διαμορφώθηκε στα 18,46€, ποσό που αντιστοιχεί στο 55% του κατώτατου ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη και καταβάλλεται για 25 ημέρες το μήνα.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ, κατά την περίοδο 2000-008 το ημερήσιο επίδομα ανεργίας ανήλθε περίπου στο 45% του κατώτατου ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, και το μηνιαίο επίδομα ανεργίας αντιστοιχούσε στο 50% με 55% του κατώτατου μισθού.

Οι προϋποθέσεις και η διάρκεια χορήγησης του επιδόματος ανεργίας εξαρτώνται από την προηγούμενη εργασιακή εμπειρία. Επίδομα ανεργίας δικαιούται ο ασφαλισμένος που έχει πραγματοποιήσει 125 ημέρες εργασίας στους τελευταίους 14 μήνες πριν τη λήξη ή λύση της εργασιακής του σχέσης, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα ημερομίσθια του τελευταίου διμήνου.²² Η μέγιστη διάρκεια κατά την οποία μπορεί να καταβάλλεται το επίδομα ανεργίας είναι 12 μήνες. Για μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 45-64 ετών που έχουν εξαντλήσει το χρόνο επιδότησης προβλέπεται ειδική επιδότηση ύψους 200 ευρώ το μήνα, για επιπλέον 12 μήνες. Επίσης, δεν υπάρχουν ειδικές κατηγορίες επιδομάτων ανεργίας όσον αφορά στο φύλο (άνδρες ή γυναίκες) ή την ηλικία.

Πίνακας 5
Άλλα επιδόματα και παροχές σχετικά με την ανεργία

α. Επίδομα μακροχρόνιας ανεργίας για τους ηλικιωμένους (ν. 3016/02)

Το επίδομα ανέρχεται στα 200,00 € μηνιαίως.

Προϋποθέσεις: να έχουν τουλάχιστον 12μηνη παραμονή στα μητρώα ανέργων, και, να έχουν εξαντλήσει την 12μηνη τακτική επιδότηση ανεργίας, και, το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει τα 12.000€ και 10.000€ ατομικό, προσαυξανόμενο κατά 1.000€ για κάθε ανήλικο τέκνο, και, να είναι από 45 – 65 ετών.

²² Για τους εποχιακά απασχολούμενους αρκούν 100 ημέρες εργασίας το τελευταίο πριν τη λήξη της εργασιακής σχέσης 12μηνο. Για τους επιδοτούμενους για πρώτη φορά απαιτούνται και από 80 ημέρες εργασίας ανά έτος στην τελευταία πριν την έναρξη της επιδότησης διετία.

Καταβάλλεται σε περίπου 5.000 δικαιούχους
β. Ειδικά εποχιακά βοηθήματα ανεργίας (ν. 1836/89) Καταβάλλονται άπαξ κάθε χρόνο από 10/9 – 30/11 σε ορισμένες επαγγελματικές κατηγορίες όπως οικοδόμοι, δασεργάτες, καπνεργάτες, μισθωτοί ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, μουσικοί, ηθοποιοί κ.λπ. Βασική προϋπόθεση είναι να έχουν πραγματοποιήσει από 50-210 ημερομίσθια στον κλάδο (εκτός ορισμένων κατηγοριών κλάδων) και όχι πάνω από 240 το προηγούμενο της καταβολής έτος. Το ποσό διαμορφώνεται ανάλογα με την επαγγελματική κατηγορία Καταβάλλεται σε περίπου 150.000 άτομα
γ. Επίδομα για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας (ν. 1545/85) Καταβάλλεται σε άνεργους νέους ηλικίας 20-29 ετών, εφόσον εγγραφούν στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ εντός τριών μηνών από την συμπλήρωση του 20ου έτους της ηλικίας τους ή από την απόλυσή τους από το στρατό ή την απαλλαγή τους από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις, ή την απόκτηση του τίτλου σπουδών τους, προκειμένου για μαθητές, σπουδαστές ή φοιτητές. Οι δικαιούχοι πρέπει να παραμείνουν άνεργοι για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών από την ημέρα εγγραφής τους στα μητρώα ανέργων. Το επίδομα καταβάλλεται για χρονικό διάστημα 5 μηνών και ανέρχεται στο μηνιαίο ποσό των 73,37 €.
δ. Ειδικές παροχές ανεργίας (ν. 1836/89) δ.1. Βοήθημα μετά τη λήξη της επιδότησης. για όσους παραμένουν άνεργοι για ένα μήνα μετά τη λήξη της τακτικής επιδότησης και το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει το ποσό των 8.804,11€. Οι δικαιούχοι ανέρχονται περίπου σε 2.000 ετησίως. δ.2. Βοήθημα μετά από τρίμηνη παραμονή στα μητρώα ανέργων, με την προϋπόθεση να έχουν παραμείνει άνεργοι για τρεις μήνες, το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα να μην υπερβαίνει τα 8.804,11€ και να έχουν πραγματοποιήσει τουλάχιστον 60 ημερομίσθια κατά το προηγούμενο, της εγγραφής τους στον ΟΑΕΔ, έτος. Οι δικαιούχοι ανέρχονται σε 2.000 περίπου ετησίως. δ.3. Επίδομα αποφυλακισμένων. Καταβάλλεται μέχρι τρεις φορές εντός δωδεκαμήνου από την αποφυλάκιση, σε αποφυλακισμένους που δεν είναι υπότροποι ή καθ' έξιν εγκληματίες. Το ποσό ορίζεται σε 15 ημερήσια επιδόματα ανεργίας. Το επίδομα καταβάλλεται σε 500 περίπου άτομα ετησίως. δ.4. Επίδομα παλιννοστούντων. Καταβάλλεται σε τρεις δόσεις μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 30 μηνών από την εισοδό τους, με την προσκόμιση των δικαιολογητικών παλιννόστησης και το ποσό ορίζεται σε 25 ημερήσια επιδόματα ανεργίας. Το επίδομα καταβάλλεται σε 500 περίπου άτομα ετησίως
ε. Παροχές Αφερεγγυότητας (ΠΔ 1/1990) Καταβάλλονται σε μισθωτούς επιχειρήσεων που πτώχευσαν ή τέθηκαν σε εκκαθάριση και τους οφείλονται αποδοχές που εμπίπτουν το τελευταίο εξάμηνο. Προϋπόθεση της παροχής είναι η κήρυξη της επεξεργασίας σε πτώχευση ή θέση αυτής σε καθεστώς εκκαθάρισης και να υπάρχουν ανεξόφλητες αποδοχές στο τελευταίο εξάμηνο. Η παροχή καταβάλλεται εφ' άπαξ και το ποσό ανέρχεται στις νόμιμες (απλήρωτες) αποδοχές μέχρι ενός τριμήνου.
ζ. Επίδομα Στράτευσης (ν. 2054/1952) Καταβάλλεται σε όσους υπηρέτησαν παρατεταμένη θητεία ή κλήθηκαν για μετεκπαίδευση στις ένοπλες δυνάμεις, με την προϋπόθεση να έχουν πραγματοποιήσει 150 ημερομίσθια κατά το προηγούμενο της κατάταξης χρόνο ή 150 ημερομίσθια το προηγούμενο 15μηνο χωρίς να υπολογίζονται οι 3 τελευταίοι μήνες, κατά την είσοδο του στρατεύσιμου στην εφεδρεία. Το ποσό καταβάλλεται επί 25 ημέρες το μήνα από την είσοδό του εις την εφεδρεία και για όσο χρόνο υπηρετεί ως έφεδρος ο μισθωτός και μέχρι την προηγούμενη της απολύσεώς του. Η παροχή καταβάλλεται σε πολύ μικρό αριθμό δικαιούχων.
η. Επίδομα διαθεσιμότητας (ν. 1836/89) Καταβάλλονται σε μισθωτούς που τέθηκαν από τον εργοδότη τους σε κατάσταση διαθεσιμότητας. Η επιδότηση καλύπτει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο μισθωτός τέθηκε σε διαθεσιμότητα, και το οποίο σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το τρίμηνο μέσα στο αυτό ημερολογιακό έτος. Το ποσό που καταβάλλεται είναι ίσο με το 10% του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δυο τελευταίων μηνών που λάμβανε ο μισθωτός υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.
θ. Παροχές ασθένειας σε είδος σε ηλικιωμένους μακροχρονίως άνεργους Μακροχρόνια άνεργοι ηλικίας άνω των 55 ετών, μετά από αίτηση που υποβάλλουν στο ΙΚΑ, καλύπτονται για τον κλάδο των παροχών ασθένειας σε είδος εφόσον έχουν πραγματοποιήσει οποτεδήποτε τουλάχιστον (3.000) τρεις χιλιάδες ημερομίσθια στην ασφάλιση του κλάδου ασθένειας του ΙΚΑ. Η ως άνω ασφαλιστική κάλυψη αρχίζει από την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους για ασφάλιση και λήγει με την συνταξιοδότησή τους από οποιοδήποτε Ασφαλιστικό Οργανισμό. Επίσης, μακροχρόνια άνεργοι ηλικίας άνω των 55 ετών, που έχουν πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο από τη νομοθεσία του οικείου ασφαλιστικού φορέα αριθμό ημερομισθίων για τη χορήγηση της κατώτερης σύνταξης γήρατος (4.500 ημερομίσθια), καλύπτονται από το ΙΚΑ για τον κλάδο των παροχών ασθένειας σε είδος. Η ως άνω ασφαλιστική κάλυψη αρχίζει από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και λήγει με την ανάληψη εργασίας ή με τη συνταξιοδότησή τους από οποιοδήποτε Ασφαλιστικό Οργανισμό. Απαραίτητη προϋπόθεση και στις δύο περιπτώσεις είναι η εγγραφή των ανέργων στα μητρώα των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ επί ένα συνεχές δωδεκάμηνο πριν την υποβολή της αίτησής τους για υπαγωγή στην ασφάλιση του ΙΚΑ.
Πηγή: ΟΑΕΔ (2011), Ενημερωτικό σημείωμα για τις παροχές

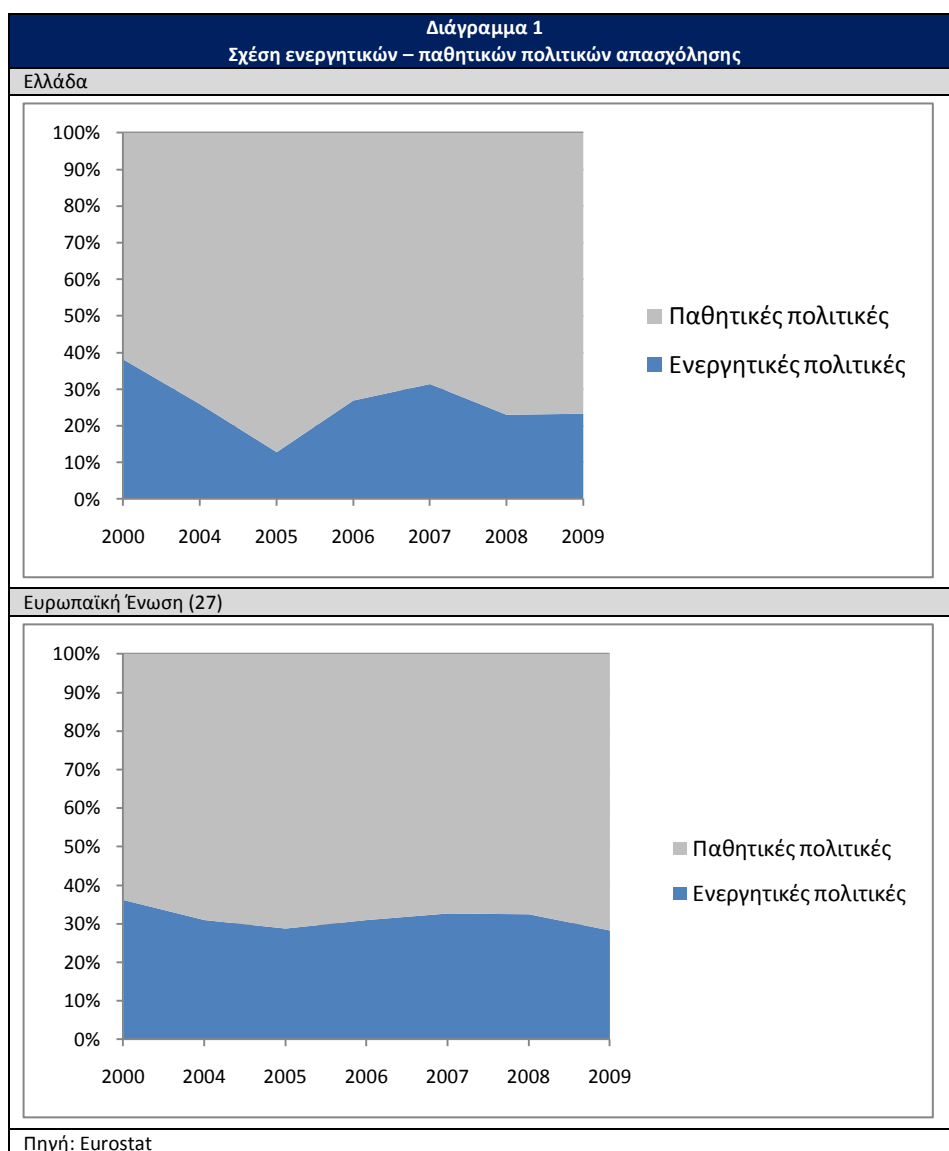
4. **Ως προς τις ενεργητικές πολιτικές, αυτές κατά την περίοδο 2000-2009 απορρόφησαν μεσοσταθμικά το 25,9% των δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, έναντι 31,4% του ευρωπαϊκού μέσου όρου.**

Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι ειδικά στην περίπτωση της Ελλάδας, η δεκαετία του 2000 εμφανίζει έντονες μεταβολές ως προς της σχέση ενεργητικών-παθητικών πολιτικών. Για παράδειγμα, κατά το πρώτο μισό της δεκαετίας, οι δαπάνες για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης έφτασαν να αποτελούν έως και το 40% των δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, στοιχείο που κατάτασσε τότε την Ελλάδα στην υψηλότερη θέση ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε. και του ΟΟΣΑ. Στη συνέχεια όμως, κατά το δεύτερο μισό της δεκαετίας, υπήρξε μια σημαντική αποκλιμάκωση.

Το σημαντικότερο στοιχείο στην προκειμένη, δεν είναι τόσο η υστέρηση σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, όσο οι έντονες αυξομειώσεις του ύψους των δαπανών για ενεργητικές πολιτικές που παρατηρείται στην Ελλάδα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα, αποτελεί η δαπάνη για ενέργειες κατάρτισης, η οποία, ως ποσοστό των συνολικών δαπανών, μειώθηκε από 14,3% το 2008, σε 1,9% το 2009, εξέλιξη που κατά πάσα πιθανότητα συνδέεται με την λήξη των δράσεων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, και την καθυστέρηση της ενεργοποίησης των προγραμμάτων της νέας.

Πίνακας 6							
Σχέση ενεργητικών-παθητικών πολιτικών							
	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ενεργητικές πολιτικές							
Ελλάδα	38,1	25,9	12,8	26,9	31,6	23,0	23,3
Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	36,1	30,9	28,7	30,9	32,6	32,4	28,2
Παθητικές πολιτικές							
Ελλάδα	61,9	74,1	87,2	73,1	68,8	77,0	76,7
Ευρωπαϊκή Ένωση (27)	63,9	69,1	71,3	69,1	67,4	67,6	71,8
πηγή: Eurostat							

Το μοτίβο της περιόδου 2007-2009, δηλαδή, η αύξηση της απορροφητικότητας-δαπάνης κατά το τελευταίο έτος εφαρμογής του προηγούμενου ΚΠΣ/ΕΣΠΑ και στη συνέχεια η καταβαράθρωση των δαπανών κατά το πρώτο έτος της επόμενης προγραμματικής περιόδου δεν αποτελεί συγκυριακό γνώρισμα για την ελληνική πολιτική απασχόλησης. Ενώ κατά τα τελευταία 20 χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικές βελτιώσεις ως προς την διαχείριση των ευρωπαϊκών πόρων (τυποποίηση των διαδικασιών, αυστηρότεροι έλεγχοι κ.ο.κ.), πολύ μικρή πρόοδος έχει συντελεστεί ως προς το σχεδιασμό της ροής των πόρων, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αυτές οι μεγάλες αυξομειώσεις.

5. **Ως προς την εσωτερική διάρθρωση της δαπάνης για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, είναι σαφής η κυριαρχία των πολιτικών επιδότησης εργοδοτών και των προγραμμάτων ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας.**

Ειδικότερα, τα προγράμματα επιδότησης εργοδοτών για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τα προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (κατηγορία 4: πρωτοβουλίες απασχόλησης), απορροφούν στην Ελλάδα περίπου το 10% των ετήσιων συνολικών δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, έναντι 7% στην ΕΕ των 27.

Αντίστοιχα, τα προγράμματα προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, απορροφούν μεσοσταθμικά το 6%-7% των συνολικών δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, έναντι 2% στην ΕΕ-27.

Συνολικά, αυτές οι δύο πολιτικές (ΝΘΕ και ΝΕΕ), τείνουν να απορροφούν περίπου το 60% της συνολικής δαπάνης για ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, έναντι 30% του ευρωπαϊκού μέσου όρου (ΕΕ-27). Σε αυτό το ποσοστό, τα προγράμματα κατάρτισης συμπληρώνουν ένα επιπλέον 20-30% (αναλόγως του έτους ή της περιόδου προγραμματισμού).

Απογοητευτική είναι η εικόνα σε σχέση με τις δαπάνες για τις υπηρεσίες απασχόλησης. Καθ' όλη την διάρκεια της περιόδου 2005-2009 κινήθηκαν κοντά στο 2% των συνολικών δαπανών για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, τη στιγμή που ο μέσος ευρωπαϊκός όρος είναι 11%.

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία, η αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών απασχόλησης αποτελεί το μόνο παράγοντα που συνδέεται σταθερά με την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.²³ Κατά συνέπεια, η υποχρηματοδότηση των υπηρεσιών του ΟΑΕΔ εγείρει έντονα ερωτήματα ως προς την αποτελεσματικότητα και των υπόλοιπων πολιτικών που προωθεί, στο μέτρο που ο στόχος δεν είναι μόνο η απορρόφηση ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Φαίνεται μάλιστα ότι η υποστελέχωση του ΟΑΕΔ μάλλον επιδεινώνεται.

²³ European Commission (2006), *Annual Report on Employment in Europe - 2006*, European Commission.

Βάσει σχετικής έκθεσης του ΟΟΣΑ, του έτους 1997, ο ΟΑΕΔ εμφανίζει μια από τις χαμηλότερες αναλογίες προσωπικού/ανέργων. Την ίδια στιγμή που στη Γερμανία σε κάθε εργαζόμενο στη δημόσια υπηρεσία απασχόλησης αντιστοιχούσαν 38 άνεργοι, στην Ελλάδα αντιστοιχούσαν 173.

Έξι χρόνια αργότερα, το 2003 η αναλογία είχε επιδεινωθεί ακόμη περισσότερο. Σε κάθε εργαζόμενο στον ΟΑΕΔ (συμπεριλαμβανομένων και των υπαλλήλων που δεν απασχολούνται σε υπηρεσίες για τους άνεργους) αντιστοιχούσαν 179 άνεργοι.²⁴

Τέλος, σύμφωνα με την έκθεση της Ειδικής Υπηρεσίας Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης, το 2009 σε κάθε εργασιακό σύμβουλο αναλογούσαν κατά μέσο όρο 320 αναζητούντες εργασία.²⁵

6. Η απόλυτη κυριαρχία, των προγραμμάτων ΝΘΕ, ΝΕΕ και κατάρτισης, στο σύνολο των παρεμβάσεων για την αγορά εργασίας, έχει ως άμεσο αποτέλεσμα, άλλα πεδία πολιτικής, όπως τα μέτρα διαμοιρασμού θέσεων εργασίας ή οι πολιτικές ένταξης στην αγορά εργασίας ειδικών ομάδων του πληθυσμού (π.χ. ΑμεΑ), να μην ασκούν σημαντικό ρόλο στην πολιτική απασχόλησης, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την χρηματοδότηση. Οι αιτίες για αυτή την «προτίμηση» της ελληνικής πολιτικής απασχόλησης σχετίζονται τόσο με τη δομή της αγοράς εργασίας, όσο και με τις οργανωτικές δυνατότητες του ΟΑΕΔ. Παράγοντες όπως, η κυριαρχία των πολύ μικρών επιχειρήσεων, η έκταση της αδήλωτης εργασίας, η προτίμηση των επιχειρήσεων να αντιμετωπίζουν της αυξομειώσεις της ζήτησης μέσω της προσφυγής σε άτυπες (ευελίξιες, η αδυναμία του ΟΑΕΔ να καταγράψει με ολοκληρωμένο και αξιόπιστο τρόπο τις κενές θέσεις εργασίας, η επιφυλακτικότητα (όχι πάντα δικαιολογημένη) των επιχειρήσεων να απευθυνθούν στον ΟΑΕΔ προκειμένου να καλύψουν κενές θέσεις κ.ο.κ., αποτελούν ορισμένους μόνο από τους παράγοντες που δεν επιτρέπουν την επέκταση μέτρων όπως π.χ. ο διαμοιρασμός μιας θέσης εργασίας.

²⁴ ΟΑΕΔ (2002), Προϋπολογισμός για το έτος 2003. Βάσει του προϋπολογισμού του ΟΑΕΔ, το 2003 απασχολούταν στον Οργανισμό 2.465 υπάλληλοι, αντίστοιχα το 2003 είχαν καταγραφεί από την ΕΕΔ περίπου 441 χιλιάδες άνεργοι

²⁵ ΟΑΕΔ (2009), Οργάνωση ΚΠΑ 2 – Κεφαλαιοποίηση. 39 ερωτήσεις-απαντήσεις, σ. 2

2.3 Παρουσίαση των υφιστάμενων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης ανά Πεδίο Πολιτικής

Σύμφωνα με το ΟΑΕΔ,²⁶ από τις αρχές του 2010, υλοποιήθηκαν ή υλοποιούνται σαράντα επτά (47) επιμέρους προγράμματα με συνολικό κόστος 3,2 δις €, στα οποία ενεπλάκησαν άμεσα περίπου 808.000 άτομα, ενώ κατά την ολοκλήρωσή τους αναμένεται ο συνολικός αριθμός των ωφελομένων να ανέλθει σε 1,1 εκατ. άτομα . Σύμφωνα με τον Οργανισμό, οι δράσεις αυτές κατάφεραν να περιορίσουν το ποσοστό ανεργία τουλάχιστον κατά 4%-5%, αν και δεν αναφέρεται η μεθοδολογία βάσει της οποίας προκύπτει αυτός ο υπολογισμός.

Αντίστοιχα, η δαπάνη για παθητικές πολιτικές (επιδόματα ανεργίας, προγράμματα πλησίον της σύνταξης, ιατροφαρμακευτική κάλυψη μακροχρόνια ανέργων, οικογενειακά επιδόματα, παροχές μητρότητας κ.ο.κ.), ανήλθε σε 2,8 δις €, και αφορούσε περίπου 1.200.000 άτομα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ, τα μέχρι σήμερα εφαρμοζόμενα προγράμματα έχουν αποδώσει τα εξής:

- διατήρηση 302.198 θέσεων εργασίας,
- ένταξη 74.068 ανέργων σε θέσεις εργασίας ή σε νέες ευκαιρίες επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας,
- διατήρηση 8.295 θέσεων εργασίας και διεύρυνση της εποχικής απασχόλησης στον τουρισμό κατά 53.979 θέσεις εργασίας, το έτος 2010
- διεύρυνση της εποχικής απασχόλησης 25.436 εργαζομένων σε επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα την περίοδο 2011
- επαγγελματική εκπαίδευση 330.882 εργαζομένων μέσω των προγραμμάτων του Λ.Α.Ε.Κ και των προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής
- τη φοίτηση 13.195 σπουδαστών σε 52 Σχολές Μαθητείας και 31 Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK).

Επίσης, κατά το επόμενο διάστημα, έχει προγραμματιστεί η υλοποίηση πέντε (5) προγραμμάτων συνολικού προϋπολογισμού 289 εκατ. ευρώ που αφορούν την

²⁶ ΟΑΕΔ, Δελτίο Τύπου, 10.10.2011 με θέμα «Υλοποίηση προγραμμάτων ΟΑΕΔ κατά περιφέρεια και νομό»

προώθηση στην απασχόληση 31.000 ανέργων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον σχεδιασμό του Οργανισμού προβλέπεται οι ενεργοποίηση των εξής προγραμμάτων:

- Πρόγραμμα «Επιταγή επανένταξης» στην αγορά εργασίας. Αφορά την μετατροπή του επιδόματος ανεργίας σε οικονομική ενίσχυση (μέσω σχετικών κουπονιών). Απευθύνεται σε 10.000 επιδοτούμενους άνεργους και έχει προϋπολογισμό 120 εκ. ευρώ.
- Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου & δευτέρου βαθμού (Δήμων & Περιφερειών) για την απασχόληση 5.000 ανέργων ηλικίας 55-64 ετών, προϋπολογισμού 75 εκατ. ευρώ.
- Πρόγραμμα διατήρησης 10.000 θέσεων εργασίας σε τουριστικές επιχειρήσεις συνεχούς λειτουργίας με επιχορήγηση μέρους των εργοδοτικών εισφορών, προϋπολογισμού 18,6 εκατ. ευρώ .
- Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για την πρόσληψη 5.000 ανέργων πτυχιούχων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων πανεπιστημιακού & τεχνολογικού τομέα ως 35 ετών, με προϋπολογισμό 70 εκατ. ευρώ.
- Τοπικό Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για 680 άνεργους των επιχειρήσεων: «ΤΕΞΑΠΡΕΤ Α.Ε.», «MAXIM ΠΕΡΤΣΙΝΙΔΗΣ Α.Ε.», «ROBERTO A.B.E.E.», «NOBA KNIT A.E.» «BELLE A.E.», «ΠΑΚ. ΚΕΝΤΑΠΟΤΖΙΔΗ Α.Ε.», «ΕΥΡΩΒΑΦΗ Α.Ε.», «EUROHOUSE Α.Ε.», «ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ Α.Ε.» του Νομού Θεσσαλονίκης, προϋπολογισμού 7,2 εκατ. ευρώ.

Πίνακας 7		
Συνοπτικός πίνακας προγραμμάτων απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης ΟΑΕΔ 2010-2011		
A/A	Τίτλος προγράμματος	Δαπάνη εκατ. €
Α. Άξονας:		
Διατήρηση θέσεων εργασίας και Προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων – Εκπαίδευση Εργαζομένων		
1	Επιχορήγηση 200.000 θέσεων πλήρους απασχόλησης με επιδότηση των εργοδοτικών εισφορών, για την διατήρηση τουλάχιστον 400.000 θέσεων εργασίας, σε επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα	992
2	Διεύρυνση της τουριστικής περιόδου 2010, με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την επαναπρόσληψη 70.000 ανέργων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εποχικής ή συνεχούς λειτουργίας (Απρίλιος, Μάιος, Οκτώβριος)	70
3	Διεύρυνση της τουριστικής περιόδου με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για το μήνα Σεπτέμβριο του 2010, για την επαναπρόσληψη 50.000 ανέργων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εποχικής και συνεχούς λειτουργίας	25
4	Διατήρηση 10.000 θέσεων εργασίας με επιχ. μέρους των εργοδοτικών εισφορών σε ξενοδοχειακές επιχ. συνεχούς λειτουργίας 2010	19
5	Διεύρυνση της τουριστικής περιόδου για την επαναπρόσληψη 70.000 θέσεων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εποχικής & συνεχούς λειτουργίας 2011	70
6	Επιχορήγησης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων (ν.1545/85) για διατήρηση 600 εργαζομένων κατά την χειμερινή τουριστική περίοδο (Νοέμβριος 2010 – Φεβρουάριος 2011)	0,6
7	Κατάρτιση εργαζομένων για τη διαρθρωτική προσαρμογή επιχειρήσεων 50 και άνω εργαζομένων, με έμφαση στους απειλούμενους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σημαντικά προβλήματα μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας	110
8	Επαγγελματική κατάρτιση εργαζομένων σε επιχειρήσεις (Λ.Α.Ε.Κ. 0,45%) έτους 2010	38
9	Επαγγελματική κατάρτιση εργαζομένων σε επιχειρήσεις (Λ.Α.Ε.Κ. 0,45%) έτους 2011	45

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

10	Επαγγελματική κατάρτιση εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις (1-25 εργαζ.) έτους 2010-2011 (ΛΑΕΚ)	25
11	Επαγγελματική κατάρτιση εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις (1-25 εργαζ.) έτους 2011-2012 (ΛΑΕΚ)	25
12	Επαγγελματική κατάρτιση (ΛΑΕΚ) 21 εργαζομένων της Βιομηχανίας "TERRA A.E.-ΒΙΟΚΕΡΑΛ	0,056
13	Επαγγελματική κατάρτιση (ΛΑΕΚ) 13 εργαζομένων της εταιρείας ΚΑΝΑΚΗΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ Α.Ε.	0,056
14	Επαγγελματική κατάρτιση (ΛΑΕΚ) 11 Εργαζομένων της τεχνικής εταιρείας ΜΗΧΑΝΙΚΗ Α.Ε.	0,047
15	Επαγγελματική κατάρτιση (ΛΑΕΚ) 20 ανέργων/εργαζομένων του Ν. Φθιώτιδας	
16	Επαγγελματική κατάρτιση (ΛΑΕΚ) 15 Εργαζομένων της επιχείρησης NAVI MARINE Α.Ε.Β.Ε	0,063
17	Επαγγελματική κατάρτιση (ΛΑΕΚ) 30 εργαζομένων της επιχείρησης DRAGO BOATS Α.Ε.	0,126
Β. Άξονας:		
Ένταξη και επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας		
1	Ειδικό τετραετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 40.000 ανέργων, με έμφαση στους νέους έως 30 ετών και σε ειδικές ομάδες ανέργων	501
2	Ειδικό διετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη 25.000 ανέργων, με έμφαση στους νέους έως 30 ετών και σε ειδικές ομάδες ανέργων	171
3	«Πρόγραμμα επιχορήγησης για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας 10.000 ανέργων ηλικίας 16 έως 24 ετών, νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά σε εργοδότες του ιδιωτικού τομέα»	54
4	Τοπικό Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα (ΟΠ) απασχόλησης για 900 ανέργους και 350 εργαζόμενους του Νομού Καστοριάς	14
5	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 1000 ανέργους του Ν. Μεσσηνίας, έτους 2008	16,64
6	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 300 ανέργους του Ν. Φωκίδας, έτους 2008	4,26
7	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 300 ανέργους του Ν. Καστοριάς, έτους 2008	4,26
8	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 6500 ανέργους της Περιφέρειας Αττικής, έτους 2008	91,4
9	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 3.800 ανέργους της Περιφέρειας Θεσσαλίας, έτους 2008	43,1
10	Πρόγραμμα επιχορήγησης για την ενίσχυση της οργανωτικής ικανότητας των μελών της ΕΣΕΕ και της ΓΣΕΒΕΕ	4,86
11	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 600 πρώην εργαζόμενους που προέρχονται από τις επιχειρήσεις «ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.», «ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.», «Γ.Η. ΣΚΟΥΡΤΗΣ Α.Ε.Γ.Α.», «ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α. (GENERAL UNION)», «ΓΕΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α. (GENERAL TRUST)» «ΕΟΣ Α.Ε.Α.Ζ.» και 200 πρώην εργαζόμενους που προέρχονται από την επιχείρηση "COMMERCIAL VALUE"	26
12	Πρόγραμμα επιχορήγησης ιδιωτικών επιχειρήσεων για την απασχόληση 2.500 ανέργων που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης (Λ.Α.Ε.Κ. 1) έτους 2008	81
13	Πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας για ανέργους, ηλικίας 31 έως 44 ετών, έτους 2008	33
14	Υλοποίηση προγράμματος κατάρτισης 35 ανέργων, πρώην εργαζομένων στις επιχειρήσεις "ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.", "ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.", "Γ.Η. ΣΚΟΥΡΤΗΣ Α.Ε.Γ.Α.", ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.", ΓΕΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.", "ΕΟΣ Α.Ε.Α.Ζ.", & "COMERCIAL VALUE"	0,105
15	Ειδικό Πρόγραμμα Προώθησης 10.000 ανέργων νέων στην απασχόληση ηλικίας 18-30, έτους 2008	101,25
Γ. Άξονας:		
Προώθηση της επιχειρηματικότητας των ανέργων		
1	Πρόγραμμα επιχορήγησης 6.000 νέων ελευθέρων επαγγελματιών (ΝΕΕ) – Νέων Επιστημόνων έως 34 ετών, με το διακριτικό τίτλο «Πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών – Νέοι Επιστήμονες, έτους 2009»	126
2	Πρόγραμμα επιχορήγησης 4.000 νέων ελευθέρων επαγγελματιών, γυναικών, ηλικίας 22-64 ετών με διακριτικό τίτλο «Επιχειρηματικότητα Άνεργων Γυναικών ηλικίας 22-64»	96
3	Πρόγραμμα επιχορήγησης 2.500 νέων ελευθέρων επαγγελματιών, ηλικίας 22-64 ετών με το διακριτικό τίτλο «Πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών έτους 2009 – Β' Κύκλος»	60
4	Πρόγραμμα 3.000 Ν.Ε.Ε. ηλικίας 22-32 ετών «Νέοι & Επιχειρηματικότητα» (Α' κύκλος)	59
5	Πρόγραμμα 3.000 Ν.Ε.Ε. ηλικίας 22-32 ετών «Νέοι & Επιχειρηματικότητα» (Β' κύκλος)	56,5
6	Πρόγραμμα επιχορήγησης 3.500 Ν.Ε.Ε. ηλικίας 33-64	42,5
7	Πρόγραμμα 4.500 ΝΕΕ ηλικίας 22-64 ετών έτους 2009	87
Δ. Άξονας :		
Άτομα με Αναπηρία και Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες		
1	Ειδικό τριετές Πρόγραμμα ενίσχυσης εργοδοτών με επιχορήγηση που αντιστοιχεί στο ύψος των συνολικών ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 2.300 ανέργων Ατόμων με Αναπηρίες (Α.με.Α), Απεξαρτημένων από τοξικές ή άλλες ουσίες, Αποφυλακισμένων, Νεαρών Παραβατικών Ατόμων ή Νεαρών Ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο και Πρόγραμμα Επιχορήγησης 50 θέσεων Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας για Άτομα με Αναπηρίες (Α.με.Α)	31
2	Πρόγραμμα Επιχορήγησης 800 Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών ανέργων Ατόμων με Αναπηρίες (Α.με.Α), Απεξαρτημένων από τοξικές ή άλλες ουσίες, και Αποφυλακισμένων ατόμων και Πρόγραμμα Επιχορήγησης 50 θέσεων Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας για Άτομα με Αναπηρίες (Α.με.Α)	23
3	Πρόγραμμα Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Αθήνας διάρκειας δύο ετών, ΚΕΚ ΑΜΕΑ Γαλατσίου. Συνεργασία ΟΑΕΔ - Φάρου Τυφλών για διενέργεια κατάρτισης στο πλαίσιο των δράσεων της σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες Αθήνας για το σχολικό έτος 2010 - 2011	2
4	Πρόγραμμα Πρότυπης Βιομηχανικής Μονάδας (ΠΒΜ) Λακκιάς	0,665
Ε. Άξονας:		
Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση ΟΑΕΔ		
1	Διετές πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης με παράλληλη επιδοτούμενη πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις, σε ειδικότητες και των τριών τομέων οικονομικής δραστηριότητας	72
2	Επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ΟΑΕΔ σε ειδικότητες και των τριών τομέων οικονομικής δραστηριότητας	3
Πηγή: ΟΑΕΔ (2011), Ενημερωτικό σημείωμα, 31/08/2010		

Βάσει των παραπάνω μπορούν να διαπιστωθούν κάποιες γενικές τάσεις ως προς την ακολουθούμενη πολιτική. Ειδικότερα:

(α) Η εκδήλωση της κρίσης στην Ελλάδα, συνοδεύτηκε από έναν ριζικό επαναπροσανατολισμό των υλοποιούμενων πολιτικών απασχόλησης. Όπως φαίνεται και από τους πίνακες που ακολουθούν, σήμερα δεν υλοποιείται κανένα πρόγραμμα προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας (NEE) ή επιδότησης εργοδοτών για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ). Αντίθετα, ο κύριος όγκος των παρεμβάσεων αφορά προγράμματα επιδότησης των ασφαλιστικών εισφορών με στόχο την αποτροπή των απολύσεων.

Βάσει των στοιχείων του ΟΑΕΔ, οι παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας αφορούν περίπου 740 χιλιάδες εργαζομένους και ανέργους. Από αυτούς:

- το 9,5% (ή 70.000 άτομα) συμμετέχει σε προγράμματα προώθησης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας ανέργων,
- το 34,4% (ή 254.000 άτομα) συμμετέχει σε προγράμματα διατήρησης των θέσεων εργασίας,
- το 44,7% (ή 330.8882 άτομα) συμμετέχει σε προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων,
- το 9,6% (ή 71.000 άτομα) συμμετείχε σε προγράμματα στήριξης της απασχόλησης στον τουριστικό τομέα (2010 και 2011), και
- το 1,8% (13.000 άτομα) συμμετέχει σε προγράμματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης του ΟΑΕΔ (σχολές μαθητείας).

Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι μόλις 70.000 άνεργοι εμπλέκονται σήμερα σε προγράμματα προώθησης της απασχόλησης, δηλαδή μόλις το 11,2% του συνολικού αριθμού των ανέργων. Αντίστοιχα, περίπου το 6% του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων συμμετέχει σε προγράμματα διατήρησης των θέσεων εργασίας.

Η ενεργοποίηση των προγραμμάτων διατήρησης των θέσεων εργασίας αποτελεί κατ' αρχήν μια θετική και σημαντική καινοτομία του Οργανισμού. Ωστόσο, η ενεργοποίηση των προγραμμάτων καθυστέρησε σημαντικά με αποτέλεσμα η εφαρμογή τους να ξεκινήσει κατά την περίοδο όπου οι συνέπειες της κρίσης είχαν

ήδη λάβει σημαντικές διαστάσεις στην απασχόληση. Αυτό κατέστησε τα εν λόγω προγράμματα λιγότερο δελεαστικά για τις επιχειρήσεις. Η ενεργοποίησή τους ένα χρόνο νωρίτερα θα είχε κατά πάσα πιθανότητα θετικότερες συνέπειες. Σε κάθε περίπτωση, δεν έχει περάσει επαρκής χρόνος για την αξιολόγηση των προγραμμάτων, ωστόσο η έμφαση που δίνεται σε αυτού του τύπου τις παρεμβάσεις είναι θετική, υπό την αίρεση ότι πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις.

Από την άλλη μεριά, είναι εμφανές από τα στοιχεία του Οργανισμού ότι η κύρια έμφαση έχει δοθεί στους ήδη εργαζόμενους, ενώ οι δράσεις για την υποστήριξη των ανέργων είναι περιορισμένες λόγω των ειδικών συνθηκών που επικρατούν στην ελληνική οικονομία στο πλαίσιο της υπάρχουσας κοινωνικο- οικονομικής κρίσης. Δεδομένου, ότι το τρίτο τρίμηνο του 2010, η Ελληνική Στατιστική Αρχή κατέγραψε 622.000 άνεργους, είναι εμφανές ότι κατά το σχεδιασμό των επόμενων προγραμμάτων του Οργανισμού πρέπει να υπάρξουν σημαντικές ενέργειες ως προς την υποστήριξη των ανέργων.

(β) Από τις υλοποιούμενες παρεμβάσεις του ΟΑΕΔ, απουσιάζουν τελείως μια σειρά από παρεμβάσεις όπως η δημιουργία πρόσκαιρης απασχόλησης στο δημόσιο τομέα, η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας και τα προγράμματα διαμοιρασμού θέσεων απασχόλησης. Σύμφωνα με το σχεδιασμό του Οργανισμού στο άμεσο μέλλον θα ενεργοποιηθούν τέτοια προγράμματα, το μέγεθός τους όμως είναι πολύ μικρό προκειμένου να καταφέρει να επιφέρει αλλαγές στην αγορά εργασίας.

(γ) Από τα προγράμματα στήριξης των ειδικών ομάδων του πληθυσμού, εξαιρούνται οι πρόσφυγες και μετανάστες. Κατά συνέπεια, η οργάνωση ενός ειδικού προγράμματος παρέμβασης σε αυτή την πληθυσμιακή κατηγορία πρέπει να αποτελέσει μια από τις προτεραιότητες του οργανισμού κατά το επόμενο διάστημα

(ε) Οι σχεδιαζόμενες μελλοντικές ενέργειες του Οργανισμού θα πρέπει να λάβουν υπόψη τις πραγματικές ανάγκες των ομάδων στόχου. Για παράδειγμα, το πρόγραμμα απασχόλησης 5.000 ανέργων σε ΟΤΑ, είναι πολύ μικρό ως προς τον αριθμό των ωφελομένων, ο οποίος πρέπει τουλάχιστον να δεκαπλασιαστεί, προκειμένου να μπορέσει να έχει κάποια σημαντική επίπτωση στην συγκράτηση της ανεργίας. Αντίστοιχα, απαιτείται η ενεργοποίηση των προγραμμάτων Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών.

Επίσης μικρή επίπτωση αναμένεται να έχει το πρόγραμμα επιδότησης 5.000 νέων θέσεων εργασίας για αποφοίτους ΑΕΙ-ΤΕΙ. Ο αριθμός των θέσεων θα μπορούσε να ανέλθει στις 15.000, καθώς και σημαντικές τροποποιήσεις θα μπορούσαν να γίνουν προκειμένου στους ωφελούμενους φορείς να μπορούν να ενταχθούν ερευνητικά κέντρα, ΝΠΙΔ και άλλοι φορείς προώθησης της έρευνας και της τεχνολογίας.

Πίνακας 8

Ωφελούμενοι από τις δράσεις του ΟΑΕΔ, ανά περιφέρεια και τύπο παρέμβασης

Περιφέρεια	Προώθηση της απασχόλησης και & επιχειρηματικότητας ανέργων	Διατήρηση θέσεων εργασίας	Κατάρτιση εργαζομένων	Διατήρηση τουρισμού 2010-2011	Εποχικές θέσεις τουρισμού 2010	Εποχικές θέσεις τουρισμού 2011	Αρχική εκπαίδευση νέων 2010-2011	Σύνολο
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	4.537	6.912	12.685	137	303	299	1.269	26.142
Αττική	20.233	143.902	169.242	4.712	448	893	3.743	343.173
Βόρειο Αιγαίο	1.089	2.622	2.212	37	364	558	275	7.157
Δυτική Ελλάδα	4.314	9.478	14.529	236	985	28	1.125	30.695
Δυτική Μακεδονία	3.248	2.878	7.269	52	-	-	810	14.257
Ήπειρος	3.525	5.183	6.078	152	116	32	492	15.578
Θεσσαλία	8.455	11.597	19.331	309	113	116	736	40.657
Ιόνια Νησιά	1.414	2.117	1.693	48	4.367	2.573	84	12.296
Κεντρική Μακεδονία	11.266	39.971	52.622	1.324	3.298	2.704	2.429	113.614
Κρήτη	3.749	13.701	15.093	236	14.330	7.528	848	55.485
Νότιο Αιγαίο	1.489	2.019	6.007	95	11.751	9.234	272	30.867
Πελοπόννησος	3.913	5.930	10.738	131	2.279	1.052	619	24.662
Στερεά Ελλάδα	3.087	7.836	13.383	226	103	59	493	25.187
Σύνολο	70.319	254.146	330.882	7.695	38.457	25.076	13.195	739.770

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων ΟΑΕΔ

Πίνακας 9

Ωφελούμενοι από τις δράσεις του ΟΑΕΔ, ανά περιφέρεια και τύπο παρέμβασης, ως ποσοστό του συνόλου των παρεμβάσεων

Περιφέρεια	Προώθηση της απασχόλησης και & επιχειρηματικότητας ανέργων	Διατήρηση θέσεων εργασίας	Κατάρτιση εργαζομένων	Διατήρηση τουρισμού 2010-2011	Εποχικές θέσεις τουρισμού 2010	Εποχικές θέσεις τουρισμού 2011	Αρχική εκπαίδευση νέων 2010-2011	Σύνολο
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	17,4	26,4	48,5	0,5	1,2	1,1	4,9	100
Αττική	5,9	41,9	49,3	1,4	0,1	0,3	1,1	100
Βόρειο Αιγαίο	15,2	36,6	30,9	0,5	5,1	7,8	3,8	100
Δυτική Ελλάδα	14,1	30,9	47,3	0,8	3,2	0,1	3,7	100
Δυτική Μακεδονία	22,8	20,2	51,0	0,4	0,0	0,0	5,7	100
Ήπειρος	22,6	33,3	39,0	1,0	0,7	0,2	3,2	100
Θεσσαλία	20,8	28,5	47,5	0,8	0,3	0,3	1,8	100
Ιόνια Νησιά	11,5	17,2	13,8	0,4	35,5	20,9	0,7	100
Κεντρική Μακεδονία	9,9	35,2	46,3	1,2	2,9	2,4	2,1	100
Κρήτη	6,8	24,7	27,2	0,4	25,8	13,6	1,5	100
Νότιο Αιγαίο	4,8	6,5	19,5	0,3	38,1	29,9	0,9	100
Πελοπόννησος	15,9	24,0	43,5	0,5	9,2	4,3	2,5	100
Στερεά Ελλάδα	12,3	31,1	53,1	0,9	0,4	0,2	2,0	100
Σύνολο	9,5	34,4	44,7	1,0	5,2	3,4	1,8	100

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων ΟΑΕΔ

Πίνακας 10

Ωφελούμενοι από τις δράσεις του ΟΑΕΔ, ανά περιφέρεια και τύπο παρέμβασης, ως ποσοστό του συνόλου των παρεμβάσεων

Περιφέρεια	Προώθηση της απασχόλησης και & επιχειρηματικότητας ανέργων	Διατήρηση θέσεων εργασίας	Κατάρτιση εργαζομένων	Διατήρηση τουρισμού 2010-2011	Εποχικές θέσεις τουρισμού 2010	Εποχικές θέσεις τουρισμού 2011	Αρχική εκπαίδευση νέων 2010-2011	Σύνολο
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	6,5	2,7	3,8	1,8	0,8	1,2	9,6	3,5
Αττική	28,8	56,6	51,1	61,2	1,2	3,6	28,4	46,4
Βόρειο Αιγαίο	1,5	1,0	0,7	0,5	0,9	2,2	2,1	1,0
Δυτική Ελλάδα	6,1	3,7	4,4	3,1	2,6	0,1	8,5	4,1
Δυτική Μακεδονία	4,6	1,1	2,2	0,7	0,0	0,0	6,1	1,9
Ήπειρος	5,0	2,0	1,8	2,0	0,3	0,1	3,7	2,1
Θεσσαλία	12,0	4,6	5,8	4,0	0,3	0,5	5,6	5,5
Ιόνια Νησιά	2,0	0,8	0,5	0,6	11,4	10,3	0,6	1,7
Κεντρική Μακεδονία	16,0	15,7	15,9	17,2	8,6	10,8	18,4	15,4
Κρήτη	5,3	5,4	4,6	3,1	37,3	30,0	6,4	7,5
Νότιο Αιγαίο	2,1	0,8	1,8	1,2	30,6	36,8	2,1	4,2
Πελοπόννησος	5,6	2,3	3,2	1,7	5,9	4,2	4,7	3,3
Στερεά Ελλάδα	4,4	3,1	4,0	2,9	0,3	0,2	3,7	3,4
Σύνολο	100	100	100	100	100	100	100	100

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων ΟΑΕΔ

2.3.1 Προγράμματα επιδότησης εργοδοτών για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας (2007-2011)

Πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας για ανέργους, ηλικίας 31 έως 44 ετών, έτους 2008 ΦΕΚ 2312, 13.11.2008 ΥΑ 54072/837					
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ²⁷	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ ²⁸	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ, ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
6.500 άνεργοι ηλικίας 31-44 ετών. Από τις θέσεις: (α) 30% θα καλυφθεί από άνεργους σε μειονεκτική θέση. ²⁹ (β) 65% από άνεργους που δεν έχουν περιέλθει σε κατάσταση μακροχρόνιας ανεργίας (γ) 35% από μακροχρόνια άνεργους (δ) 60% από γυναίκες	Συν.: 64,8 εκ. € 2008: 6,2 2009: 37 2010: 21,6	Ιδιωτικές επιχειρήσεις	Για την υπαγωγή μίας επιχείρησης στο πρόγραμμα θα πρέπει η δημιουργούμενη θέση εργασίας να αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του αριθμού των εργαζομένων της, σε σχέση με το μέσο όρο των 12 τελευταίων μηνών. ³⁰	(α) να έχουν την ιδιότητα του άνεργου και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ, (β) να έχουν την ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. ή να είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας, (γ) να έχουν συμπληρώσει έντυπο εξατομικευμένης παρέμβασης και να έχουν συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης	<u>Διάρκεια επιχορήγησης:</u> (α) 18 μήνες για τις ΜΜΕ, (β) 24 μήνες για τις μεγάλες επιχειρήσεις (άνω των 250 εργαζομένων) <u>Ποσό επιχορήγησης (για κάθε ημέρα πλήρους απασχόλησης):</u> (α) 20 €, για τους άνεργους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση (β) 18 €, για τις υπόλοιπες κατηγορίες των ανέργων <u>Υποχρεώσεις επιχειρήσεων</u> (α) Μετά τη λήξη της επιχορήγησης οι Μ.Μ.Ε. δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό για 6 μήνες, οι μεγάλες για 12 μήνες. (β) Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας (παλαιές και νέες) καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος
Σχόλια: Το πρόγραμμα τροποποιήθηκε ως προς τον προϋπολογισμό του δύο φορές, ³¹ με αποτέλεσμα η εφαρμογή του να επεκταθεί έως και το 2011. Το πιο πιθανό είναι οι τροποποιήσεις να έγιναν προκειμένου να καλυφτούν χρηματοδοτικές υποχρεώσεις που είχαν αναληφθεί από τον ΟΑΕΔ έναντι των επιχειρήσεων για ΝΘΕ που είχαν ήδη καλυφθεί από επιχειρήσεις.					

²⁷ Εξαιρούνται: (α) επιχειρήσεις που διέπονται, όσον αφορά στην πρόσληψη προσωπικού, από τις διατάξεις του ν. 2190/1994, (β) νυχτερινά κέντρα & εταιρείες προσωρινής απασχόλησης για μισθωτούς που παρέχουν εργασία σε άλλον εργοδότη, (γ) επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας & φύλαξης, επιχειρήσεις προώθησης προϊόντων & παροχής υπηρεσιών μέσω τηλεφώνου

²⁸ Εξαιρούνται: (α) άτομα που κατά το τελευταίο 12μηνο είχαν απασχοληθεί στην ίδια επιχείρηση. (β) άτομα που τοποθετούνται αναγκαστικά με τις διατάξεις του ν. 2643/1998. (γ) Σε περίπτωση που επιχειρήσεις που μεταβιβάστηκαν ή αλλάζουν νομική μορφή ή διαλύονται και επαναλειτουργούν στον ίδιο ή σε άλλο χώρο με το αυτό αντικείμενο δραστηριότητας, η διάδοχος επιχείρηση επιχορηγείται μόνο για το επιπλέον προσωπικό

²⁹ (α) Άνεργες γυναίκες, μητέρες ανηλίκων τέκνων, (β) μακροχρόνια άνεργοι

³⁰ Εάν η πρόσληψη αφορά σε πλήρωση κενής θέσης που δημιουργήθηκε μετά από: (α) οικειοθελή αποχώρηση, (β) συνταξιοδότηση λόγω ηλικίας, (γ) οικειοθελή μείωση του χρόνου εργασίας, (δ) καταγγελία της σύμβασης εργασίας μετά από μήνυση για αξιόποινη πράξη, είναι δυνατή η υπαγωγή στο πρόγραμμα εφόσον προσληφθεί άνεργος σε μειονεκτική θέση.

³¹ Α' τροποποίηση: ΦΕΚ 2032β, 21.09.2009, Β' τροποποίηση: ΦΕΚ 1655β, 18.10.2010

2.3.2 Προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (2007-2011)

Πρόγραμμα επιχορήγησης 3.500 νέων ελευθέρων επαγγελματιών ηλικίας 33-64 ετών (γενικό), έτους 2008 ΦΕΚ 2345, 18.11.2008 ΥΑ 54067/836				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ³²	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
3.500	60 εκ. €	(α) Να έχουν την ιδιότητα του ανέργου (διαθέτοντας δελτίο ανεργίας σε ισχύ την ημερομηνία έναρξης της δραστηριότητάς τους ή μέχρι και τριάντα (30) ημέρες πριν την έναρξη) (β) Να έχουν ωφεληθεί από τη διαδικασία της εξατομικευμένης παρέμβασης. (γ) Να έχουν παρακολουθήσει σεμινάριο επιχειρηματικότητας σε ΚΠΑ του ΟΑΕΔ. (δ) Να έχουν ελληνική υπηκοότητα ή υπηκοότητα άλλου κράτους της Ε.Ε. ή να είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας. (ε) Να διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και να έχουν κάνει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην αρμόδια ΔΥΟ (στ) Οι άντρες να έχουν εκπληρώσει ή νόμιμα απαλλαγεί από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. (ζ) Να έχουν κάνει έναρξη μετά την δημοσίευση της απόφασης στο ΦΕΚ (η) Δύνανται να υπαχθούν στο Πρόγραμμα, μέχρι και 2 μέλη νέας εταιρίας (ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ) με την προϋπόθεση ότι έκαστος υποψήφιος για ένταξη στο πρόγραμμα μετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 50% στο εταιρικό κεφάλαιο.	1. Οικονομοτεχνική επάρκεια 2. Ύπαρξη επιπλέον χρηματοδοτικών πόρων 3. Καινοτομίες στα προσφερόμενα προϊόντα-υπηρεσίες ή/και στη διαδικασία παραγωγής-διάθεσης 4. Συνάφεια και επάρκεια του ενδιαφερομένου με το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας (τυπικά προσόντα, επαγγελματική εμπειρία κ.λπ.) 5. Δικτύωσης με άλλες επιχειρήσεις. 6. Συμπράξεις ανέργων για τη δημιουργία κοινής επιχείρησης	15.000 € Στις περιπτώσεις επιδοτούμενων ανέργων, που διακόπτουν την επιδότηση ανεργίας μέχρι και τον 2ο μήνα της επιδότησής τους, το ποσό της επιδότησης προσαυξάνεται κατά 3.000,00
Σχόλιο: το πρόγραμμα τροποποιήθηκε ως προς τις διαδικασίες ελέγχου με την ΥΑ 7624/897, ΦΕΚ 2031β, 21.09.2009 και η εφαρμογή του επεκτάθηκε έως και το 2010 με την ΥΑ 19416/776, ΦΕΚ 1655β, 18.10.2010. Η απόφαση αφορά την επιδότηση 2.000 ΝΕΕ, ηλικίας 33-64 ετών κατά την περίοδο 2009-2012 και αφορά κατά πάσα πιθανότητα αδιάθετες θέσεις του αρχικού προγράμματος.				

³² Δεν μπορούν να υπαχθούν: (α) Επαγγέλματα που απαιτούν την ύπαρξη κενής θέσης (π.χ. συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές κ.λπ.) (β) εκμετάλλευση επιβατικού δημοσίου χρήσεως (ΤΑΧΙ), λεωφορείου ή φορτηγού δημοσίου χρήσεως, (γ) εποχικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις αποκλειστικά χρωματογραφικών εργασιών, φροντιστήρια, εργαστήρια ή κέντρα ελευθέρων σπουδών, καντίνες, περίπτερα, φαρμακεία, επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά τις βραδινές ώρες, επιχειρήσεις που παρέχουν ψυχαγωγικές υπηρεσίες μαζικού χαρακτήρα (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης, αναψυκτήρια, κ.ά.), τυχερά, ψυχαγωγικά ή ηλεκτρονικά παιχνίδια, πρακτορεία ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ, λαχείων και συναφή αυτών, (δ) επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια, στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, στον τομέα του άνθρακα, (ε) πλανόδιες επιχειρήσεις, (στ) επιχειρήσεις με σύνθετο αντικείμενο ένα εκ των οποίων περιλαμβάνεται στις εξαιρέσεις, (ζ) Ανώνυμες Εταιρείες, (η) επιχειρήσεις με το ίδιο αντικείμενο με επιχείρηση που λειτουργούσε στον ίδιο χώρο από άλλο επαγγελματία μέσα στο τελευταίο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία έναρξης εργασιών της νέας επιχείρησης στη ΔΟΥ, (θ) όσοι έχουν επιχορηγηθεί από προγράμματα ΝΕΕ κατά το παρελθόν, (ι) όσοι είχαν επιχείρηση στους τελευταίους 12 μήνες που προηγούνται της έναρξης δραστηριότητας

Πρόγραμμα 3.000 Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών ηλικίας 22–32 ετών, με το διακριτικό τίτλο «Νέοι και Επιχειρηματικότητα» ΦΕΚ 2032β, 21.09.2009 ΥΑ 27619/893 & Πρόγραμμα 3.000 Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών ηλικίας 22–32 ετών, με το διακριτικό τίτλο «Νέοι και Επιχειρηματικότητα» ΦΕΚ 2032β, 21.09.2009 ΥΑ 27620/894				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ³³	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
3.000 άνεργοι νέοι ηλικίας 22–32 ετών (ΥΑ 27619) & 3.000 άνεργοι νέοι ηλικίας 22–32 ετών (ΥΑ 27620)	57 εκ. € (ΥΑ 27619) & 57 εκ. € (ΥΑ 27620)	Ο.π.	Ο.π.	18.000,00 € Στις περιπτώσεις επιδοτούμενων ανέργων, που διακόπτουν την επιδότηση ανεργίας μέχρι τον 2 ^ο μήνα της επιδότησής τους, το ποσό της επιδότησης προσαυξάνεται κατά 3.000,00
Σχόλιο: Τα προγράμματα αυτά τροποποιήθηκαν τρεις φορές (ΥΑ 19417/777 και ΥΑ 19418/778, ΦΕΚ 1655β, 18.10.2010), οι οποίες επέκτειναν την εφαρμογή τους έως και το 2012, για 4.700 θέσεις συνολικά.				

³³ Δεν μπορούν να υπαχθούν: (α) Επαγγέλματα που απαιτούν την ύπαρξη κενής θέσης (π.χ. συμβολαιογράφοι, δικαστικοί επιμελητές κ.λπ.) (β) εκμετάλλευση επιβατικού δημοσίου χρήσεως (ΤΑΧΙ), λεωφορείου ή φορτηγού δημοσίου χρήσεως, (γ) εποχικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις αποκλειστικά χρωματογραφικών εργασιών, φροντιστήρια, εργαστήρια ή κέντρα ελεύθερων σπουδών, καντίνες, περίπτερα, φαρμακεία, επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά τις βραδινές ώρες, επιχειρήσεις που παρέχουν ψυχαγωγικές υπηρεσίες μαζικού χαρακτήρα (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης, αναψυκτήρια, κ.ά.), τυχερά, ψυχαγωγικά ή ηλεκτρονικά παιχνίδια, πρακτορεία ΠΡΟΠΟ, ΛΟΤΤΟ, λαχείων και συναφή αυτών, (δ) επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αλιεία, την υδατοκαλλιέργεια, στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, στον τομέα του άνθρακα, (ε) πλανόδιες επιχειρήσεις, (στ) επιχειρήσεις με σύνθετο αντικείμενο ένα εκ των οποίων περιλαμβάνεται στις εξαιρέσεις, (ζ) Ανώνυμες Εταιρείες, (η) επιχειρήσεις με το ίδιο αντικείμενο με επιχείρηση που λειτουργούσε στον ίδιο χώρο από άλλο επαγγελματία μέσα στο τελευταίο εξάμηνο πριν από την ημερομηνία έναρξης εργασιών της νέας επιχείρησης στη ΔΟΥ, (θ) όσοι έχουν επιχορηγηθεί από προγράμματα ΝΕΕ κατά το παρελθόν, (ι) όσοι είχαν επιχείρηση στους τελευταίους 12 μήνες που προηγούνται της έναρξης δραστηριότητας

Πρόγραμμα 4.500 νέων ελευθέρων επαγγελματιών ηλικίας 22–64 ετών με το διακριτικό τίτλο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2009» ΦΕΚ 2031β, 21.09.2009 ΥΑ 27621/895				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
4.500 άνεργοι ηλικίας 22-64 ετών (α) 1.500 θέσεις θα καλυφθούν από ανέργους ηλικίας 22–32 ετών (β) 3.000 θέσεις θα καλυφθούν από ανέργους ηλικίας 33–64 ετών	Σύνολο: 103,5 εκ. € 2009: 56,4 2010: 24,6 2011: 20 2012: 2,5	(α) Δελτίο ανεργίας σε ισχύ την ημερομηνία έναρξης της δραστηριότητάς τους ή μέχρι και τριάντα (30) ημέρες πριν την έναρξη) (β) Να έχουν ωφεληθεί από τη διαδικασία της εξατομικευμένης παρέμβασης. (γ) Να έχουν παρακολουθήσει σεμινάριο επιχειρηματικότητας σε ΚΠΑ του Ο.Α.Ε.Δ. (δ) Να έχουν ελληνική υπηκοότητα ή υπηκοότητα άλλου κράτους της Ε.Ε. ή να είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας. (ε) Να διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) και να έχουν κάνει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην αρμόδια ΔΥΟ (στ) Οι άντρες να έχουν εκπληρώσει ή νόμιμα απαλλαχθεί από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. (ζ) Να έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας από την 2.1.2009 και μετά. (η) Δύνανται να υπαχθεί στο Πρόγραμμα, με την προϋπόθεση ότι μετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 51% στο εταιρικό κεφάλαιο, μέλος ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ	1. Οικονομοτεχνική επάρκεια 2. Ύπαρξη επιπλέον χρηματοδοτικών πόρων 3. Καινοτομίες στα προσφερόμενα προϊόντα-υπηρεσίες ή/και στη διαδικασία παραγωγής-διάθεσης 4. Συνάφεια και επάρκεια του ενδιαφερομένου με το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας (τυπικά προσόντα, επαγγελματική εμπειρία κ.λπ.) 5. Δικτύωσης με άλλες επιχειρήσεις. 6. Συμπράξεις ανέργων για τη δημιουργία κοινής επιχείρησης	Ποσό επιχορήγησης: (α) 18.000 €, για ανέργους ηλικίας 22–32 (β) 15.000 €, για ανέργους ηλικίας 33–64 Το ποσό της επιχορήγησης προσαυξάνεται κατά 3.000,00 € στις περιπτώσεις: (α) μέλους εταιρείας (Ο.Ε., Ε.Ε. για το ομόρρυθμο μέλος της ή Ε.Π.Ε.), ς όταν το ποσοστό συμμετοχής του στο εταιρικό κεφάλαιο δεν υπερβαίνει το 60% (β) επιδοτούμενων ανέργων, που διακόπτουν την επιδότηση ανεργίας μέχρι και τον δεύτερο (2ο) μήνα της επιδότησής τους Οι ΝΕΕ που θα διατηρήσουν την επιχείρησή τους για 12 επιπλέον μήνες μετά το δωδεκάμηνο διάστημα της επιχορήγησης, θα επιχορηγούνται με το επιπλέον ποσό των 5.000 €
Το πρόγραμμα τροποποιήθηκε με την ΥΑ 19997/799, ΦΕΚ 1771β, 11.11.2010, η οποία επέκτεινε την εφαρμογή του έως και το 2012, για 3.800 θέσεις.				

Πρόγραμμα επιχορήγησης 6.000 Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών – Νέων Επιστημόνων, έτους 2009. ΦΕΚ 2031β, 21.09.2009 Υ.Α. 27623/896				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ, ΠΡΩΨΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΨΟΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
6.000 60% των θέσεων θα καλυφθεί από γυναίκες.	90	Νέοι επιστήμονες που είναι ιατροί, οδοντίατροι, κτηνίατροι, φαρμακοποιοί, δικηγόροι, μηχανικοί που είναι απόφοιτοι Πανεπιστημιακών, Πολυτεχνικών Σχολών, εφόσον:³⁴ (α) Διαθέτουν βεβαίωση συμμετοχής στο πρόγραμμα (από την αρμόδια υπηρεσία του Ο.Α.Ε.Δ.). (β) Έχουν κάνει έναρξη επιτηδεύματος μετά την 2.1.2009 (γ) Δεν μην έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μέχρι την ημερομηνία έναρξης δραστηριότητας τους, μεγαλύτερο των 6 ετών από το χρόνο κτήσης του πτυχίου ή του μεταπτυχιακού ή της ειδικότητας. (δ) Να έχουν ηλικία μέχρι 34 ετών, (έως την ημερομηνία έναρξης της δραστηριότητας τους) πλην των ιατρών και των γυναικών νέων επιστημόνων, μητέρων ενός τουλάχιστον ανήλικου τέκνου και ανεξαρτήτως ειδικότητας που μπορούν να έχουν ηλικία μέχρι 42 ετών. Για όσους έχουν αποκτήσει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, μέχρι τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας των 34 ετών, το όριο αυτό παρατείνεται αντίστοιχα κατά το χρονικό διάστημα που αφορά στις μεταπτυχιακές σπουδές. (ε) Να έχουν την Ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα άλλου κράτους της Ε.Ε. ή είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας. (στ) Να διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) (ζ) Να έχουν εκπληρώσει ή νόμιμα απαλλαγθεί από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις. Δύνανται να υπαχθούν στο πρόγραμμα μέχρι και τρία (3) μέλη εταιρειών: Ομορρύθμων, Ετερορρύθμων, μόνο για τα ομόρρυθμα μέλη τους.	Επιλογή των προς χρηματοδότηση αιτήσεων θα γίνει με βάση τη σειρά προτεραιότητας και την κατανομή των θέσεων ανά Διοικητική Περιφέρεια	Ύψος επιχορήγησης: 15.000 €

³⁴ Στο πρόγραμμα δεν εντάσσονται: (α) Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.), (β) Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, (γ) όσοι δημιουργούν επάγγελμα που έχει το ίδιο αντικείμενο δραστηριότητας με άλλο επαγγελματία που δραστηριοποιήθηκε στον ίδιο χώρο μέσα στο τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από την ημερομηνία έναρξης εργασιών του νέου ελεύθερου επαγγελματία στη Δ.Ο.Υ., (δ) όσοι είχαν άλλη επιχείρηση πριν από τη νέα έναρξη επιτηδεύματος στη Δ.Ο.Υ., εκτός της έναρξης δραστηριότητας ιατρού άνευ ειδικότητας, η οποία δεν υπερβαίνει, σε καμία περίπτωση, τους δώδεκα (12) μήνες

Πρόγραμμα επιχορήγησης 4.000 Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών – Γυναικών, ηλικίας 22–64 ετών: «Επιχειρηματικότητα Ανέργων Γυναικών Ηλικίας 22–64» ΦΕΚ 364(β), 31.03.2010 Υ.Α. 6252/246				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ, ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
4.000 γυναίκες με προτεραιότητα στις άνεργες γυναίκες (α) με δικαίωμα επιδότησης ανεργίας (β) που θα αναπτύξουν δραστηριότητα σε καινοτόμους κλάδους και ιδιαίτερα στην πράσινη ανάπτυξη (γ) μέλη εταιρείας (Ο.Ε., Ε.Ε. για το ομόρρυθμο μέλος της ή Ε.Π.Ε.), που μετέχουν με ποσοστό από 51% έως 60% στο εταιρικό κεφάλαιο	96 εκ. € 2010: 24 2011: 24 2012: 24 2013: 24	Ο.π. και Να έχουν συμπληρώσει το 22ο έτος της ηλικίας τους και να είναι μέχρι 64 ετών.	(α) Σαφής περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της πράξης ως προς τα βασικά, τεχνικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά της προκήρυξης. (β) Συμβολή της προτεινόμενης πράξης στους στόχους του αντίστοιχου Άξονα Προτεραιότητας / Θεματικής Προτεραιότητας / Κατηγορίας Πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος. (γ) Συνάφεια και επάρκεια του ενδιαφερομένου με το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας και επαρκή τεκμηρίωση με ύπαρξη τυπικών προσόντων ή/και επαγγελματικής εμπειρίας. (δ) Οικονομοτεχνική επάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου (εξέταση πιθανής ύπαρξης επιπλέον χρηματοδοτικών πόρων, π.χ. μέσω τραπεζικού δανεισμού). (ε) Ύπαρξη καινοτομιών στα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θα παρέχει η επιχείρηση ή/ και στη διαδικασία παραγωγής και διάθεσης αυτών, με προτεραιότητα σε καινοτόμες επιχειρηματικές προτάσεις που βασίζονται στις νέες τεχνολογίες ή δραστηριότητα σε καινοτόμους κλάδους και ιδιαίτερα στην πράσινη ανάπτυξη. (στ) Ύπαρξη στοιχείων δικτύωσης, δηλαδή παραγωγικές και άλλες διασυνδέσεις με υφιστάμενες επιχειρήσεις καθώς και/ ή συμπράξεις μεταξύ δύο ή περισσότερων ανέργων για τη δημιουργία κοινής επιχείρησης	24.000 €

2.3.3 Προγράμματα υπέρ ειδικών κατηγοριών του πληθυσμού (2007-2011)

Ειδικό Τριετές Πρόγραμμα ενίσχυσης εργοδοτών με επιχορήγηση που αντιστοιχεί στο ύψος των συνολικών ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 2.300 ανέργων Ατόμων με Αναπηρίες (ΑμεΑ), Απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, Αποφυλακισμένων, Νεαρών Παραβατικών Ατόμων ή Νεαρών Ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο και Προγράμματος Επιχορήγησης 50 θέσεων Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας για Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) ΦΕΚ.1663(β), 19-10-2010						
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΑ
2.300 θέσεις εκ των οποίων: 2.200 με πλήρη απασχόληση, 100 με μερική απασχόληση 2080 για ΑμεΑ, 50 για αποφυλακισμένους, 150 για απεξαρτημένους από εξαρτησιογόνες ουσίες, 20 για άνεργα Νεαρά Παραβατικά άτομα ή Νεαρά άτομα που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο (16-21 ετών)	27,6 εκ. €, εκ των οποίων: 2011: 3,6 εκ. € 2012: 5,9 εκ. € 2013: 8,1 εκ. € 2014: 7,0 εκ. € 2015: 2,9 εκ. €	Ιδιωτικές επιχειρήσεις, Συνεταιρισμοί, Επαγγελματικά Σωματεία, Σωματεία, Αστικές Εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί, Κοινοπραξίες. Έμφαση θα δοθεί στις μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν έως 50 άτομα	(α) Δεν πρέπει να έχουν προβεί, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πριν την αίτηση υπαγωγής, σε μείωση του προσωπικού τους, λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας ή εθελουσίας εξόδου που γίνεται με πρωτοβουλία του εργοδότη.	(α) Να έχουν την ιδιότητα του ανέργου και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ (β) Να έχουν την Ελληνική Υπηκοότητα ή την Υπηκοότητα άλλου Κράτους - Μέλους της Ε.Ε. ή να είναι Έλληνες Ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας (γ) Να έχουν συμπληρώσει το τυποποιημένο Έντυπο εξατομικευμένης παρέμβασης και να έχουν συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης.	Διάρκεια επιχορήγησης: 36 μήνες. Ύψος επιχορήγησης: 100% των ασφαλιστικών εισφορών Μετά τη λήξη της επιχορήγησης οι επιχειρήσεις δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό για 12 επιπλέον μήνες	Προβλέφτηκε ειδικό πρόγραμμα διαμόρφωσης εργασιακών χώρων συνολικού ύψους 27,7 εκ. €

Κατάρτιση Προγράμματος Επιχορήγησης 800 Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών ανέργων Ατόμων με Αναπηρίες (Α.με.Α), Απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες και Αποφυλακισμένων ατόμων και Προγράμματος Επιχορήγησης 50 θέσεων Εργονομικής Διευθέτησης του χώρου εργασίας για Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ) ΦΕΚ 1663β, 19.10.2010						
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΑ
800 άτομα εκ των οποίων: 600 θέσεις θα καλυφθούν από άνεργα άτομα με αναπηρίες, ηλικίας 18-64 ετών 100 θέσεις θα καλυφθούν από άνεργα άτομα Απεξαρτημένα από εξαρτησιογόνες ουσίες, ηλικίας 18-64 ετών 100 θέσεις θα καλυφθούν από άνεργα άτομα Αποφυλακισμένα ηλικίας 18-64 ετών	16,8 εκ. € 2010: 1,05 εκ. € 2011: 3,4 εκ. € 2012: 4,1 εκ. € 2013: 3,9 εκ. € 2014: 3,5 εκ. € 2015: 0,8 εκ. €				Διάρκεια της επιχορήγησης: 36 μήνες Ύψος επιχορήγησης: 28.000€ Η πρώτη δόση (7.000€) καταβάλλεται με την έκδοση της απόφασης υπαγωγής Τα υπόλοιπα 21.000€ καταβάλλονται σε 6 ισόποσες εξαμηνιαίες	Συνοδεύτηκε από ειδικές ενισχύσεις με στόχο τη διαμόρφωση των χώρων εργασίας

2.3.4 Ειδικά προγράμματα λόγω της οικονομικής κρίσης (2010-2011)

Ειδικό διετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη 25.000 ανέργων ΦΕΚ 364(β), 31.03.2010					
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
25.000	170,9 εκ. €, εκ των οποίων: 2010: 45,6 εκ. € 2011: 85,5 εκ. € 2012: 39,9 εκ. €	Ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα.	(α) Να μην έχει προβεί, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πριν την αίτηση υπαγωγής, σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας.	(α) Να έχουν την ιδιότητα του άνεργου και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ (β) Να είναι έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή να είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα (γ) Να έχουν συμπληρώσει το τυποποιημένο έντυπο εξατομικευμένης προσέγγισης και να έχουν συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης.	Διάρκεια επιχορήγησης: 24 μήνες. Το ποσό επιχορήγησης υπολογίζεται σε ποσοστό επί των ασφαλιστικών εισφορών: (α) για τους κοινούς άνεργους, • 80% για το πρώτο έτος και • 60% για το δεύτερο έτος, (β) για τους νέους και τις ειδικές ομάδες ανέργων, ³⁵ 80% για το πρώτο έτος και δεύτερο έτος. Μετά τη λήξη της επιχορήγησης οι επιχειρήσεις δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό για δώδεκα (12) μήνες ακόμα. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας (παλαιές και νέες) καθ' όλη τη διάρκεια του συνολικού προγράμματος, που ανέρχονται συνολικά σε 36 μήνες

³⁵ Οι ειδικές ομάδες ανέργων είναι οι εξής: (α) άνεργοι που βρίσκονται στο στάδιο πλησίον της σύνταξης και στους οποίους υπολείπονται μέχρι 1.500 ημέρες ασφάλισης ή έως 5 έτη για την συμπλήρωση του ορίου ηλικίας για τη θεμελίωση της κατώτατης σύνταξης γήρατος του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, (β) γυναίκες μακροχρόνια άνεργες, άνω των 45 ετών και άνεργες γυναίκες, άνω των 50 ετών, (γ) πολύτεκνοι/νες και τρίτεκνοι/νες, (δ) αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών

Ειδικό τετραετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσληψη 40.000 ανέργων ΦΕΚ 364(β), 31.03.2010 ΥΑ 6251/245					
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
40.000	501,4 εκ. € 2010: 91,2 εκ. € 2011: 170,9 εκ. € 2012: 125,6 εκ. € 2013: 79,8 € 2014: 34,2 εκ. €	Όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα Μετά από τροποποιητική απόφαση, επιτράπηκε σε αυτοαπασχολούμενες γυναίκες που απασχολούν 1 άτομο, να υπαχθούν στο πρόγραμμα προκειμένου να προσλάβουν ένα ακόμα άτομο με σκοπό την υποστήριξη της λειτουργίας της ατομικής επιχείρησης κατά το διάστημα απουσίας τους από την επιχείρηση λόγω κυοφορίας, λοχείας ή φροντίδας παιδιών Η διάρκεια της επιχορήγησης κυμαίνεται από 6 έως 18 μήνες, με δικαίωμα επέκτασης έως και 48 μήνες υπό την προϋπόθεση ότι θα απασχολήσουν τον εργαζόμενο για επιπλέον 12 μήνες μετά το πέρας της επιδότησης	(α) Να μην έχει προβεί, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πριν την αίτηση υπαγωγής σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας	(α) Να έχουν την ιδιότητα του άνεργου και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ, (β) Να είναι έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή να είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα, (γ) Να έχουν συμπληρώσει το τυποποιημένο έντυπο εξατομικευμένης προσέγγισης και να έχουν συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης.	Διάρκεια επιχορήγησης: 48 μήνες. Το ποσό επιχορήγησης υπολογίζεται σε ποσοστό επί των ασφαλιστικών εισφορών (εργοδοτών και εργαζομένων): (α) για τους κοινούς άνεργους, • 100% για το πρώτο, • 75% για το δεύτερο, • 50% για το τρίτο και • 25% για το τέταρτο έτος, (β) για τους νέους και τις ειδικές ομάδες ανέργων, • 100% για το πρώτο και το δεύτερο έτος και • 50% για το τρίτο και το τέταρτο έτος, Μετά τη λήξη της επιχορήγησης, οι επιχειρήσεις δεσμεύονται να διατηρήσουν το προσωπικό για 12 μήνες ακόμα
Σχόλιο: Με την τροποποίηση της 11.11.2010 (ΥΑ 21445/856, ΦΕΚ 1771β, 11.11.2010), καθορίστηκαν και τα όρια επιδότησης των αυτοαπασχολούμενων γυναικών με ένα άτομο προσωπικό που θα προσλάβουν ένα επιπλέον άτομο. Τα όρια διαμορφώνονται ως εξής: (α) για τους κοινούς άνεργους: 100% για την χρονική περίοδο έως 18 μήνες, 75% για το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα έως την συμπλήρωση του δεύτερου έτους, 50% για το τρίτο έτος και 25% το τέταρτο έτος (β) για τους νέους και τις ειδικές ομάδες ανέργων: 100% για την χρονική περίοδο έως 18 μήνες και την περίοδο από 19 έως 24 μήνες, 50% για το τρίτο και το τέταρτο έτος Μετά τη λήξη της επιχορήγησης, οι γυναίκες αυτοαπασχολούμενες, δύναται να συνεχίσουν το πρόγραμμα, για το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα μέχρι την συμπλήρωση των 48 μηνών επιχορήγησης με την δέσμευση επιπλέον απασχόλησης διάρκειας 12 μηνών χωρίς επιχορήγηση					

Πρόγραμμα επιχορήγησης για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας 10.000 ανέργων ηλικίας 16–24 ετών νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα με επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών, με τη δυνατότητα συνέχισης της επιχορήγησης για επιπλέον δώδεκα (12) μήνες, εφόσον η σύμβαση απόκτησης εργασιακής εμπειρίας μετατραπεί σε σύμβαση εργασίας ΦΕΚ 1655β, 18.10.2010 ΥΑ 13251/531						
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΑ
Ανοιχτός, μέχρις κάλυψης του προϋπολογισμού του προγράμματος	53,9 εκ. € εκ των οποίων: 2010: 9,0 εκ. € 2011: 26,5 εκ. € 2012: 18,4 εκ. €	Όλες οι ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα	(α) Η επιχείρηση δεν πρέπει να έχει προβεί σε μείωση προσωπικού κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πριν την αίτηση υπαγωγής. ³⁶	(α) Να είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, ηλικίας 16 – 24 ετών και να μην έχουν ασφαλισθεί για περισσότερες από εκατόν πενήντα (150) ημέρες ασφάλισης. (β) Να έχουν την ιδιότητα του άνεργου και να διαθέτουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ (γ) Να είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή να είναι ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στη χώρα μας. (δ) Να έχουν συμπληρώσει το τυποποιημένο έντυπο εξατομικευμένης προσέγγισης και να έχουν συμφωνήσει σε ατομικό σχέδιο δράσης. ³⁷	Η διάρκεια της επιχορήγησης που αφορά στο α' στάδιο του προγράμματος ορίζεται μέχρι δώδεκα (12) μήνες. Κατά το διάστημα αυτό ο ΟΑΕΔ επιδοτεί το 100% των ασφαλιστικών εισφορών Κατά τη β' φάση του προγράμματος, ο ΟΑΕΔ χρηματοδοτεί για διάστημα 12 μήνες, το 90% των ασφαλιστικών εισφορών Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να διατηρήσουν τις παλαιές θέσεις εργασίας και τις θέσεις απόκτησης εργασιακής εμπειρίας κατά το α' στάδιο του προγράμματος, όσο διαρκεί η σύμβαση απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 6 μηνών και μεγαλύτερη των 12 μηνών Εάν η επιχείρηση ενταχθεί στη β' φάση είναι υποχρεωμένη να διατηρήσει τον επιδοτούμενο εργαζόμενο για επιπλέον 6 μήνες μετά το πέρας του προγράμματος	Το πρόγραμμα αποτελεί υποστηρικτικό εργαλείο του νόμου 3845/2010, βάσει του οποίου επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που συνάπτουν με ανέργους ηλικίας 16 έως 24 ετών συμβάσεις απόκτησης εργασιακής εμπειρίας διάρκειας έως δώδεκα (12) μήνες, μπορούν να καταβάλουν στους προσλαμβανόμενους το 80% του κατώτατου βασικού μισθού.

³⁶ Σε περίπτωση απόλυσης η επιχείρηση θα πρέπει να έχει προβεί σε αντικατάσταση του μισθωτού έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συμμετοχής στο πρόγραμμα

³⁷ Δεν είναι δυνατή η υπαγωγή για τα άτομα που κατά το τελευταίο 12μηνο, πριν από την ημερομηνία υπαγωγής τους στο πρόγραμμα, είχαν απασχοληθεί καθ' οιονδήποτε τρόπο στην ίδια επιχείρηση ή σε επιχειρήσεις που μεταβίβστηκαν ή αλλάζουν νομική μορφή ή διαλύονται και επαναλειτούργούν στον ίδιο ή σε άλλο χώρο με το αυτό αντικείμενο δραστηριότητας, από τις οποίες προέκυψε νέα διάδοχος επιχείρηση ή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Πρόγραμμα επιχορήγησης 200.000 θέσεων πλήρους απασχόλησης με επιδότηση των εργοδοτικών εισφορών, για τη διατήρηση τουλάχιστον 400.000 θέσεων εργασίας, σε επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα ΦΕΚ 1656β, 18.10.2010 ΥΑ 19721/790					
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΠΡΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
200.000 εκ των οποίων: (α) 100.000, θα καλυφθούν από πολύ μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν 2-9 άτομα (β) 60.000 θα καλυφθούν από μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν από 10-49 άτομα (γ) 40.000, που καλυφθούν από επιχειρήσεις που απασχολούν από 50 άτομα και άνω	992 εκ. € εκ των οποίων: 2011: 743,9 εκ. € 2012: 248,1 εκ. €	Ιδιωτικές επιχειρήσεις	(α) δεν θα πρέπει να έχει προβεί, κατά τη διάρκεια 3 μηνών πριν την αίτηση υπαγωγής, σε μείωση προσωπικού. (β) Η επιχείρηση συμμετέχει στο πρόγραμμα για το 50% του προσωπικού που απασχολούσε κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και από ένα (1) μέχρι ογδόντα (80) άτομα του προσωπικού της	Ωφελούμενοι του προγράμματος, πρέπει να είναι: (α) Εργαζόμενοι στην επιχείρηση, με έμφαση στις ειδικές ομάδες ³⁸ (β) Να ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό και να συνεχίζουν να εργάζονται στις επιχειρήσεις με καθεστώς πλήρους απασχόλησης αορίστου χρόνου, για χρονικό διάστημα 18 μηνών. (γ) Να εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, υπό την προϋπόθεση της επέκτασης της σύμβασής τους μέχρι τη λήξη του προγράμματος (δ) Να είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κράτους μέλους της Ε.Ε. ή ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στην χώρα μας, καθώς και υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στην χώρα μας ³⁹	Η διάρκεια του συνολικού προγράμματος ανέρχεται στους 18 μήνες, εκ των οποίων οι 12 αφορούν σε επιχορήγηση και οι υπόλοιποι 6 σε δέσμευση της επιχείρησης για διατήρηση της απασχόλησης Το ποσό επιχορήγησης διαμορφώνεται ως εξής: (α) 100% για τα άτομα με αναπηρία, για μηνιαίο μισθό μέχρι 2.000€ (β) 100% για εργαζόμενους ηλικίας 50 ετών και άνω, για μηνιαίο μισθό μέχρι 1.800€ (γ) 100% για τους κοινούς εργαζόμενους, για μηνιαίο μισθό μέχρι 1.300€ Η επιχείρηση έχει την υποχρέωση να διατηρήσει, ίσο τουλάχιστον αριθμό μη επιχορηγούμενων εργαζομένων με τον αριθμό των επιχορηγούμενων καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος (18 μήνες).

³⁸ εργαζόμενοι ηλικίας 50 ετών και άνω (οι οποίοι έχουν συμπληρώσει το 49ο έτος της ηλικίας τους, δηλαδή να διανύουν το 50ο έτος) , εργαζόμενοι με αναπηρίες

³⁹ Στο πρόγραμμα δεν εντάσσονται για επιχορήγηση: (α) εργαζόμενοι που απασχολούνται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και δεν επεκτείνεται η σύμβασή τους, (β) εργαζόμενοι, που απασχολούνται με καθεστώς μερικής απασχόλησης το οποίο δεν μετατρέπεται σε καθεστώς πλήρους απασχόλησης, (γ) εργαζόμενοι που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε έμμεσο εργοδότη, (δ) εργαζόμενοι που είναι ενταγμένοι σε άλλο πρόγραμμα του ΟΑΕΔ, (ε) εργαζόμενοι, που προσελήφθησαν για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων της επιχείρησης, όπως της δημιουργίας θέσεων εργασίας από επενδυτικά σχέδια, που εντάσσονται σε άλλο καθεστώς ενίσχυσης, (στ) οι πρακτικά ασκούμενοι π.χ. των Α.Τ.Ε.Ι. και των Σχολών Τουριστικών Επαγγελματιών, (ζ) άτομα που τοποθετούνται αναγκαστικά με τις διατάξεις του Ν.2643/98, (η) εργαζόμενοι που δεν υπάγονται στην κύρια ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ

Τροποποίηση της αριθμ. 19721/15-10-2010 κοινής υπουργικής απόφασης «Πρόγραμμα επιχορήγησης 200.000 θέσεων πλήρους απασχόλησης με επιδότηση των εργοδοτικών εισφορών, για τη διατήρηση τουλάχιστον 400.000 θέσεων εργασίας, σε επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα» ΦΕΚ 72, 28.01.2011 ΥΑ 26139/987						
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ	ΣΧΟΛΙΑ
Επιχορήγηση 200.000 θέσεων πλήρους απασχόλησης	992 2011: 743.9 2012: 248.1	Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα (α) το 90.000, θα καλυφθούν α) από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν από 2-9 άτομα, και β) από τις επιχειρήσεις που απασχολούν ένα (1) άτομο με πλήρη απασχόληση, (β) 60.000, θα καλυφθούν από τις μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν από 10-49 άτομα (γ) 50.000, θα καλυφθούν από τις επιχειρήσεις που απασχολούν από 50 άτομα και άνω,	(α) να μην έχει προβεί, κατά τη διάρκεια του τριμήνου πριν την αίτηση υπαγωγής στο πρόγραμμα, σε μείωση προσωπικού. (β) Η επιχείρηση συμμετέχει στο πρόγραμμα για το 50% του προσωπικού που απασχολούσε κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης της για συμμετοχή στο πρόγραμμα και από 1 μέχρι 30 άτομα του προσωπικού της, με την προϋπόθεση να διατηρήσει, ίσο τουλάχιστον αριθμό μη επιχορηγούμενων εργαζομένων με τον αριθμό των επιχορηγούμενων καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, ήτοι για 18 μήνες. Επιχειρήσεις που απασχολούν: (α) ένα άτομο πλήρους απασχόλησης υποχρεούνται να το διατηρήσουν καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος (β) 10 έως 49 άτομα και από 50 άτομα και άνω, υποχρεούνται να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας και το ίδιο καθεστώς απασχόλησης καθ' όλη τη διάρκεια του συνολικού προγράμματος, που ανέρχεται συνολικά σε 18 μήνες.	(α) εργαζόμενοι, με έμφαση στις ειδικές ομάδες (β) να ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό και να συνεχίζουν να εργάζονται στις επιχειρήσεις με καθεστώς πλήρους απασχόλησης αορίστου χρόνου, για χρονικό διάστημα 18 μηνών. (γ) να εργάζονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, υπό την προϋπόθεση της επέκτασης της σύμβασής τους μέχρι τη λήξη του προγράμματος. (δ) να είναι Έλληνες πολίτες ή πολίτες κράτους μέλους της Ε.Ε. ή ομογενείς που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στην χώρα μας, καθώς και υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν δικαίωμα διαμονής και απασχόλησης στην χώρα μας.	1. Ποσό επιχορήγησης 100% για τα άτομα με αναπηρία. για μηνιαίο μισθό μέχρι 2.000 ευρώ. 100% για εργαζόμενους ηλικίας 50 ετών και άνω, για μηνιαίο μισθό μέχρι 1.800 ευρώ. 100% για τους κοινούς εργαζόμενους, για μηνιαίο μισθό μέχρι 1.300 ευρώ. β. Ως ποσό επιχορήγησης για τις κατηγορίες των επιχειρήσεων με ένα (1) άτομο πλήρους απασχόλησης, ορίζεται το ποσό που αντιστοιχεί στο 75% των μηνιαίων εργοδοτικών εισφορών.	

Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης ΦΕΚ 1657β, 18.10.2010 Υ.Α. 0.18805				
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΕΠΙΛΕΞΗΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΙ ΥΨΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Ο αριθμός των απασχολούμενων που θα ωφεληθούν άμεσα εκτιμάται σε περίπου 14.000 Ωφελούμενοι μπορεί να είναι όλοι οι εργαζόμενοι στις εντασσόμενες επιχειρήσεις	60 εκ. €	Δικαίωμα συμμετοχής έχουν υφιστάμενες επιχειρήσεις, οποιασδήποτε νομικής μορφής, σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, ⁴⁰ οι οποίες κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους: (α) απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω (β) βρίσκονται εγκατεστημένες και δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια, (γ) έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας πριν από την 1/1/2008 (δ) δεν ήταν προβληματικές την 1/7/2008 ⁴¹ (ε) Μέγιστη ενίσχυση/επιχείρηση: 500.000 €.	1. Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν υπηρεσίες συμβούλου προσαρμογής, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην επιχείρηση για θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας ή προσωπικού. 2. Δράσεις κατάρτισης: κατάρτιση/επανακατάρτιση του προσωπικού.	1. Υπηρεσίες Συμβούλων (α) Τεχνική βοήθεια (σύνταξη σχεδίου προσαρμογής, σύνταξη φακέλου υποβολής, επίβλεψη υλοποίησης του σχεδίου και σύνταξη των περιοδικών εκθέσεων καθώς και της τελικής έκθεσης – αναφοράς) Ενδεικτικά η αμοιβή του Συμβούλου Προσαρμογής υπολογίζεται ως 150 ευρώ ανά εργαζόμενο X (επί) το συνολικό αριθμό απασχολούμενων της επιχείρησης Σε κάθε περίπτωση η αμοιβή του Συμβούλου Προσαρμογής δεν μπορεί να είναι κατώτερη των 10.000 ευρώ ούτε να υπερβαίνει τις 25.000 ευρώ (β) Δαπάνες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας, ή προσωπικού ή σε οργανωτικά συστήματα 2. Κατάρτιση (α) Δαπάνες πιστοποιημένων φορέων Κατάρτισης (ΚΕΚ) (β) Δαπάνες καταρτιζομένων (Αμοιβές καταρτιζομένων) (γ) Δαπάνες επιχείρησης (δαπάνες υλοποίησης της πρακτικής άσκησης στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, πρώτες ύλες πχ γραφική ύλη) Το Μέσο Ωριαίο Κόστος (Μ.Ω.Κ.), υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης ανά καταρτιζόμενο ανέρχεται μέχρι το ποσό των δεκατριών (13,00) Ευρώ, εκ των οποίων πέντε (5) ευρώ, ανά ώρα κατάρτισης είναι το εκπαιδευτικό επίδομα για κάθε καταρτιζόμενο

⁴⁰ Δεν έχουν Δικαίωμα συμμετοχής (α) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ.104/2000 του Συμβουλίου, (β) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, (γ) Εποχικές Επιχειρήσεις, φροντιστήρια, εργαστήρια ή κέντρα ελευθέρων σπουδών, φαρμακεία, επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο τις βραδινές ώρες, καθώς και επιχειρήσεις που παρέχουν ψυχαγωγικές υπηρεσίες μαζικού χαρακτήρα (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης), τυχερά, ψυχαγωγικά ή ηλεκτρονικά παιχνίδια και συναφή αυτών

⁴¹ Μια μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) θεωρείται προβληματική επιχείρηση όταν: α) ΕΠΕ: εάν έχει απωλεσθεί πάνω από το 50% του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου και άνω του 25% του κεφαλαίου αυτού έχει απωλεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή β) αν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας, εφόσον έχει απωλεσθεί πάνω από το 50% του κεφαλαίου της και πάνω από το 25% αυτού του κεφαλαίου έχει απωλεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή γ) ανεξάρτητα από τη μορφή της εταιρείας, εφόσον η επιχείρηση έχει υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία.

Μια μεγάλη επιχείρηση θεωρείται προβληματική: α) εάν πρόκειται για ΕΠΕ, εφόσον έχει απωλεσθεί πάνω από το 50% του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου και άνω του 25% του κεφαλαίου αυτού έχει απωλεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας, εφόσον έχει απωλεσθεί πάνω από το 50% του κεφαλαίου της, και πάνω από το 25% του κεφαλαίου αυτού έχει απωλεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή γ) ανεξάρτητα από τη μορφή της εταιρείας, εφόσον έχει υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία.

Πρόγραμμα επιχορήγησης των ασφαλιστικών εισφορών έτους 2011, για την επαναπρόσληψη ή πρόσληψη 70.000 ανέργων σε εποχικής και συνεχούς λειτουργίας ξενοδοχειακά καταλύματα κύρια και μη, τουριστικά γραφεία και τουριστικά λεωφορεία ΦΕΚ 977β, 25.05.2011 ΥΑ 4826/190					
ΑΡΙΘΜΟΣ ΩΦΕΛ/ΝΩΝ	Π/Υ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ⁴²	ΠΡΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΕΙΔΟΣ, ΥΨΟΣ & ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
70.000 άνεργοι	95 εκ. €	1. Επιχειρήσεις Α. "Κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα" ⁴³ . Β. "Μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα" ⁴⁴ . Γ. «Τουριστικά γραφεία». Δ. Τουριστικά λεωφορεία.	Παλιές επιχειρήσεις: (α) που υποβάλλουν αίτηση για τον Απρίλιο πρέπει να υποβάλλουν αίτηση και για τον Μάιο, και να έχουν τον ίδιο αριθμό εποχικού προσωπικού που απασχολούσαν στις 30-4-2010 και στις 31-5-2010. (β) που υποβάλλουν αίτηση για τον Μάιο πρέπει να έχουν τον ίδιο τουλάχιστον αριθμό εποχικού προσωπικού που απασχολούσαν στις 31-5-2010. (γ) που υποβάλλουν αίτηση για τον Σεπτέμβριο πρέπει να έχουν τον ίδιο τουλάχιστον αριθμό εποχικού προσωπικού που απασχολούσαν στις 30-9-2010 και στις 31-5-2011. (δ) που υποβάλλουν αίτηση για τον Οκτώβριο πρέπει να έχουν τον ίδιο τουλάχιστον αριθμό προσωπικού που απασχολούσαν στις 31-5-2011 και 31-10-2010. Νέες επιχειρήσεις: (α) που υποβάλλουν αίτηση για τον Μάιο πρέπει να έχουν τουλάχιστον τον ίδιο αριθμό εποχικού προσωπικού που απασχολούσαν στις 30-4-2011. (β) που υποβάλλουν αίτηση για τον Σεπτέμβριο και Οκτώβριο, πρέπει να έχουν τουλάχιστον τον ίδιο αριθμό εποχικού προσωπικού που απασχολούσαν στις 31-5-2011. Δικαιούχος επιχείρηση που διατηρεί σε λειτουργία υποκαταστήματα, μπορεί να ενταχθεί για οποιοδήποτε υποκατάστημα. Προκειμένου να διατηρήσει τον ίδιο αριθμό του εποχικού προσωπικού δεν μπορεί να μεταφέρει στο συγκεκριμένο υποκατάστημα για το οποίο ζητάει να επιχορηγηθεί, το εποχικό προσωπικό που είχε απασχοληθεί το προηγούμενο έτος στα άλλα υποκαταστήματα. iii Δικαιούχος επιχείρηση μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα και να επιχορηγηθεί και για το υπερβάλλον	Ωφελούμενοι του προγράμματος είναι: α) εποχικά άνεργοι, ⁴⁵ οι οποίοι επαναπροσλαμβάνονται από τις δικαιούχους επιχειρήσεις β) άνεργοι οι οποίοι προσλαμβάνονται από τις δικαιούχους επιχειρήσεις, για να καλύψουν, ενδεχομένως κενές (λόγω της ύπαρξης εποχικών ανέργων) ή επιπλέον εποχικές θέσεις. Οι άνεργοι που θα καλύψουν κενές ή επιπλέον εποχικές θέσεις πρέπει να έχουν δελτίο ανεργίας σε ισχύ πριν την πρόσληψή τους.	Οι δικαιούχοι επιχειρήσεις μπορούν να επιχορηγηθούν μέχρι τρεις (3) μήνες, από 01-04-2011 έως 31-10-2011 εξαιρουμένου του διαστήματος από 01-06-2011 έως 31-08-2011. Ποσό επιχορήγησης: 100% επί των ασφαλιστικών εισφορών για κάθε μήνα και έως 3 μήνες συνολικά.

⁴² Στο πρόγραμμα δεν εντάσσονται: εργαζόμενοι που προσληφθούν για την κάλυψη συμβατικών υποχρεώσεων της επιχείρησης (π.χ. δημιουργία θέσεων εργασίας από επενδυτικά σχέδια που εντάσσονται σε άλλο καθεστώς ενίσχυσης), επιχειρήσεις εις βάρος των οποίων εκκρεμεί ανάκτηση προηγούμενων κρατικών ενισχύσεων, επιχειρήσεις με σύνθετο αντικείμενο που ένα από τα αντικείμενα εμπίπτει στις εξαιρέσεις του Καν. 1998/2006 (ΕΚ), επιχειρήσεις που είναι προβληματικές

⁴³ Ξενοδοχεία κλασικού τύπου, Ξενοδοχεία τύπου ΜΟΤΕΛ, Ξενοδοχεία τύπου επιπλωμένων διαμερισμάτων, Ξενοδοχεία κλασικού τύπου και επιπλωμένων διαμερισμάτων, Οργανωμένες τουριστικές κατασκηνώσεις με ή χωρίς οικίσκους (ΚΑΜΠΙΝΓΚ)

⁴⁴ Χώροι οργανωμένης κατασκήνωσης με ή χωρίς οικίσκους, Τουριστικές επιπλωμένες επαύλεις ή κατοικίες, Ενοικιαζόμενα δωμάτια σε συγκρότημα μέχρι 10 δωματίων, Ενοικιαζόμενα επιπλωμένα διαμερίσματα

⁴⁵ Εποχικοί άνεργοι θεωρούνται όσοι μετά την τελευταία απασχόληση τους κατά το 2010 έχουν ή είχαν δικαιωθεί τακτική επιδότηση ανεργίας και ήταν ή είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.

			προσωπικό, εφόσον το διατηρήσει καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος που αιτείται για επιχορήγηση. iv. Στο πρόγραμμα δεν θα προσμετρούνται στον αριθμό προσωπικού και δεν θα εντάσσονται για επιχορήγηση, οι πρακτικά ασκούμενοι π.χ. των Α.Τ.Ε.Ι. και των Σχολών Τουριστικών Επαγγελμάτων, καθώς και όσοι φοιτητές κάνουν την πρακτική τους άσκηση προερχόμενοι από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από τρίτες χώρες εφόσον υπάρχει σχετική συμφωνία.		
--	--	--	---	--	--

Κατάσταση προόδου των προγραμμάτων που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ				
A/A	Προγράμματα	Προϋπολογισμός	Ωφελούμενοι	Κατάσταση
1	Πρόγραμμα επιχορήγησης 200.000 θέσεων πλήρους απασχόλησης με επιδότηση των εργοδοτικών εισφορών, για τη διατήρηση τουλάχιστον 400.000 θέσεων εργασίας, σε επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα.	992.000.000	400.000	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
2	Προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων για τη διαρθρωτική προσαρμογή επιχειρήσεων 50 και άνω εργαζομένων, με έμφαση στους απειλούμενους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σημαντικά προβλήματα μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας Τα προγράμματα υλοποιεί ο ΟΑΕΔ και αφορούν σε 45.000 ωφελούμενους.	110.000.000	45.000	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
3	Προγράμματα κατάρτισης εργαζομένων για τη διαρθρωτική προσαρμογή πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν μέχρι 49 εργαζομένους, υλοποιούμενα από την Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε., με έμφαση στους απειλούμενους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σημαντικά προβλήματα μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας.	80.000.000	18.000	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
4	Πρόγραμμα διατήρησης 10.000 θέσεων εργασίας με επιχορήγηση μέρους των εργοδοτικών εισφορών σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις συνεχούς λειτουργίας.	18.600.000	10.000	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ
5	Πρόγραμμα διεύρυνσης της τουριστικής περιόδου με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την επαναπρόσληψη 70.000 ανέργων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εποχικής ή συνεχούς λειτουργίας (ΑΠΡΙΛΙΟΣ, ΜΑΙΟΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ).	70.000.000	70.000	ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ
6	Πρόγραμμα διεύρυνσης της τουριστικής περιόδου με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών για το μήνα Σεπτέμβριο του 2010, για την επαναπρόσληψη 50.000 ανέργων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις εποχικής και συνεχούς λειτουργίας.	25.000.000		ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ
7	Πρόγραμμα επιχορήγησης ξενοδοχειακών επιχειρήσεων (Ν.1545/85) για διατήρηση 600 εργαζομένων κατά την χειμερινή τουριστική περίοδο (Νοέμβριος 2010 – Φεβρουάριος 2011).	600.000	600	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
8	Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις (1-25 εργαζομένων) έτους 2010-2011.(Λ.Α.Ε.Κ.). Το πρόγραμμα υλοποιείται μέσω των συλλόγων των επιχειρήσεων	25.000.000	35.000 περίπου	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
9	Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων σε επιχειρήσεις (Λ.Α.Ε.Κ. 0,45%) έτους 2011..	45.000.000	125.000 περίπου	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
10	Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης 30 εργαζομένων της επιχείρησης «Drago Boats A.E.»	126.000	30	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
11	Πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης 15 εργαζομένων της επιχείρησης «Navi Marine A.E.B.E.»	63.000	15	ΥΛΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
ΣΥΝΟΛΟ		1.366.389.000	307.645	
Πηγή: ΟΑΕΔ, Δελτίο Τύπου, 10/2011				

2.4 Πολιτικές που εφαρμόζονται στην Ευρώπη για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού που πλήττεται άμεσα ή έμμεσα από την κρίση.

2.4.1 Πρωτοβουλίες για την προώθηση της απασχόλησης σε επίπεδο ΕΕ.

Μέσα από διάφορες πρόσφατες πρωτοβουλίες και με την βελτίωση των υφιστάμενων δραστηριοτήτων, η ΕΕ έχει ενισχύσει τις προσπάθειές της για την προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, ως μέρος της στρατηγικής της για την αντιμετώπιση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Το Εαρινό Συμβούλιο του 2009, και τα τρία εργαστήρια (workshops) για την απασχόληση που διεξήχθησαν στη Μαδρίτη, τη Στοκχόλμη, και της Πράγας το 2009, μετά από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, κατέληξε στον καθορισμό τριών βασικών προτεραιοτήτων για την αντιμετώπιση της σημερινής κατάστασης: i) τη διατήρηση της απασχόλησης – τη δημιουργία θέσεων εργασίας και προώθηση της κινητικότητας της εργασίας (Πράγα, 27 Απριλίου), ii) την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και αντιστοίχισή τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας (Μαδρίτη, 15 Απριλίου) και iii) την αύξηση της πρόσβασης στην απασχόληση (Στοκχόλμη, 20 Απριλίου).

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή,⁴⁶ οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί περιλαμβάνουν :

- Το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Οικονομικής Ανάκαμψης,⁴⁷ αποτελεί ένα σχέδιο ανάκαμψης και το κύριο εργαλείο βάσει του οποίου θα επιδιωχθεί η άμβλυνση των επιπτώσεων της κρίσης , επικεντρώνει στην προώθηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Την επίσπευση των διαδικασιών έγκρισης των προγραμμάτων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση.
- Την δημιουργία ενός νέου μηχανισμού μικρο-χρηματοδοτήσεων με στόχο την παροχή πιστώσεων σε άτομα που έχασαν τη δουλειά τους και θέλουν να ξεκινήσουν τις δικές τους μικρές επιχειρήσεις.

⁴⁶ Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 2009 (IP/09/718).

⁴⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο - Ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (COM/2008/800 τελικό)

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Την ενίσχυση των μηχανισμών παρακολούθησης των εξελίξεων στην αγορά εργασίας και πρόβλεψης των μελλοντικών απαιτήσεων της ευρωπαϊκής οικονομίας σε δεξιότητες.
- Την ενίσχυση της παρακολούθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής κατάστασης, μεταξύ άλλων και με τη δημοσίευση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μηνιαίων εκθέσεων παρακολούθησης σχετικά με την κατάσταση της αγοράς εργασίας στα κράτη-μέλη.

Αντίστοιχα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ανακοίνωσή της «Η υλοποίηση της ευρωπαϊκής ανάκαμψης⁴⁸» (Μάρτιος 2009) προτείνει τα παρακάτω μέτρα:

- ο Διατήρηση των ατόμων στην απασχόληση, ιδίως με την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης στις προσωρινές διευθετήσεις του χρόνου εργασίας με στόχο τον μετριασμό του κοινωνικού αντίκτυπου της κρίσης, τον περιορισμό των δαπανών των επιχειρήσεων (αποζημιώσεις απολύσεων και κόστος επαναπρόσληψης) και την προστασία του ανθρώπινου κεφαλαίου. Τέτοιες δράσεις πρέπει να συνδυάζονται με μέτρα στήριξης της απασχολησιμότητας και καθοδήγησης των ατόμων σε νέες θέσεις απασχόλησης, παρέχοντας τα μέσα στους εργαζόμενους να επωφεληθούν από νέες ευκαιρίες όταν ανακάμψει η οικονομία..
- ο Ενίσχυση της ενεργοποίησης και επαρκής εισοδηματική στήριξη όσων πλήττονται περισσότερο από την οικονομική επιβράδυνση κάνοντας πλήρη χρήση των παροχών κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με την προσέγγιση της ευελιξίας με ασφάλεια. Στις χώρες στις οποίες η ασφάλιση ανεργίας είναι περιορισμένη χρονικά, θα πρέπει να εξεταστεί η προσωρινή επέκτασή της και/ή η ενίσχυση των όσων προβλέπονται για τα ελάχιστα εισοδήματα. Τα κίνητρα για επιστροφή στην εργασία θα πρέπει να διατηρηθούν αμετάβλητα και οι ευάλωτες ομάδες να στηριχθούν σύμφωνα με τη στρατηγική ενεργητικής ένταξης.
- ο Επένδυση στην επανεκπαίδευση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων ιδίως για τους εργαζόμενους με μειωμένο ωράριο και σε τομείς που βρίσκονται σε παρακμή. Θα πρέπει να προτιμηθεί εκπαίδευση στοχοθετημένη σε μελλοντικές ανάγκες της

⁴⁸ Ανακοίνωση για το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «Η υλοποίηση της ευρωπαϊκής ανάκαμψης» (COM/2009/114 τελικό)

- αγοράς εργασίας, όπως απασχόληση στην «πράσινη οικονομία». Προς τούτο θα πρέπει να δοθεί βάρος στην εκτίμηση των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες.
- Ενίσχυση του ρόλου και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, προκειμένου να ανταποκριθούν με επάρκεια στις αυξημένες ανάγκες.
 - Πρόληψη της υπερχρέωσης (υπερδανεισμός) των νοικοκυριών αλλά και διατήρηση της πρόσβασης σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και μηχανισμούς χρηματοδότησης. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ανάκαμψη των συνταξιοδοτικών ταμείων προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των σημερινών και μελλοντικών εισοδημάτων των συνταξιούχων.
 - Διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της ενιαίας αγοράς, μέσω της εφαρμογής της οδηγίας περί αποσπάσεως εργαζομένων, υπό την αίρεση ότι παρέχεται αποτελεσματική προστασία κατά του κοινωνικού ντάμπινγκ.
 - Εξέταση της δυνατότητας μείωσης του μη μισθολογικού κόστους για άτομα χαμηλής ειδίκευσης. Οι μισθολογικές εξελίξεις και τα δημοσιονομικά μέτρα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ανταγωνιστική θέση και την αύξηση της παραγωγικότητας εκάστου κράτους μέλους.
 - Παροχή επαρκούς στήριξης για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων και μείωση της σχολικής διαρροής. Τα κράτη μέλη πρέπει να προετοιμασθούν και να ενθαρρύνουν μια αύξηση της ζήτησης για εκπαίδευση και κατάρτιση λόγω της οικειοθελούς παράτασης του χρόνου φοίτησης των υφιστάμενων σπουδαστών και της αναζήτησης νέων δεξιοτήτων από άτομα που έχουν χάσει την εργασία τους. Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να εκτιμηθούν ήδη τομείς μελλοντικής ανάπτυξης της αγοράς εργασίας, όπως η απασχόληση στην «πράσινη» οικονομία.
 - Ένταξη των μέτρων που αποβλέπουν στην αναθεώρηση της νομοθεσίας περί προστασίας της απασχόλησης σε ένα πλαίσιο «ευελιξίας με ασφάλεια» που καλύπτει όλες τις συνιστώσες με σκοπό την ελάττωση του κατακερματισμού και τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας.
- Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, η οποία αποτελεί έναν από τους πυλώνες της στρατηγικής της ΕΕ για την ανάπτυξη και την απασχόληση, συνεχίζει να

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

παρέχει ένα πλαίσιο για τα κράτη μέλη προκειμένου να αναλάβουν συντονισμένη δράση για την προώθηση της απασχόλησης, μεταξύ άλλων μέσω της ανταλλαγής κοινών πρακτικών και τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών στο πλαίσιο της αμοιβαίας μάθησης. Για την εξειδίκευση της Στρατηγικής από τα Κράτη - Μέλη, η ΕΕ έκδωσε τις ακόλουθες «Ολοκληρωμένες Κατευθυντήριες Γραμμές»:

- Κατευθυντήρια γραμμή 1: Εξασφάλιση της ποιότητας και της διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών.
- Κατευθυντήρια γραμμή 2: Αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών.
- Κατευθυντήρια γραμμή 3: Μείωση των ανισορροπιών στη ζώνη του ευρώ.
- Κατευθυντήρια γραμμή 4: Βελτιστοποίηση της στήριξης για Ε&Α και καινοτομία, ενίσχυση του τριγώνου της γνώσης και ενεργοποίηση του δυναμικού της ψηφιακής οικονομίας.
- Κατευθυντήρια γραμμή 5: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας στη χρήση των πόρων και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
- Κατευθυντήρια γραμμή 6: Βελτίωση του περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές και εκσυγχρονισμός της βιομηχανικής βάσης.
- Κατευθυντήρια γραμμή 7: Αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας.
- Κατευθυντήρια γραμμή 8: Ανάπτυξη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, προώθηση της ποιότητας των θέσεων εργασίας και της δια βίου μάθησης.
- Κατευθυντήρια γραμμή 9: Βελτίωση των επιδόσεων των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις βαθμίδες και αύξηση της συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Κατευθυντήρια γραμμή 10: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας.

Τέλος, στα πλαίσια της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», προτάθηκαν οι ακόλουθες προτεραιότητες⁴⁹:

- Έξυπνη ανάπτυξη: ανάπτυξη μίας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία

⁴⁹ Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Ευρώπη 2020 – Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, (COM 2010/2020, τελικό)

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Διατηρήσιμη ανάπτυξη: προώθηση μίας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας
- Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς: μία οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή

Τα παραπάνω αποτελούν το γενικό πλαίσιο πολιτικής της Ε.Ε εντός του οποίου οργανώνονται οι πολιτικές για την απασχόληση.

2.4.2 Συνθετική Παρουσίαση των πολιτικών των χωρών της ΕΕ για την τόνωση της αγοράς εργασίας και την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, η κύρια πρόκληση για την αγορά εργασίας είναι να αποφευχθούν οι απολύσεις κυρίως σε υγιείς επιχειρήσεις / βιομηχανίες, που προσωρινά επηρεάζονται από τις βραχυπρόθεσμες διαταραχές στα επίπεδα της ζήτησης, εξασφαλίζοντας παράλληλα την επανατοποθέτηση του εργατικού δυναμικού μεταξύ των τομέων της οικονομίας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή προτείνει ότι οι πολιτικές απασχόλησης πρέπει, να επικεντρωθούν στην υλοποίηση ολοκληρωμένων μορφών ευελιξίας με ασφάλεια και καλύτερες δεξιότητες προκειμένου να επιτευχθεί αντιστοίχιση δεξιοτήτων και αγορά εργασίας και αναβάθμιση του εργατικού δυναμικού⁵⁰. Προς τούτο είναι υποχρεωτικό να εφαρμοστούν διάφορα μέτρα προκειμένου να διευκολύνουν τις διαδικασίες μετάβασης στην αγορά εργασίας και κατ'επέκταση την υποστήριξη της απασχόλησης. Αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν την ενίσχυση των ενεργητικών πολιτικών και την καλύτερη προσαρμογή μέσα από αποτελεσματικές υπηρεσίες απασχόλησης, την ευελιξία και ενδεχομένως, χαμηλότερες κοινωνικές δαπάνες για τους εργοδότες και τους εργαζόμενους, ειδικά για τις χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, μαζί με ένα κατάλληλο δίκτυο ασφαλείας για τους εργαζόμενους που απολύθηκαν.

⁵⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών της 27ης Ιουνίου 2007 με τίτλο «Για τη θέσπιση κοινών αρχών όσον αφορά την ευελιξία με ασφάλεια: περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας μέσω της ευελιξίας με ασφάλεια» [COM 2007/ 359 τελικό)

Σε εθνικό επίπεδο, και, με βάση τις πληροφορίες που συγκέντρωσε η Επιτροπή, έχουν υιοθετηθεί σχεδόν 300 μέτρα σε ολόκληρη την ΕΕ. Ειδικότερα ανά πυλώνα πολιτικής της Ε.Ε καταγράφονται οι κάτωθι πολιτικές⁵¹:

Πυλώνας 1: Διατήρηση της απασχόλησης, δημιουργία θέσεων εργασίας και προώθηση της κινητικότητας

- **Διατήρηση της απασχόλησης**

Πολλά κράτη μέλη έχουν εισαγάγει ή εισάγουν προγράμματα μειωμένης απασχόλησης (Short-time working arrangements - STWAs). Τα μέτρα αυτά επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να μειώνουν προσωρινά την εργασία ή τα επίπεδα των μισθών κάτω από αυτό που αναφέρεται στη συμβατική συμφωνία ή να αναστείλει προσωρινά το σύνολο ή μέρος των δραστηριοτήτων της. Στις περιπτώσεις αυτές, η απώλεια του μισθού των εργαζομένων καλύπτεται εν μέρει ή εξ ολοκλήρου από το κράτος.

Συχνά, τα προγράμματα μειωμένης απασχόλησης είναι στοχευμένα σε ειδικές κατηγορίες επιχειρήσεων προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος προστασίας μη βιώσιμων επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, σε κάποιες χώρες αφορούν μόνο τις επιχειρήσεις που αποδεικνύουν ότι η μακροπρόθεσμη χρηματοοικονομική θέση τους είναι υγιής, βάσει κριτηρίων που τίθενται από τις κυβερνήσεις. Σε άλλες χώρες, όπως η Ολλανδία, προτιμάται αντί των επιδοτήσεων η χορήγηση βραχυπρόθεσμων-μεσοπρόθεσμων δανείων, ενώ ορισμένα κράτη επιδοτούν την μειωμένη απασχόληση μόνον εφόσον ο εργαζόμενος απασχολείται πλήρως.

Η Αυστρία, το Βέλγιο, η Δανία, η Φινλανδία, η Γαλλία, η Γερμανία, , η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και η Ολλανδία εφαρμόζουν μέτρα που περιλαμβάνουν:

- την αύξηση της διάρκειας των παροχών που καταβάλλονται στους εργαζομένους ή αντίστοιχων επιδοτήσεων που καταβάλλονται στους εργοδότες (Αυστρία, Γαλλία, Γερμανία, Λουξεμβούργο),
- την αύξηση αναπλήρωσης του εισοδήματος στους (Βέλγιο, Γαλλία),

⁵¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Κοινή δέσμευση για την απασχόληση (COM/2009/0257 τελικό)

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- την επέκταση κατηγοριών επιχειρήσεων και / ή και των εργαζομένων, που δύναται να συμμετέχουν σε αντίστοιχα προγράμματα μειωμένης απασχόλησης (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία),
- την διευκόλυνση στην πρόσβαση και στην ευελιξία των ρυθμίσεων (Αυστρία, Δανία, Φινλανδία, Γερμανία, Λουξεμβούργο).
- την ενίσχυση της προσωρινής εργασίας, ειδικά στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης που δεν υπήρχαν αντίστοιχες ρυθμίσεις (Βουλγαρία, Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενίας). Η Ιρλανδία έχει επίσης δρομολογήσει ένα αντίστοιχο πιλοτικό σύστημα.
- Σε περιφερειακό επίπεδο, έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες δημιουργίας πρόσκαιρης απασχόλησης από την τοπική αυτοδιοίκηση (ενδ, βλ. Ουαλία στο Ηνωμένο Βασίλειο και Ρώμη / Λατζίο στην Ιταλία).
- Μειώσεις των κοινωνικών εισφορών των εργοδοτών (ειδικά για εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας και χαμηλόμισθους) έχουν πραγματοποιηθεί σε Βέλγιο, Τσεχία, Φινλανδία, Γερμανία, Πολωνία, Πορτογαλία και Σουηδία.
- Επιπρόσθετα, συχνά δίνονται επιδοτήσεις και κίνητρα σε ειδικές κατηγορίες εργαζομένων π.χ. ανειδίκευτων εργατών, ηλικιωμένων, νέων, κ.α. ή σε εταιρίες ΜΜΕ που έχουν ήδη ενισχυθεί ή εισαχθεί αντίστοιχα σε ένα τέτοιο πλαίσιο (Γαλλία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβακία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο).

• Προώθηση της κινητικότητας - Κινητικότητα ανέργων στην αγορά εργασίας

Οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης έχουν αυξήσει και ενισχύσει το έργο τους έτσι ώστε να αντιστοιχήσουν τους ανέργους με τις θέσεις εργασίας προωθώντας την παροχή εξατομικευμένων παρεμβάσεων και στήριξης (Τσεχία, Δανία, Φινλανδία), ενώ οι ιδιωτικές εταιρίες εύρεσης εργασίας συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή σε μεγαλύτερο βαθμό από ό, τι στο παρελθόν (Αυστρία, Βέλγιο, Γαλλία).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα προγράμματα συγχρηματοδοτήθηκαν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση, (European Globalisation Adjustment Fund), των οποίων οι όροι αναφοράς τροποποιήθηκαν τον Ιούνιο του 2009 υπό το φως

της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης, με στόχο την αύξηση της χρηματοδοτικής συνεισφοράς του σε ένα ευρύτερο φάσμα καταστάσεων όπως οι απολύσεις.

Σε κάποιες περιοχές της Ολλανδίας όπου επλήγησαν σοβαρά από τις ομαδικές απολύσεις, για παράδειγμα στο πλαίσιο μιας περιφερειακής πρωτοβουλίας, ήταν η δημιουργία «Κέντρων Κινητικότητας» (Mobility Centres) όπου συμμετέχουν δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, οι κοινωνικοί εταίροι και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Επίσης, πολλές χώρες εκπαιδεύουν ανέργους γενικά και κάποιες φορές συγκεκριμένες ομάδες στόχου όπως νέους και ανειδίκευτους εργάτες.

Σε χώρες όπως η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο, έχουν δοθεί πρόσθετα οικονομικά κίνητρα στους ανέργους για τη συμμετοχή στην κατάρτιση. Άλλα μέτρα που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της μετάβασης στην απασχόληση είναι τα παρακάτω:

- αύξηση των προγραμμάτων επαγγελματικής εμπειρίας για τους ανέργους (Γαλλία, Ιρλανδία, Σουηδία).
- βοήθεια στους ανέργους να δημιουργήσουν δικές τους επιχειρήσεις (Φινλανδία, Πολωνία, Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο)
- νέα οικονομικά κίνητρα καθώς και άλλα μέτρα που στοχεύουν να βοηθήσουν τους ανέργους να μετακινηθούν εσωτερικά ή εξωτερικά έτσι ώστε να βρουν εργασία (Βέλγιο, Λιθουανία, Σλοβακία).

Πυλώνας 2: Αναβάθμιση των δεξιοτήτων και αντιστοίχισή τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας

Βραχυπρόθεσμα, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων βοηθά την υποστήριξη των διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας και μειώνει το κόστος προσαρμογής, καθώς διευκολύνει την αξιοποίηση των νέων ευκαιριών για βιώσιμες θέσεις εργασίας, όταν αυτές εμφανιστούν, όπως είναι οι «πράσινες» θέσεις εργασίας και οι θέσεις που σχετίζονται με ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Επίσης, η κατάρτιση και επανακατάρτιση μακροπρόθεσμα βοηθά στην ενίσχυση της επαγγελματικής κινητικότητας με στόχο την βελτίωση των δυνατοτήτων των εργαζομένων που έχασαν την δουλειά τους να βρουν μια άλλη θέση εργασίας.

Σε αυτό το πλαίσιο, πολλές χώρες έχουν ενεργοποιήσει προγράμματα με στόχο την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων-ανέργων, και την αύξηση των ευκαιριών και κινήτρων κατάρτισης. Η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση (on-the-job training) αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως βασικό εργαλείο για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των ατόμων που βρίσκονται ήδη στην απασχόληση. Η Ρουμανία, για παράδειγμα, εισήγαγε 50% στήριξη του κόστους της συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης για τους εργαζόμενους και τους άνεργους, ενώ η Γερμανία θέσπισε ένα νέο πρόγραμμα για την στήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης για τους έκτακτους εργαζόμενους, μέσω ενός συστήματος κουπονιών εκπαίδευσης. Η Πορτογαλία επέκτεινε την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης στους δικαιούχους του ελάχιστου εισοδήματος, ενώ μεγαλύτερη οικονομική υποστήριξη για την πρόσβαση στην εκπαίδευση εισήγαγε η Σουηδία και η Αυστρία.

Για ορισμένα κράτη μέλη όπως η Γερμανία, Δανία, Ισπανία, Γαλλία, Ουγγαρία, Σουηδία, Σλοβακία και η Αγγλία, η καλύτερη αντιστοίχιση των αναγκών της αγοράς εργασίας, επιδιώκεται μέσω του εκσυγχρονισμού και της βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης. Ορισμένες χώρες, επικεντρώνονται στην ενίσχυση της πρόληψης. Οι Κάτω Χώρες, για παράδειγμα, ανέπτυξαν τα «κέντρα κινητικότητας», με προγραμματικές συμβάσεις συνεργασίας δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, με στόχο την έγκαιρη βοήθεια σε άτομα που αναζητούν εργασία και σε επιχειρήσεις που πρόκειται να προχωρήσουν σε ομαδικές απολύσεις. Οι εργαζόμενοι που απειλούνται από ανεργία επικουρούνται στην εύρεση νέας θέσης εργασίας είτε μέσω προγραμμάτων προσωρινής τοποθέτησης σε άλλες εργασίες (απόσπαση εργαζομένων), είτε μέσω προγραμμάτων κατάρτισης.

Πολλά κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της ικανότητας των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και προσφέρουν κατάρτιση για να ανταποκριθούν στις νέες, έκτακτες ανάγκες που προκύπτουν από τη διεύρυνση της κρίσης. Η επιτυχία αυτών των προγραμμάτων σχετίζεται στενά με την σαφή στόχευσή τους, ώστε να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προτεραιότητες. Ένα παράδειγμα μιας τέτοιας δράσης είναι στις Κάτω Χώρες, όπου οι κοινωνικοί εταίροι συμφώνησαν να εξασφαλίσουν θέση μαθητείας για κάθε απόφοιτο που είναι άνεργος για τουλάχιστον τρεις μήνες. Άλλοι άνεργοι ηλικίας μέχρι 27 ετών λαμβάνουν μάθηση – κατάρτιση, που προσφέρεται από το δήμο τους.

Πυλώνας 3: Αύξηση της πρόσβασης στην απασχόληση

Μειώσεις στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ώστε να τονωθεί η ζήτηση εργασίας κατά τη διάρκεια της κρίσης έχουν εισαχθεί στο Βέλγιο, στην Ισπανία, στη Γαλλία, στην Ουγγαρία, στην Πορτογαλία, στη Σουηδία και στη Σλοβακία και συνήθως συνδέονται με την υποχρέωση της επιχείρησης να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, οι μειώσεις μπορούν να έχουν επίδραση στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, πράγμα που σημαίνει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι οι μειώσεις είναι προσωρινές ή αναπληρώνονται. Άλλα μέτρα που έχουν θεσπιστεί από τα κράτη μέλη απευθύνονται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Γαλλία, Πορτογαλία) ή σε ελεύθερους επαγγελματίες (Σλοβακία, Σλοβενία). Σε λίγες περιπτώσεις, η δημοσιονομική ώθηση έχει κατευθυνθεί προς τη διατήρηση της απασχόλησης σε συγκεκριμένους τομείς, όπως οι κατασκευές ή τομείς όπως η έρευνα και ανάπτυξη και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Μείωση του κόστους εργασίας για τους εργοδότες, στο πλαίσιο της κρίσης, εφαρμόστηκε κυρίως στη Γερμανία, το Βέλγιο, τη Γαλλία και τη Σουηδία. Στις Κάτω Χώρες, , ενώ η Ουγγαρία πάγωσε τους κατώτατους μισθούς.

Βελτίωση των κινήτρων για εργασία που είναι ενσωματωμένα στα συστήματα φορολογίας και παροχών έχουν επίσης ψηλά στην ατζέντα της πολιτικής πολλές χώρες, ιδίως για τους χαμηλόμισθους. Συμπλήρωμα του εισοδήματος και στοχοθετημένες φορολογικές ελαφρύνσεις υιοθετήθηκαν σε ορισμένα κράτη μέλη, ενώ σε άλλα τροποποιήθηκε ο σχεδιασμός υποστήριξης των ανέργων, έτσι ώστε να αυξηθεί η ελκυστικότητα της εργασίας

2.4.3 Αναλυτική παρουσίαση πρακτικών συγκεκριμένων κρατών μελών για τη διαχείριση της κρίσης στην αγορά εργασίας

Στην ενότητα που ακολουθεί επιχειρείται μια αναφορά στις δράσεις που σχεδίασαν και εκπονούν τέσσερις (4) χώρες της Ε.Ε, και ειδικότερα η **Ισπανία**, η **Βουλγαρία**, η **Ιταλία** και η **Εσθονία**, με στόχο τη μείωση των συνεπειών από την υπάρχουσα κρίση στην αγορά εργασίας και στις συνθήκες απασχόλησης.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης της Ισπανίας		
	Ισπανία	ΕΥ27
Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, δείκτης: ΕΕ27 = 100)	105.5 (2007)	100
Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (μεταβολή% για το προηγούμενο έτος-ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	3.6%	2.63%
Πληθωρισμός (ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	3.2%	2.18%
Μέσο μηνιαίο κόστος εργασίας, σε € (2005)	€2,279 (2007)	€2,981
Ακαθάριστες ετήσιες αποδοχές, σε € (2005)	€21,150.20 (2007)	€28,992
Διαφορά στις αμοιβές των δύο φύλων	17.6%	-
Ποσοστό απασχόλησης (15-64 ετών- 2007)	65.6%	65.4%
Ποσοστό απασχόλησης γυναικών (15-64 ετών- 2007)	54.7%	58.3%
Ποσοστό ανεργίας (15-64 ετών- 2007)	11.3% (2008)	7.1%
Μηνιαίος βασικός μισθός (2008)	€624	-

Πηγή: Eurostat

Μέχρι το 2007, η ισπανική οικονομία ήταν ανάμεσα στις πιο δυναμικά αναπτυσσόμενες οικονομίες των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, από αυτό το χρονικό σημείο και μετά άρχισε να δείχνει σημάδια επιβράδυνσης, καθώς οι κύριοι παράγοντες που είχαν υποστηρίξει την οικονομική της ανάπτυξη - η εγχώρια κατανάλωση και ο τομέας των κατασκευών - άρχισαν να φθίνουν. Επιπροσθέτως, η παγκόσμια οικονομική κρίση επιδείνωσε κατά πολύ τη συνολική οικονομική κατάσταση της χώρας και – κατά συνέπεια- την οδήγησε στη σημαντική αύξηση του εξωτερικού της χρέους⁵².

⁵²Πηγή: http://www.eurofound.europa.eu/eiro/country/spain_2.htm

Οι χαμηλοί ρυθμοί ανάπτυξης της χώρας συνδυαζόμενοι με τις επιπτώσεις της γενικότερης κρίσης στις χώρες της ευρωζώνης, είχαν σοβαρό αντίκτυπο στην αγορά εργασίας, υπερβαίνοντας κατά πολύ τις προβλέψεις της κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2009, το ποσοστό ανεργίας στην Ισπανία ήταν από τα υψηλότερα στην ΕΕ, και ανήρχετο στο **17,36%**.

Νέα κυβερνητικά μέτρα για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης⁵³

Μετά τις Ισπανικές εκλογές το Μάρτιο του 2008, η νεοσυσταθείσα κυβέρνηση ξεκίνησε το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, οι οποίες αποτέλεσαν τους βασικούς θεματικούς άξονες του **Σχεδίου ανάπτυξης για την τόνωση της οικονομίας και της απασχόλησης** (*Plan Español para estímulo de la economía y el Empleo*), γνωστό και ως *Σχέδιο Ε*.

Ειδικότερα, το *Σχέδιο Ε* αποτελείται από 99 συνολικά μέτρα, τα οποία έχουν δύο κύριους στόχους⁵⁴:

- μείωση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στην οικογένεια και στην επιχείρηση, και
- ενίσχυση της απασχόλησης.

Το προαναφερθέν Σχέδιο περιλαμβάνει τους ακόλουθους θεματικούς άξονες:

- **1ος Άξονας:** Ενίσχυση της οικογένειας και της επιχείρησης
- **2ος Άξονας:** Ενίσχυση της απασχόλησης
- **3ος Άξονας:** Ενίσχυση της οικονομίας
- **4ος Άξονας:** Εκσυγχρονισμός

Ακολουθεί συνοπτική αναφορά στους προαναφερθέντες άξονες:

1. Ενίσχυση της οικογένειας και της επιχείρησης

Τα επιμέρους μέτρα που αποσκοπούν στην υποστήριξη των οικογενειών, διασφαλίζοντας και ενισχύοντας το εισόδημά τους, έχουν ως ακολούθως:

- **Μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση φόρων του οικογενειακού εισοδήματος:**

⁵³ Πηγή: <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2009/02/articles/es0902049i.htm>

⁵⁴ Πηγή: Emergency measures applied in Spain to overcome the global downturn 2008-2009/ EUNES IPA Project - Technical Assistance to enhance forecasting and evaluation capacity of the National Employment Service Europeaid/128079/C/SER/RS

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Κατάργηση του ισχύοντος φόρου ιδιοκτησίας
- Ελάφρυνση της φορολογίας εισοδήματος μέχρι και € 400
- Στήριξη στην απόκτηση στέγης: επιμήκυνση του χρόνου υποθήκης ακινήτων μέχρι και 2 χρόνια χωρίς κανένα επιπλέον κόστος.
- Παράταση του χρόνου για την απόκτηση κατοικίας με φορολογικές απαλλαγές (2 χρόνια παράταση).
- Μέτρα για την αύξηση της ρευστότητας των επιχειρήσεων και την ενθάρρυνση της απασχόλησης:
 - Μείωση των τελών κοινωνικής ασφάλισης για όσες εταιρείες δεν προβαίνουν σε απολύσεις
 - Διευκολύνσεις στην καταβολή φόρων
 - Μείωση των τόκων υπερημερίας, κλπ.
- Δράσεις ενίσχυσης του κατασκευαστικού τομέα

Ένας από τους κύριους στόχους του Σχεδίου είναι η μείωση της διαρκώς εντεινόμενης ύφεσης στον τομέα των κατασκευών, μέσω μιας σειράς μέτρων:

- επενδύσεις σε τεχνικά έργα του δημοσίου τομέα ,
- παροχή κινήτρων για την ανακαίνιση κτιρίων με στόχο τη βελτιστοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της ενεργειακής τους απόδοσης,
- παροχή κινήτρων στον τομέα της αγοράς και της ενοικίασης κατοικιών,
- υποστήριξη και προστασία των δανειοληπτών σε περίπτωση υποθήκης ή προσημείωσης του ακινήτου τους, και
- αύξηση της διαθεσιμότητας εκτάσεων γης του δημοσίου με στόχο την οικονομική εκμετάλλευση αυτών.

2. Ενίσχυση της απασχόλησης

Ο παρών άξονας αποτελείται από επτά (7) επιμέρους μέτρα, τα οποία αποσκοπούν στην ενδυνάμωση της αγοράς εργασίας και στην ανάσχεση της ανεργίας . Τα εν λόγω μέτρα έχουν ως ακολούθως:

- Έκτακτο Σχέδιο για τη συμβουλευτική και την επαγγελματική κατάρτιση, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται η πρόσληψη 1500 εργασιακών συμβούλων για την υποστήριξη των υπηρεσιών που ασχολούνται με την ενίσχυση και προώθηση των ανέργων

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Παροχή οικονομικής ενίσχυσης ύψους € 1.500 ανά θέση εργασίας για την πρόσληψη ανέργων εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις και γυναικών θυμάτων βίας λόγω φύλου:
- Ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης
- Προγράμματα Κοινωνικής Εργασίας, τα οποία αποσκοπούν στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των ανέργων, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να εργαστούν σε κοινωνικές υπηρεσίες, ενώ παράλληλα λαμβάνουν μέρος σε προγράμματα κατάρτισης.
- Προώθηση των συμβάσεων μερικής απασχόλησης, κλπ.

Επιπροσθέτως, μεταξύ των μέτρων εισοδηματικής στήριξης των ανέργων, συμπεριλαμβάνεται το βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 2/ 2009 της 6ης Μαρτίου 2009 *«για τη διατήρηση και την προώθηση της απασχόλησης και την προστασία των ανέργων»*. Ο νόμος ενισχύει τις παροχές προς τους εργαζόμενους σε ειδικές περιπτώσεις: για παράδειγμα, όλοι όσοι απολύονται από θέσεις προσωρινής απασχόλησης είναι δικαιούχοι του επιδόματος ανεργίας. Ο νόμος προβλέπει, επίσης, επιδοτήσεις για τις εταιρείες που προσλαμβάνουν έναν άνεργο, καθώς και χαμηλότερες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για τις εταιρείες που μειώνουν τις ώρες εργασίας των εργαζομένων αντί να προβούν σε απολύσεις εργαζομένων. Επιπροσθέτως, παρέχονται κίνητρα σε εταιρείες που προσλαμβάνουν εργαζόμενους με μερική απασχόληση, καθώς το ποσοστό μερικής απασχόλησης στην Ισπανία παραμένει χαμηλό.

3. Ενίσχυση της οικονομίας

Ο παρών άξονας αποσκοπεί- κατά κύριο λόγο- στην υποστήριξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα για την αποκατάσταση της ροής πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

4. Εκσυγχρονισμός

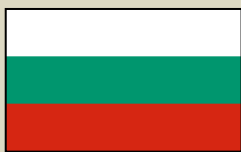
Ο παρών άξονας προσβλέπει στην ενίσχυση των ανθρώπινων και των τεχνολογικών πόρων και περιλαμβάνει ενδεικτικά τα ακόλουθα μέτρα:

- Το Σχέδιο Educa3 για την υποστήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα. Το Σχέδιο Educa3 έχει ως στόχο τη βελτίωση της κατάρτισης και την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, καθώς και την εναρμόνιση αυτών με τα

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

κοινοτικά πρότυπα. Επίσης, αποσκοπεί στη δημιουργία 300.000 θέσεων εργασίας έως το 2012

- Πρόγραμμα κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου.
- Σχέδιο ενισχύσεων για την έρευνα, την καινοτομία και την ανάπτυξη (R + I + D) 2008 – 2011, συνολικού π/υ 47.700 εκατ. €.

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης της Βουλγαρίας		
	Βουλγαρία	ΕΥ27
Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, δείκτης: ΕΕ27 = 100)	37.3 (2007) 38.5 (2008)	100
Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (μεταβολή% για το προηγούμενο έτος-ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	6.3% (2004-2007)	2.63%
Πληθωρισμός (ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	6.8% (2004-2007) 12.0% (2008)	2.18%
Μέσο μηνιαίο κόστος εργασίας, σε € (2005)	€280.20 (2007)	€2,981 (2005)
Ακαθάριστες ετήσιες αποδοχές, σε € (2005)	€2,626 (2007)	€28,992 (2005)
Διαφορά στις αμοιβές των δύο φύλων	12.7%	-
Ποσοστό απασχόλησης (15-64 ετών- 2007)	61.7%	65.4%
Ποσοστό απασχόλησης γυναικών (15-64 ετών- 2007)	57.6%	58.3%
Ποσοστό ανεργίας (15-64 ετών- 2007)	6.9%	7.1%
Μηνιαίος βασικός μισθός (2008)	€92 (2007) €112.50 (2008)	-

Πηγή: Eurostat

Η οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξη της Βουλγαρίας σηματοδεύτηκε από δύο εξίσου σημαντικές και πολύπλοκες διαδικασίες: τη μετάβαση σε μια οικονομία της ελεύθερης αγοράς και την ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μετά την κρίση του 1996-1997 που συνδέεται με μαζικές πτωχεύσεις τραπεζών, υπερπληθωρισμό και δραστική υποτίμηση του βουλγαρικού νομίσματος (BGN), η Βουλγαρία εισήχθη στο μηχανισμό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου την 1η Ιουλίου 1997. Μέχρι το 2001, το μεγαλύτερο μέρος των περιουσιακών στοιχείων του κράτους ιδιωτικοποιήθηκαν. Επίσης, τα τελευταία χρόνια, ένας μεγάλος αριθμός κρατικών μονοπωλίων - όπως τη Βουλγαρική

Εταιρία Τηλεπικοινωνιών (BTC), οι εταιρείες ενεργειακών προμηθειών και η Bulgartabac εταιρεία καπνού - έχουν ιδιωτικοποιηθεί ή βρίσκονται σε διαδικασία ιδιωτικοποίησης.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση 2011 (NAEP), το οποίο επικεντρώνεται στη αντιμετώπιση της κρίσης στην αγορά εργασίας⁵⁵

Το 2011 η κυβέρνηση της Βουλγαρίας ενέκρινε το *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση (NAEP)*, το οποίο αποσκοπεί στη μείωση της ανεργίας, στην ποιοτική ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού και στην αποτελεσματική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων στην αγορά εργασίας.

Οι ομάδες-στόχοι του Σχεδίου είναι οι ακόλουθοι:

- Άνεργοι ηλικίας κάτω των 29 χρόνων
- Άνεργοι με παραμονή στην ανεργία μεγαλύτερη των έξι μηνών
- Άνεργοι με λίγα ή καθόλου προσόντα
- Άνεργοι που δεν διαθέτουν τις βασικές δεξιότητες, (H/Y, γλώσσα κλπ)
- Άτομα με αναπηρία
- Άτομα που είναι πρόθυμα να εργαστούν, αλλά είναι ανενεργά για διαφορετικούς λόγους

Βασικές προτεραιότητες του Σχεδίου:

- Την επίτευξη υψηλότερων ποσοστών απασχόλησης μέσω την ποιοτικής αναβάθμισης του συστήματος αναζήτησης εργασίας και αφετέρου των επιμέρους δράσεων που αποσκοπούν στην ενεργοποίηση του ανενεργού ανθρώπινου δυναμικού
- Την κατάρτιση/ επανακατάρτιση εργαζομένων και ανέργων με στόχο την υψηλότερη παραγωγικότητα και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της βουλγαρικής οικονομίας
- Τη διεύρυνση του κοινωνικού διαλόγου.

Για την επίτευξη αυτών των προτεραιοτήτων, το NAEP 2011 φέρνει σε επαφή τα κυβερνητικά όργανα, τους κοινωνικούς εταίρους και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών στους ακόλουθους τομείς/ στόχους:

⁵⁵ Πηγή: <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2011/01/articles/bg1101011i.htm>

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- κατάρτιση
- επιδοτούμενη απασχόληση για τους εργαζόμενους που έχουν απολυθεί και εκείνους που προέρχονται από ευπαθείς κοινωνικά ομάδες
- επαγγελματική κινητικότητα
- επαγγελματική συμβουλευτική για την ενεργοποίηση ανέργων και ανενεργών ατόμων
- δημιουργία «πράσινων θέσεων εργασίας» για άτομα με διάρκεια ανεργίας μεγαλύτερη των έξι μηνών
- συνεργασία με ιδιωτικά γραφεία ευρέσεως εργασίας για την ανταλλαγή πληροφοριών και την καλύτερη δικτύωση όλων όσοι αναζητούν εργασία
- συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους για τη διαχείριση των μαζικών απολύσεων και την αύξηση της ευελιξίας και της ασφάλειας στην αγορά εργασίας
- βελτίωση της κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής ένταξης.

Τα αποτελέσματα που αναμένονται από την εφαρμογή του NEAP 2011 είναι:

- Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης για τα άτομα ηλικίας 20-64 ετών σε 66% (64,7% το 2010)
- Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης για τα άτομα ηλικίας 15-24 ετών σε 23% (22.6% το 2010)
- Αύξηση του ποσοστού απασχόλησης για τα άτομα ηλικίας 55-64 ετών σε 44% (43,7% το 2010)
- Μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 9,4% (9,7% το 2010)

Ο συνολικός π/υ του ΝΑΕΠ 2011 ανέρχεται σε 37 εκατ. €, τα οποία κατανέμονται ως εξής:

- Περίπου το **78%**, του συνολικού π/υ (€ 29.000.000) θα χρησιμοποιηθούν για την επιδότηση των προγραμμάτων για την απασχόληση
- Το **21%**, (€ 7.800.000) θα ενισχύσουν την εφαρμογή του Νόμου για την Προώθηση της Απασχόλησης
- Το **1%** (€ 370.000) θα δαπανηθεί για την ενίσχυση των επαγγελματικών προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού.

Ο Νόμος για την Απασχόληση⁵⁶

Η πολιτική του βουλγαρικού κράτους για την τόνωση της απασχόλησης και την μείωση του ποσοστού ανεργίας περιλαμβάνεται στο νόμο για την Τόνωση της Απασχόλησης (*Εφ. Κυβ. 112/2001, τελευταία τροποποίηση Εφ. Κυβ. 46/12.6.2007*). Ο εν λόγω νόμος καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ανέργων που αναζητούν απασχόληση, καθώς και εκείνα των εργοδοτών. Προκειμένου οι άνεργοι, Βούλγαροι ή αλλοδαποί, να απολαμβάνουν των δικαιωμάτων που προβλέπει ο νόμος, θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στην Εθνική Υπηρεσία Απασχόλησης. Επίσης και οι εργοδότες που επιθυμούν να μετέχουν στα προγράμματα επιδοτούμενης απασχόλησης θα πρέπει να προσλαμβάνουν άτομα εγγεγραμμένα στην Υπηρεσία Απασχόλησης.

Πολιτικές για την ενθάρρυνση της απασχόλησης των νέων⁵⁷

Περίπου δύο φορές μεγαλύτερη είναι η ανεργία των νέων στη Βουλγαρία σε σύγκριση με τη γενική ανεργία στη χώρα. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Υπηρεσίας Απασχόλησης στα τέλη Απριλίου 2011 η ανεργία στους νέους ανέρχονταν σε περίπου 19% ενώ το ποσοστό της γενικής ανεργίας στη χώρα ήταν 10%.

Παρόμοια τάση παρατηρείται και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Η επίδραση της οικονομικής κρίσης, η έλλειψη επαγγελματικής ειδίκευσης, το χαμηλό επίπεδο μόρφωσης, καθώς και οι απαιτήσεις των εργοδοτών να προσλαμβάνουν ανθρώπους με επαγγελματικές εμπειρίες είναι οι βασικές αιτίες για την ανεργία στους νέους.

Άνω των 75 δισ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα επενδυθούν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στην Ευρώπη για την περίοδο 2007-2013. **Για την Βουλγαρία το ποσό που προβλέπεται είναι περίπου 1 δισ. 200 εκ. ευρώ.**

Έως τα τέλη του 2010, περισσότεροι από **160.000 νέοι** ηλικίας 15-24 ετών είχαν λάβει μέρος σε διάφορες δραστηριότητες χρηματοδοτημένες από το Επιχειρησιακό πρόγραμμα Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού.

Επίσης, περισσότεροι από **10.000. άνεργοι νέοι** προβλέπεται ότι θα μετέχουν σε δράσεις κατάρτισης για την εκμάθηση ξένων γλωσσών και χρήσης Η/Υ με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους στην αγορά εργασίας. Οι εν λόγω δράσεις θα υλοποιηθούν στο

⁵⁶ Πηγή: <http://www.ebex.gr/intereg/odhgkos.html>

Πηγή: http://bnr.bg/sites/el/Lifestyle/Life/Pages/02062011_youth_employment_policies.aspx

πλαίσιο του σχεδίου *"Ευκαιρία για αποκατάσταση των νέων στη Βουλγαρία"*, το οποίο χρηματοδοτείται από το Επιχειρησιακό πρόγραμμα "Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού" και την Υπηρεσία Απασχόλησης.

Επίσης, στο Σχέδιο *"Νέα αρχή - από την εκπαίδευση προς την απασχόληση"* προβλέπεται **13.500 νέοι** να μετέχουν σε πρόγραμμα 6μηνης πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα που έχουν αποκτήσει.

ΙΤΑΛΙΑ

Στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης της Ιταλίας		
	Ιταλία (2008)	EU27
Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, δείκτης: EE27 = 100)	100.4	100
Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (μεταβολή% για το προηγούμενο έτος-ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	0.83%	2.25%
Πληθωρισμός (ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	2.48%	2.60%
Μέσο μηνιαίο κόστος εργασίας, σε €	-	€2,711 (2006)
Ακαθάριστες ετήσιες αποδοχές, σε €	-	€31,302 (2006)
Διαφορά στις αμοιβές των δύο φύλων	5.1%	17.6% (2007)
Ποσοστό απασχόλησης (15-64 ετών)	58.7%	65.9% (2008)
Ποσοστό απασχόλησης γυναικών (15-64 ετών)	47.2%	59.1% (2008)
Ποσοστό ανεργίας (15-64 ετών)	6.8%	7% (2008)
Μηνιαίος βασικός μισθός (2008)	-	-

Πηγή: Eurostat

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση είχε σημαντικές επιπτώσεις στην ιταλική οικονομία και στην εξέλιξη των βασικών οικονομικών της μεγεθών. Η κάμψη, σε παγκόσμιο επίπεδο, των εξαγωγών υπήρξε βαρύνουσα σημασίας για χώρες όπως η Ιταλία, στην οποία οι εξαγωγές επηρεάζουν σημαντικά τη συνολική ζήτηση. Η απότομη και διαρκής μείωση των πωλήσεων στο εξωτερικό επιδείνωσε την κατάσταση στην ιταλική βιομηχανία, δεδομένου, μάλιστα, ότι χαρακτηρίζεται από ένα μεγάλο αριθμό μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων (περίπου το 90% του συνόλου).

Παρά την αρνητική συγκυρία και τα προβλήματα της ιταλικής οικονομίας, η ανταγωνιστικότητα διατηρήθηκε για το 2009 σύμφωνα με την έκθεση του *Παγκόσμιου Οικονομικού Forum*, κατέχοντας την 48η θέση για το 2009 στην παγκόσμια κατάταξη

(49η θέση το 2008), αλλά εξακολουθεί να υπολείπεται έναντι των προηγούμενων ετών (46η θέση το 2007)⁵⁸.

Μέτρα της Ιταλικής Κυβέρνησης για την αντιμετώπιση της Οικονομικής & Χρηματοπιστωτικής Κρίσης κατά το 2009

Στις 28 Νοεμβρίου 2008, το ιταλικό Υπουργικό Συμβούλιο εξέδωσε ένα διάταγμα «*anti-crisis decree*», με το οποίο καθορίζει τα μέτρα για τη στήριξη οικογένειας, της εργασίας, της απασχόλησης και των επιχειρήσεων, και για την αναδιάρθρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την καταπολέμηση της κρίσης⁵⁹.

Ο νέος νόμος 185/2008 αποτελείται από 35 άρθρα και ο συνολικός π/υ των δράσεων που προβλέπονται βάσει αυτού ανέρχεται σε € **6.400.000.000**.

Ειδικότερα, στις κυριότερες ρυθμίσεις περιλαμβάνονται⁶⁰:

- **Επαναπατρισμός των κεφαλαίων που εξήχθησαν, παρανόμως, από το 2003 έως τις 31.12.2008**, με την καταβολή για κάθε έτος εφάπαξ εισφοράς 1% του κεφαλαίου. Στόχος του μέτρου αποτελεί η προσέλκυση κεφαλαίων από φορολογικούς παραδείσους και γενικότερα από αλλοδαπές τράπεζες.
- **Μείωση της φορολογίας κατά 50% των κερδών που επενδύονται σε καινούργιο μηχανολογικό εξοπλισμό.**
- **Φορολογική απαλλαγή κατά 3% των μετόχων επιχειρήσεων που συμμετέχουν με ίδια κεφάλαια στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου και μέχρι του ποσού των 500.000 ευρώ.**
- **Ρύθμιση των χρεών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προς τις τράπεζες**, μετά από συμφωνία που θα συναφθεί με την Ιταλική Ένωση Τραπεζών, εντός τεσσάρων μηνών αφότου τεθεί ο παρών νόμος σε ισχύ.
- **Ενισχύεται κατά 1,8 δις. ευρώ το 2010 η Εθνική Επιτροπή μικρών πιστώσεων προς τις επιχειρήσεις.**

⁵⁸ Πηγή: Ελληνική Πρεσβεία στη Ρώμη/ Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων: «Η Ιταλική Οικονομία & Οι Εμπορικές Και Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος – Ιταλίας, Ετήσια Έκθεση έτους 2009» σελ. 4

⁵⁹ Πηγή: <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2008/12/articles/it0812029i.htm>

⁶⁰ Πηγή: Ελληνική Πρεσβεία στη Ρώμη/ Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων: «Η Ιταλική Οικονομία & Οι Εμπορικές Και Οικονομικές Σχέσεις Ελλάδος – Ιταλίας, Ετήσια Έκθεση έτους 2009» σελ. 5-7

- Για την **καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και τη διενέργεια ελέγχων**, οι αρμόδιες διοικητικές αρχές μπορούν να ζητούν και να λαμβάνουν από τις τράπεζες και τις ιταλικές Αρχές πληροφορίες, στοιχεία και έγγραφα πιστωτικής, οικονομικής και ασφαλιστικής φύσεως.
- Όποιος έχει επενδύσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες στους αποκαλούμενους “*φορολογικούς παραδείσους*” και δεν τις δηλώσει θεωρείται αυτόματα ότι διαπράττει το αδίκημα της φοροδιαφυγής. Η διεύθυνση Εφορίας θα συστήσει επί τούτου ειδική υπηρεσία για την αποκάλυψη εκείνων που διαθέτουν αδήλωτα κεφάλαια στο εξωτερικό.
- Για την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων συστήνεται ένα νέο όργανο για την χρηματοδότηση και ασφάλισή των, μέσω πόρων από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (*Cassa depositi e prestiti*).
- Λαμβάνονται, επίσης, **μέτρα για την επιμόρφωση ανέργων, παρέχονται κίνητρα σε εταιρείες για την εκπαίδευση των υπό απόλυση εργαζομένων**.
- Από το έτος 2010, αυξάνεται στα 61 έτη το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των γυναικών στο δημόσιο τομέα και σταδιακά έως το 2018 θα ανέλθει στα 65 έτη, αυξανόμενο κατά 2 έτη ανά διετία.

Επιπλέον, έλαβε μέτρα για την τόνωση συγκεκριμένων τομέων, όπως τα παρακάτω:

■ Αυτοκινητοβιομηχανία

Το ιταλικό Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 06.03.09 νομοθετικό διάταγμα με το οποίο παρέχονται κίνητρα για την τόνωση της ζήτησης στην απόκτηση αυτοκινήτων. Ειδικότερα, προβλέπεται:

1. Επιδότηση ύψους 1500 ευρώ, για την απόσυρση αυτοκινήτου τεχνολογίας euro 1 και euro 2, που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία έως το Δεκέμβριο του 1999, εάν αποκτήσει αυτοκίνητο τεχνολογίας euro 4 και euro 5, που εκπέμπουν διοξείδιο του άνθρακα κάτω των 130 γρ. ανά χιλιόμετρο για πετρελαιοκίνητα οχήματα και 140 γρ. ανά χιλιόμετρο για βενζινοκίνητα οχήματα.
2. Επιδότηση, ύψους 1.500 ευρώ, για την απόκτηση, ως πρώτου αυτοκινήτου, που χρησιμοποιείται αέριο, ηλεκτρική ενέργεια και υδρογόνο, σε περίπτωση δε που αποσύρεται όχημα για την αγορά αυτού του τύπου οχήματος, η επιδότηση ανέρχεται σε 3.000 ευρώ, και εφόσον οι εκπομπές ρύπων αυτών των τύπων αυτοκινήτων είναι αρκετά χαμηλές, η επιδότηση ανέρχεται σε 3.500 ευρώ.

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

3. Επιδότηση 2500 ευρώ για τα ελαφρά επαγγελματικά φορτηγά, για την απόκτηση νέου φορτηγού με την απόσυρση του παλαιού, κυκλοφορίας έως το 1999, και 4.000 ευρώ εάν στο νέο όχημα χρησιμοποιείται αέριο και/ή υδρογόνο.
4. Επιδότηση ύψους 500 ευρώ για την απόσυρση δίκυκλων οχημάτων και απόκτηση νέου δικύκλου.

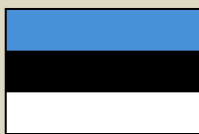
■ Δημόσια Έργα

Η Διυπουργική Επιτροπή Οικονομικού Προγραμματισμού αποφάσισε, στη συνεδρίασή της, στις 06.03.2009, την επίσπευση υλοποίησης μεγάλων δημόσιων έργων στη χώρα, με την αποδέσμευση πόρων ύψους 17,8 δισ. ευρώ.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο του τριετούς προγραμματισμού, για επενδύσεις στις υποδομές, ύψους 16,6 δις ευρώ, προστίθενται 1,2 δισ. ευρώ (*1 δισ. ευρώ για σχολικά κτήρια και 200 εκ. ευρώ για σωφρονιστικά καταστήματα*), ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων ανέρχεται σε 44 δισ. ευρώ.

■ «Σχέδιο Κατοικία»

Σε συνέχεια της ψήφισης του Προϋπολογισμού του 2008, η ιταλική Κυβέρνηση προχώρησε σε διαπραγματεύσεις, με τις Περιφέρειες και τις Αυτόνομες Περιοχές της χώρας, για την επίτευξη Συμφωνίας στη λήψη μέτρων που θα ρυθμίζουν το πλαίσιο επέκτασης των υπαρχουσών κατοικιών, καθώς και την κατασκευή νέων αστικών οικισμών. Η Συμφωνία, που έχει λάβει την ονομασία «*Piano Casa*», υπεγράφη την 1^η Απριλίου 2009, και έχει ως στόχο την τόνωση της οικονομίας και την ικανοποίηση των οικιστικών αναγκών των οικογενειών.

ΕΣΘΟΝΙΑ

Στοιχεία οικονομικής ανάπτυξης της Εσθονίας		
	Εσθονία	EU27
Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, δείκτης: EE27 = 100)	68	100
Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (μεταβολή% για το προηγούμενο έτος-ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	8.35%	2.63%
Πληθωρισμός (ετήσιος μέσος όρος 2004-2007)	4.55%	2.18%
Μέσο μηνιαίο κόστος εργασίας, σε €	€713.40	€2,981
Ακαθάριστες ετήσιες αποδοχές, σε € (2005)	-	€28,992
Διαφορά στις αμοιβές των δύο φύλων (2007)	30.3%	-
Ποσοστό απασχόλησης (15-64 ετών) (2007)	69.4%	65.4%
Ποσοστό απασχόλησης γυναικών (15-64 ετών) (2007)	65.9%	58.3%
Ποσοστό ανεργίας (15-64 ετών) (2007)	4.7%	7.1%
Μηνιαίος βασικός μισθός (2008)	€278	-

Πηγή: Eurostat

Η Εσθονία παρά τη περιορισμένη της έκταση (45.227 τετρ. μ.) και τον ολιγάριθμο πληθυσμό της (1,37 εκατ. κάτοικοι περίπου) αποτελεί ένα από τα Κράτη-Μέλη της Ε.Ε. με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης. Η γεωγραφική της θέση και οι ισχυροί δεσμοί με τις γείτονες χώρες την καθιστούν ιδιαίτερα ελκυστική για την περαιτέρω ανάπτυξη του εμπορίου και δικαίως χαρακτηρίζεται ως η πόρτα εισόδου στην αγορά της Βαλτικής⁶¹.

Η πλειονότητα των υπαλλήλων της Εσθονίας εργάζονται στον τομέα των υπηρεσιών (περίπου 61% της συνολικής απασχόλησης), ενώ το 35% απασχολούνται στη βιομηχανία. Μόνο το 4% του εργατικού δυναμικού παραμένουν στο γεωργικό τομέα και η τάση είναι πτωτική. Η εσθονική οικονομία χαρακτηρίζεται από ένα υψηλό ποσοστό μικρών

61 Πηγή: <http://www.acci.gr/acci/LinkClick.aspx?fileticket=%2fSqk6CxgubQ%3d&tabid=517&mid=375&language=el-GR>

επιχειρήσεων: περίπου 97% των εταιρειών έχουν λιγότερους από 50 εργαζομένους, που αντιπροσωπεύουν το 51% του συνολικού εργατικού δυναμικού, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2007 από τη Στατιστική Εσθονία (*Statistikaamet*).

Η Εσθονία εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2004. Από τότε, το πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της χώρας (ΑΕΠ), ήταν αρκετά υψηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ27, φθάνοντας στο απόγειό του το 2006. Αυτό συνοδεύτηκε από υψηλό πληθωρισμό, που αυξήθηκε σε 10,6% το 2008, σημαντικά πάνω από το μέσο όρο της ΕΕ27. Ως αποτέλεσμα της ταχείας οικονομικής ανάπτυξης περίοδο, το ποσοστό απασχόλησης στην Εσθονία - 69% το 2007 - έρχεται πολύ κοντά στο στόχο που είχε τεθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας (70% μέχρι το 2010). Επιπλέον, τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών και των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων είναι ήδη πολύ πάνω από τους στόχους που τέθηκαν, σε ποσοστό 66% και 60% αντίστοιχα για το 2007.

■ Το νέο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης⁶²

Παρά το θετικό ρυθμό ανάπτυξης της εσθονικής οικονομίας, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια διαρκώς εντεινόμενη αύξηση του ποσοστού της ανεργίας, αναγκάζοντας έτσι την Εσθονική κυβέρνηση να λάβει περαιτέρω μέτρα. Σύμφωνα με το Εσθονικό Ταμείο Ασφάλισης Ανεργίας (*Töötukassa*), 76.542 άνεργοι καταγράφηκαν την 1η Οκτωβρίου 2009, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το **11,7%** του εργατικού δυναμικού. **Το ποσοστό αυτό είναι περίπου τρεις φορές υψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας του 2007 (4.7%)**. Επιπλέον, ο αριθμός των ανέργων αναμένεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο λόγω της ευρύτερης οικονομικής κρίσης και των κανονισμών που τέθηκαν σε ισχύ σύμφωνα με το νέο εργατικό δίκαιο τον Ιούλιο του 2009.

Βάσει των προαναφερθέντων, το Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων (*Sotsiaalministeerium*) σε συνεργασία με το Εσθονικό Ταμείο Ασφάλισης Ανεργίας εισήγαγε ένα νέο *Εθνικό σχέδιο δράσης για την περίοδο 2009-2010* το οποίο εστιάζεται στην αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Βασικοί στόχοι του σχεδίου είναι η μείωση της ανεργίας και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα για:

⁶² Πηγή: <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/2009/10/articles/ee0910029i.htm>

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- **Πρόβλεψη και μείωση των συνεπειών της ανεργίας**
- **Αναβάθμιση των προσόντων όλων όσοι αναζητούν εργασία**
- **Προώθηση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης**
- **Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας**
- **Άρση των εμποδίων για την είσοδο στην απασχόληση**
- **Αναβάθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης, ούτως ώστε να καταστούν περισσότερο φιλικές προς το χρήστη.**
- **Εισαγωγή ενός συστήματος κουπονιών εκπαίδευσης**
- **Προγράμματα μαθητείας για χαμηλής εξειδίκευσης ανέργους, κλπ.**

Επίσης, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δράσεις:

- **Υποστήριξη για την έναρξη επιχείρησης.**

Οι συμμετέχοντες στο εν λόγω πρόγραμμα θα λαμβάνουν ολοκληρωμένες υπηρεσίες υποστήριξης (*εκπαίδευση, συμβουλευτική, οικονομική ενίσχυση*), με στόχο να συστήσουν τη δική τους επιχείρηση.

- **Παροχή οικονομικών κινήτρων στις επιχειρήσεις για την πρόσληψη ανέργων**

Το κυριότερο μέτρο για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην Εσθονία είναι η επιδότηση μισθού για κάθε νέα πρόσληψη. Οι εργοδότες που προσλαμβάνουν έναν άνεργο λαμβάνουν επιδότηση που ανέρχεται στο **50%** του μισθού του για τη χρονική περίοδο ενός έτους.

- **Αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους ανέργους**

Για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους ανέργους, το *Ταμείο ασφάλισης της ανεργίας* προέβη στην πρόσληψη εργασιακών συμβούλων καθώς και στον εκσυγχρονισμό και τη διεύρυνση του συστήματος παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Τέλος, ενεργοποιήθηκε η κινητή μονάδα παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης σε ανέργους που διαβιούν σε απομακρυσμένες περιοχές της χώρας.

3 Ενότητα Γ: Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

3.1 Εισαγωγή

Η αξιολόγηση των πολιτικών απασχόλησης μπορεί να προσεγγιστεί βάσει τριών μεγάλων ενοτήτων. Η πρώτη, αφορά την γενική φιλοσοφία της προσέγγισης, η δεύτερη, αφορά τον ορισμό της «αποτελεσματικότητας», και η τρίτη, αφορά την μεθοδολογία της αξιολόγησης.

Σύμφωνα με τον Δεδουσόπουλο,⁶³ ως προς την γενική φιλοσοφία της προσέγγισης, μπορούμε να διακρίνουμε τρεις «γενιές» μεθοδολογικών προσεγγίσεων. Η πρώτη, αναπτύχθηκε κατά τις δεκαετίες του '70, χρησιμοποιεί κυρίως περιγραφική μεθοδολογία, και επικεντρώνει την ανάλυσή της σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα ή πολιτική. Η προσέγγιση είναι «από τα πάνω προς τα κάτω» (top-down approach), υπό την έννοια ότι τα βασικά ερωτήματα που θέτει αφορούν τις συνέπειες που έχει για την στοχοθεσία μιας πολιτικής ο σχεδιασμός μέσα από αυστηρά ιεραρχικές δομές, και ο βαθμός στον οποίο η αποκεντρωμένη εφαρμογή μιας πολιτικής παρέμεινε πιστή στους στόχους που είχαν θέσει οι σχεδιαστές της.⁶⁴ Σε γενικές γραμμές, τα αποτελέσματα αυτών των μελετών πρώτης γενιάς σύμφωνα με το ευρύτερο κλίμα της εποχής, κατέληξαν σε προτάσεις περαιτέρω συγκεντροποίησης των διαδικασιών σχεδιασμού. Για παράδειγμα, οι Pressman και Wildavsky,⁶⁵ υποστήριξαν ότι ο σχεδιασμός της πολιτικής πρέπει να είναι κατά το δυνατόν απλούστερος και ο αριθμός των ατόμων ή οργανώσεων που εμπλέκεται σ' αυτόν να είναι ο ελάχιστος δυνατός, καθώς η πιθανότητα αποτυχίας του σχεδιασμού αυξάνεται εκθετικά, όσο μεγαλώνει ο αριθμός των «κόμβων» λήψης αποφάσεων.

Η «δεύτερη γενιά», έδωσε πολύ μεγαλύτερη έμφαση στο ρόλο των παραγόντων που καλούνται να εφαρμόσουν την πολιτική στο καθημερινό επίπεδο.⁶⁶ Η προσέγγιση ήταν «από τα κάτω προς τα πάνω» (bottom-up approach), δηλαδή εκκινεί από την παραδοχή ότι ο σχεδιασμός μιας πολιτικής δεν μπορεί να γίνεται ερήμην εκείνων που

⁶³ Δεδουσόπουλος Απόστολος (2007β), Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης: Προβλήματα Σχεδιασμού και Εφαρμογής, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, σελ. 5-7

⁶⁴ Για περισσότερα βλ. G. Schmid, "Process Evaluation: Policy Formation and Implementation", ζην G, Schmid et al., International Handbook of Labour Market Policy and Evaluation, 1996, Edward Elgar Pub

⁶⁵ J.L. Pressman και A. Wildavsky, Implementation, 1973, Un. of California Press

⁶⁶ Δεδουσόπουλος Απόστολος (2007β), ο.π.

επιφορτίζονται την εφαρμογή της. Με άλλα λόγια, ενώ οι προσεγγίσεις της πρώτης γενιάς, αντιλαμβάνονταν το πρόβλημα της εφαρμογής μιας πολιτικής, ως πρόβλημα οργανωτικού μάνατζμεντ, οι προσεγγίσεις της δεύτερης γενιάς επικέντρωσαν σε συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ διαφόρων παραγόντων, έκαστος εκ των οποίων έχει κάποια δυνατότητα να επηρεάσει το σχεδιασμό και την υλοποίηση μιας πολιτικής.⁶⁷ Στο πρακτικό επίπεδο, η έρευνα επικέντρωσε προς την εξέταση των δικτύων διαμόρφωσης και εφαρμογής μιας πολιτικής, αν και στις περισσότερες περιπτώσεις κατέληξαν στην επιλογή του «κύριου παράγοντα», δηλαδή εκείνου του υποκειμένου που ασκεί την καθοριστική επίδραση ως προς τη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της πολιτικής.⁶⁸ Σε γενικές γραμμές, η προσέγγιση παρέμεινε περιγραφική.

Η τρίτη γενιά, διεύρυνε την οπτική προκειμένου να συμπεριλάβει τις πιθανές αλληλεξαρτήσεις που χαρακτηρίζουν το σύνολο των παρεμβάσεων, κατά συνέπεια η έμφαση δεν δόθηκε τόσο σε επιμέρους πολιτικές ή προγράμματα, αλλά σε δέσμες συσχετιζόμενων παρεμβάσεων.⁶⁹ Επίσης, έγινε προσπάθεια ενσωμάτωσης ποσοτικών μεταβλητών, που οδήγησε στη δημιουργία οικονομετρικών υποδειγμάτων, αν και συχνά η επιλογή των παραγόντων που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα μιας πολιτικής παρέμενε αποσπασματική και όχι επαρκώς δικαιολογημένη.⁷⁰ Ο Schmid,⁷¹ ανακεφαλαιώνοντας τα χαρακτηριστικά των μελετών της τρίτης γενιάς αναφέρει:

- Ως προς την κατεύθυνση της ανάλυσης (top-down ή bottom-up), η έρευνα πρέπει να εξετάσει και τις δύο διαστάσεις, λόγω του ότι από τη μία πλευρά οι μηχανισμοί σχεδιασμού και υλοποίησης παραμένουν ιεραρχικά-γραφειοκρατικά δομημένοι, αλλά ταυτόχρονα αυξάνονται οι αποκεντρωμένες απόπειρες υλοποίησης των πολιτικών και η αυτονομία των περιφερειακών-τοπικών οργανισμών-δομών υλοποίησης.

⁶⁷ Cline K., “Defining the Implementation Problem: Organizational Management versus Cooperation”, 2000, Journal of Public Administration Research and Theory Journal of Public Administration Research and Theory, σελ. 564

⁶⁸ Cline K. (2000), ο.π.

⁶⁹ Δεδουσόπουλος Απόστολος (2007β), ο.π.

⁷⁰ Δεδουσόπουλος Απόστολος (2007β), ο.π.

⁷¹ Schmid (1996), ο.π., σελ. 204-5

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μια νέας πολιτικής απαιτεί να έχει μεσολαβήσει ικανός χρόνος από την εφαρμογή της (5-10 έτη), λόγω της ανάγκης εκμάθησης του μηχανισμού υλοποίησης.
- Ο μηχανισμός υλοποίησης που χρηματοδοτεί και οργανώνει την υλοποίηση των πολιτικών για την αγορά εργασίας είναι κεντρικής σημασίας, λόγω του ότι τα προγράμματα παραμένουν λίγο-πολύ τα ίδια, αλλά αλλάζει σημαντικά ο τρόπος υλοποίησης.
- Η αξιολόγηση πρέπει να έχει ως αφετηρία όχι την ειλημμένη πολιτική απόφαση, αλλά το πρόβλημα που η απόφαση προσπαθεί να αντιμετωπίσει.
- Η πολλαπλότητα μεθόδων και προσεγγίσεων είναι αναγκαία κατά την εξέταση πολυσύνθετων προβλημάτων.

Ως προς τον ορισμό της αποτελεσματικότητας των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, μπορούμε να διακρίνουμε δύο βασικές εκδοχές. Η πρώτη, σχετίζει την αποτελεσματικότητα με την εξέλιξη της εισοδηματικής κατάστασης των ωφελοούμενων και απαντάται κυρίως στις ΗΠΑ. Σε αυτό το πλαίσιο, οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης εξετάζονται κυρίως ως προς το εάν κατάφεραν να βελτιώσουν την εισοδηματική κατάσταση των ωφελοούμενων, να μειώσουν την πιθανότητα φτώχειας κ.ο.κ.

Η δεύτερη, που απαντάται περισσότερο συχνά στην Ευρώπη, ορίζει την αποτελεσματικότητα ως προς την δημιουργία και διατήρηση θέσεων εργασίας. Σε αυτή την προσέγγιση, η έμφαση δίνεται στο κατά πόσο οι ενεργητικές πολιτικές ενισχύουν τις δυνατότητες απασχόλησης, μειώνουν τη μέση διάρκεια της ανεργίας, μειώνουν τον κίνδυνο ανεργίας κ.ο.κ. Κατά κανόνα, αυτές οι προσεγγίσεις τείνουν να υποτιμούν τον εισοδηματικό παράγοντα, αν και υπάρχουν αρκετές μελέτες που προσπαθούν να τον εντάξουν στην ανάλυσή τους.

Επιπλέον κριτήρια αξιολόγησης μπορούν να εξαχθούν από την αξιολόγηση του βαθμού στον οποίο οι ενεργητικές πολιτικές επιτελούν στο στόχο τους. Σύμφωνα με τον Calmfors⁷² και τον Δεδουσόπουλο,⁷³ οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης καλούνται να επιτελέσουν τέσσερις λειτουργίες:

⁷² L. Calmfors, “Active Labour Market Policy and Unemployment – A Framework for the Analysis of Crucial Design Features”, 1994, OECD Economic Studies No. 22

(α) **αυξάνουν το συνολικό επίπεδο της απασχόλησης και να μειώνουν το επίπεδο της ανεργίας.** Αυτός είναι και ο προφανής στόχος των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, ο οποίος έχει ως συνέπειες δύο παρεπόμενα αποτελέσματα: Αφ' ενός την αύξηση του συνολικού προϊόντος της κοινωνίας (και, κατά συνέπεια, τη συνολική κοινωνική ευημερία) και αφ' ετέρου την εισοδηματική ενίσχυση και την βελτίωση της ατομικής (οικογενειακής) ευημερίας των ανέργων που συμμετέχουν σε προγράμματα ενεργητικών παρεμβάσεων. Η βελτιωτική επίπτωση των προγραμμάτων ενεργητικών παρεμβάσεων εξαρτάται από την εμπιστοσύνη που διαμορφώνουν οι άνεργοι για την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων σε σχέση με τους ρητούς στόχους του προγράμματος. Η ασάφεια των στόχων ή η διολίσθηση σε μη ρητώς αναγνωρισμένους στόχους κατά την εφαρμογή (π.χ., η μετατροπή των προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης σε προγράμματα έμμεσης επιδότησης της ανεργίας) ενδέχεται να ενισχύσει την παθητικότητα και το χαμηλό ηθικό των ανέργων.

(β) **οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης στοχεύουν στη διατήρηση του μεγέθους του εργατικού δυναμικού και των εργασιακών δεξιοτήτων του.** Αυτή η λειτουργία αποκτά συνεχώς αυξανόμενη σημασία, καθώς η μακροχρόνια ανεργία διατηρείται σε υψηλά επίπεδα ή αυξάνεται. Το κύριο αίτιο είναι τα προβλήματα που συνεπάγεται η εμφάνιση σημαντικού ποσοστού των αποθαρρυσμένων ανέργων, δηλαδή ανέργων που, μετά από μια περίοδο ενεργούς αναζήτησης μιας θέσης εργασίας, απογοητεύονται και αποχωρούν από την αγορά εργασίας.

(γ) **οι ενεργητικές παρεμβάσεις στοχεύουν στη διευκόλυνση και ενίσχυση της καταναμετητικής λειτουργίας της αγοράς εργασίας.** Δηλαδή είναι η ενίσχυση των αγοραίων μηχανισμών κατανομής του εργατικού δυναμικού στις επιμέρους αγορές εργασίας και στις θέσεις εργασίας. Οι ενεργητικές παρεμβάσεις ενισχύουν τη λειτουργία αυτή υποβοηθώντας την γεωργική, επαγγελματική και διακλαδική κινητικότητα της εργασίας. Η λειτουργία αυτή των ενεργητικών παρεμβάσεων είναι εν μέρει υπεύθυνη για τον επιλεκτικό χαρακτήρα των παρεμβάσεων αυτών. Οι πολιτικές αυτές σχεδιάζονται για την αντιμετώπιση διαρθρωτικών εμποδίων σε κλάδους και επαγγέλματα νέα και δυναμικά

⁷³ Δεδουσόπουλος Απόστολος (2007), Ενεργητικές Πολιτικές Αξιολόγησης: Θεωρία και Αξιολογήσεις, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών. Η ανάλυση του Δεδουσόπουλου αποτελεί μια περισσότερο αναλυτική και κριτική παρουσίαση των μηχανισμών μέσω των οποίων επιτελούνται αυτές οι λειτουργίες όπως περιγράφονται από τον Calmfors. Η ανάλυση που ακολουθεί αντλεί απευθείας από αυτό το κείμενο.

σε όρους απασχόλησης ή για τη γεωγραφική ανακατανομή του εργατικού δυναμικού προς περιοχές σε ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές, στις οποίες το ενδογενές εργατικό δυναμικό δεν επαρκεί ποσοτικά ή ποιοτικά.

(δ) τέλος, η τέταρτη λειτουργία των ενεργητικών παρεμβάσεων συνδέεται με τη διαχείριση του συστήματος ασφαλιστικής κάλυψης των ανέργων. Υποστηρίζεται, εν προκειμένω, ότι με δεδομένο το μικρό αριθμό νέων θέσεων και κενών θέσεων εργασίας, τα προγράμματα ενεργητικής παρέμβασης μπορούν να λειτουργήσουν ως υποκατάστατα των πραγματικών θέσεων εργασίας για να περιορισθεί ο αριθμός των δικαιούχων επιδότησης. Αυτό μπορεί να ισχύει, εφόσον ο δικαιούχος επιδόματος ανεργίας οφείλει να αποδεχθεί την προσφερόμενη κενή θέση που του υποδεικνύει το γραφείο εύρεσης εργασίας και σε περίπτωση μη αιτιολογημένης άρνησης διακόπτεται η επιδότησή του. Στην περίπτωση αυτή, τα προγράμματα ενεργητικής παρέμβασης αντικαθιστούν τις “κανονικές” θέσεις εργασίας, οι οποίες σπανίζουν, με “θέσεις στο πρόγραμμα”.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η επιτέλεση αυτής της λειτουργίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αξιοπιστία του προγράμματος στο οποίο προσφέρονται οι θέσεις. Ένα πρόγραμμα τεχνικής - επαγγελματικής κατάρτισης λ.χ., το οποίο δεν θεωρείται από τους άνεργους ως παρέχον δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης ενδέχεται να αποτρέπει τους άνεργους που πράγματι αναζητούν εργασία να ενταχθούν σ’ αυτό, ενώ, αντιθέτως, να προσελκύει μη επιδοτούμενους άνεργους που σκοπεύουν απλώς στο επίδομα των εκπαιδευομένων.⁷⁴

Τέλος, ως προς τις μεθοδολογίες αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών, ο Pierre,⁷⁵ καταγράφει τις εξής:

- **Οιονεί πειραματικές μέθοδοι.** Οι μέθοδοι αυτοί βασίζονται στην επιλογή αντιπροσωπευτικού δείγματος του πληθυσμού (συμμετέχοντες στο πρόγραμμα) και ενός δείγματος αναφοράς με όμοια χαρακτηριστικά με τα χαρακτηριστικά του πρώτου δείγματος. Οι επιτεύξεις των δύο δειγμάτων συγκρίνονται με αναφορά σε προκαθορισμένες πιθανές τροχιές επαγγελματικής σταδιοδρομίας, όπως η εξασφάλιση απασχόλησης, η ποιότητα της απασχόλησης, οι αποδοχές κλπ.

⁷⁴ Δεδουσόπουλος Απόστολος (2007), ο.π.

⁷⁵ Pierre, “A Framework for Active Labour Market Policy Evaluation”, ILO, Employment and Training Papers No. 49, 1999

- **Πειραματικές μέθοδοι.** Οι πειραματικές μέθοδοι, ομοιάζουν με τις οιονεί πειραματικές μεθόδους ως προς τον τρόπο ανάλυσης, αλλά διαφέρουν ως προς τον τρόπο επιλογής του δείγματος. Από έναν πληθυσμό υποψηφίων να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα επιλέγονται δύο δείγματα με όμοια χαρακτηριστικά. το πρώτο δείγμα, λαμβάνει μέρος στο πρόγραμμα και το δεύτερο δε συμμετέχει. Τα αποτελέσματα συγκρίνονται όπως και στις οιονεί πειραματικές μεθόδους.
- **Ανάλυση Συνολικών Επιπτώσεων (aggregate impact analysis).** Η ανάλυση συνολικών επιπτώσεων, βασίζεται στη χρήση μακροοικονομικών υποδειγμάτων. Το μακροοικονομικό υπόδειγμα χρησιμοποιείται αφενός, για να εκτιμήσει την επίπτωση των εφαρμοζόμενων πολιτικών, αφετέρου για να προσομοιάσει τα αποτελέσματα που θα είχε η πιθανή απουσία τους.
- **Ανάλυση κόστους- οφέλους.** Η ανάλυση κόστους οφέλους προσπαθεί να αποτυπώσει σε χρηματικούς όρους τα οφέλη που προκύπτουν από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα για όσους λαμβάνουν μέρος, και το κόστος των προγραμμάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις επιχειρείται η εκτίμηση και του έμμεσου κόστους (π.χ. φαινόμενο υποκατάστασης) και ωφελειών (κοινωνικό όφελος).
- **Ποιοτικές Μέθοδοι:** Οι ποιοτικές μέθοδοι, στοχεύουν στη διάγνωση συνθηκών και επιπτώσεων οι οποίες δεν επιδέχονται ποσοτικής μέτρησης. Αποτελούν περισσότερο κρίση (assessment), παρά αξιολόγηση με την έννοια της έκτισης ποσοτικών επιπτώσεων.
- **Διαχρονική μελέτη ομάδας στόχου.** Οι αξιολογήσεις που βασίζονται σε αυτή τη μέθοδο χρησιμοποιούν ως πεδίο έρευνας μια εκ των πρότερων σαφώς καθορισμένη και ομοιογενή ομάδα, την οποία παρακολουθούν για μεγάλο χρονικό διάστημα καταγράφοντας της εργασιακές μεταβολές που συμβαίνουν.

Είναι προφανές ότι κάθε μέθοδος έχει πλεονέκτημα και μειονεκτήματα και η επιλογή της βέλτιστης μεθόδου εξαρτάται από ένα σύνολο παραγόντων όπως το κόστος της αξιολόγησης, τα ερωτήματα προς απάντηση, τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, το χρονικό εύρος της εφαρμοζόμενης πολιτικής, τον χρόνο εντός του οποίου πρέπει να ολοκληρωθεί η αξιολόγηση.

Τα προβλήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των ενεργητικών πολιτικών, έχουν κωδικοποιηθεί από τον Calmfors,⁷⁶ ως εξής:

- **Εκτίμηση νεκρού βάρους** (deadweight). Το νεκρό βάρος ενός προγράμματος αναφέρεται στις περιπτώσεις που θα είχαν ενεργήσει σύμφωνα με τον επιδιωκόμενο στόχο (π.χ. πρόσληψη νέου προσωπικού, έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας), ακόμη και αν δεν εφαρμοζόταν το πρόγραμμα αυτό.
- **Επίπτωση υποκατάστασης** (substitution effect). Δημιουργείται όταν η εφαρμογή ενός προγράμματος προκαλεί αναδιανομή της απασχόλησης μεταξύ ωφελομένων – μη ωφελομένων.
- **Επίπτωση Εκτόπισης** (displacement effect). Προκαλείται όταν οι αποδέκτες του προγράμματος (επιχειρήσεις) ενισχύουν την ανταγωνιστική τους θέση στην αγορά λόγω του προγράμματος, με συνέπεια να προκαλούν την μείωση της απασχόλησης στις λιγότερο ανταγωνιστικές επιχειρήσεις.
- **Επίπτωση επιλογής** (creaming). Οφείλεται στην προσπάθεια των διαχειριστών του προγράμματος να εξασφαλίζουν υψηλά ποσοστά υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου με ποσοτικούς όρους. Στην προσπάθεια αυτή συχνά επιλέγονται εκείνες οι ομάδες ατόμων των οποίων τα προσωπικά χαρακτηριστικά διασφαλίζουν ευνοημένες πιθανότητες επιτυχίας (π.χ. μεγαλύτερη πιθανότητα ανεύρεσης εργασίας), έναντι άλλων ομάδων με μικρότερες δυνατότητες πρόσβασης στην απασχόληση. Ως συνέπεια οι ωφελοόμενοι από τις πολιτικές είναι αυτοί που τις χρειάζονται λιγότερο.

Οι Heckman κ.α.,⁷⁷ συνοψίζοντας την εμπειρία από τις αξιολογήσεις των ενεργητικών πολιτικών στις ΗΠΑ, οδηγούνται στη διατύπωση ορισμένων συμπερασμάτων σχετικά με τη μεθοδολογία εκπόνησης μελετών αξιολόγησης. Ειδικότερα αναφέρουν ότι:

- Τα προγράμματα απασχόλησης επιφέρουν πολλαπλές επιπτώσεις, κατά συνέπεια η αξιολόγηση οφείλει να αναλύει μεγάλο αριθμό παραμέτρων

⁷⁶ Calmfors (1994), ο.π.

⁷⁷ J. Heckman et al., “The Economics and Econometrics of Active Labor Market Programs”, ζην Ο.Κ, Ashenfelter and D. Card (eds), Handbook of Labor Economics, Vol. 3A, 1999, North-Holland, ζ. 1868-70

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Η επιλογή της μεθόδου δεν αποτελεί ελεύθερη επιλογή του αξιολογητή, αλλά καθορίζεται από την οικονομική ανάλυση του προβλήματος, τα διαθέσιμα στοιχεία και τα ερευνητικά ερωτήματα,
- Η ποιότητα και η ποσότητα των στοιχείων είναι ακρογωνιαίος λίθος στην αξιολόγηση και η έλλειψη τους δεν μπορεί να αναπληρωθεί από στατιστικές ή οικονομετρικές μεθόδους
- Τα άτομα που έχουν αναλάβει την υλοποίηση ενός προγράμματος αντιδρούν αρνητικά σε on-going αξιολογήσεις, γιατί φοβούνται τη διακοπή ή την ανατροπή του προγράμματος. Από την άλλη πλευρά, οι αξιολογήσεις που γίνονται μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος έχουν μικρή πολιτική χρησιμότητα
- Τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης επηρεάζουν τόσο τους συμμετέχοντες, όσο και αυτούς που δεν συμμετέχουν. Οι πειραματικές μέθοδοι αξιολόγησης τείνουν να αγνοούν τις επιπτώσεις των προγραμμάτων στην οικονομία γενικά και περιορίζουν το ενδιαφέρον στους συμμετέχοντες.

Βάσει των παραπάνω, από τις εφαρμογές των ενεργητικών παρεμβάσεων σε διεθνές επίπεδο μπορούμε να συνάγουμε ορισμένα συμπεράσματα, τα οποία φαίνεται να συμμερίζεται το σύνολο των αξιολογήσεων:⁷⁸

Πρώτον, η σαφήνεια των στόχων δημιουργεί τις προϋποθέσεις επιτυχούς εφαρμογής και διαχείρισης του προγράμματος, αλλά και αντικειμενικής αξιολόγησής του. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι δημιουργεί στους συμμετέχοντες άνεργους και στις επιχειρήσεις εύλογα αναμενόμενα αποτελέσματα, συμβατά προς τους ρητούς στόχους του προγράμματος.

Δεύτερον, είναι αναγκαία η συμβατότητα των προγραμμάτων με τα λοιπά προγράμματα και τη γενικότερη πολιτική για την αγορά εργασίας.

Τρίτον, η επιτυχής εφαρμογή των ΕΠΑ προϋποθέτει ένα αναπτυγμένο σύστημα ασφαλιστικής κάλυψης των ανέργων, διότι τούτο επιτρέπει την αποσαφήνιση των πληθυσμιακών ομάδων-στόχων και την αποτελεσματική τους διαχείριση.

⁷⁸ Δεδουσόπουλος (2007), ο.π.

Τέταρτον, οι ΕΠΑ πρέπει να σχεδιάζονται με γνώμονα τις εργασιακές ανάγκες των ανέργων και να λαμβάνουν οργανικά υπόψη την βελτίωση των εργασιακών χαρακτηριστικών σαφώς προσδιορισμένων ομάδων ανέργων ή επισφαλών εργαζομένων.

Πέμπτον, η σημαντική και σταθερή χρηματοδότηση και η επαρκής στελέχωση των φορέων υλοποίησης αποτελούν κρίσιμες προϋποθέσεις για την επιτυχία των ΕΠΑ.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι η ευρύτερη μακροοικονομική πολιτική θα πρέπει να είναι σύστοιχη με το στόχο δημιουργίας απασχόλησης.

3.2 Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας εφαρμογής των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης κατά την προγραμματική περίοδο 2000-2006: μια μετά-ανάλυση

Τα τελευταία χρόνια, έχει αρχίσει να αναπτύσσεται και στην Ελλάδα μια κουλτούρα αξιολόγησης, με αποτέλεσμα να πληθύνουν οι μελέτες αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Η μεθοδολογία και η ποιότητα φυσικά ποικίλει, για λόγους που σχετίζονται με τον διαθέσιμο χρόνο κάθε ερευνητικής ομάδας, τα στοιχεία που είχε στη διάθεσή της, τα ερωτήματα που έθεσε κ.ο.κ. Σε γενικές γραμμές όμως, φαίνεται να διαμορφώνεται ένα σώμα κοινών διαπιστώσεων που προκύπτει από το σύνολο σχεδόν των ερευνών.

Αντικείμενο αυτού του κεφαλαίου είναι η συνοπτική παρουσίαση των μελετών αξιολόγησης που πραγματοποιήθηκαν κατά την δεκαετία του 2000, με στόχο την ανάδειξη ακριβώς αυτών των κοινών σημείων. Ειδικότερα, θα εξεταστούν εννέα (9) μελέτες, οι οποίες εμφανίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 11 Εκθέσεις και μελέτες αξιολόγησης των ΕΠΑ προς επισκόπηση			
α/α	Τίτλος μελέτης	Έτος	Φορέας Υλοποίησης
1	Μελέτη αξιολόγησης προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας των ετών 1998, 1999, 2000	2004	ΕΕΟ
2	Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), του έτους 2002	2004	ΠΑΕΠ Α.Ε.
3	Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας, του έτους 2002	2004	ΠΑΕΠ
4	Έκθεση σύνθεσης αποτελεσμάτων των προγραμμάτων ΝΘΕ & ΝΕΕ του ΟΑΕΔ, του έτους 2002	2004	ΠΑΕΠ
5	Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), περιόδου 2003 – 2004	2005	ΠΑΕΠ
6	Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας 2003	2005	ΠΑΕΠ
7	Ανάπτυξη πιλοτικού συστήματος αξιολόγησης μέτρων πολιτικών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο (Αξιολόγηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (ΝΘΕ, ΝΕΕ, stage) που	2005	Ευρωπαϊκή Επιτροπή κ.α.

	διενεργήθηκαν κατά το 2002 στους Νομούς Πειραιά και Ξάνθης		
8	Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), έτους 2004	2008	ΟΑΕΔ
9	Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.) έτους 2005	2008	ΟΑΕΔ

3.2.1 Μελέτη αξιολόγησης προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας των ετών 1998, 1999, 2000⁷⁹

Συνοπτική παρουσίαση προγραμμάτων 1998-2000

Κατά το έτος 1998 ο συνολικός αριθμός ΝΘΕ που είχε προβλεφτεί έφτανε τις 48.000. εκ των οποίων 40.000 απευθύνονταν σε ανέργους ηλικίας 20-27 ετών και, 8.000 απευθύνονταν σε μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 28-64 ετών.

Η διάρκεια της επιδότησης διαρκούσε 16 μήνες για τους άντρες και 18 μήνες για τις γυναίκες, ενώ για τις περιοχές με υψηλή ανεργία,⁸⁰ η διάρκεια επιδότησης αυξανόταν κατά 2 μήνες.

Το ποσό της επιχορήγησης ήταν 11,7 € (4.000 δρχ.) ανά ημέρα πλήρους απασχόλησης. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να απασχολήσουν τους μισθωτούς που προσέλαβαν για το χρονικό διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών.

Το σύνολο των εγκριθεισών θέσεων ανήλθε σε 36.517, εκ των οποίων οι καλυφθείσες θέσεις ήταν 21.697. Από αυτές:

- το 35% καλύφθηκε από νέες, 20 έως 27 ετών,
- το 23% από νέους, ηλικίας 20 έως 27 ετών,
- το 24% από μακροχρόνια άνεργες, ηλικίας 28 έως 64 ετών
- το 18% από άνδρες ανέργους, ηλικίας 28 έως 64 ετών.
- συνολικά, οι γυναίκες κάλυψαν το 59% των θέσεων.

Κατά το έτος 1999 αποφασίστηκε η κατάρτιση δύο προγραμμάτων ΝΘΕ, συνολικού αριθμού 75.000 θέσεων, εκ των οποίων οι 60.000 αφορούσαν νέους ηλικίας 18-29 ετών, και οι 15.000 αφορούσαν μακροχρόνια άνεργους, ηλικίας 30-64 ετών .

⁷⁹ ΕΚΚΕ και ΕΕΟ Group (2004), Μελέτη Αξιολόγησης Προγραμμάτων Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για την Δημιουργία Νέων θέσεων Εργασίας, 1998, 1999, 2000

⁸⁰ Λαύριο, Σύρο καθώς και τους Νομούς Εύβοιας, Αχαΐας, Βοιωτίας, Μαγνησίας, Λάρισας, Γρεβενών, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Κοζάνης, Καστοριάς, Φλώρινας, Δράμας, Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου

Η διάρκεια της επιδότησης ήταν 16 μήνες για τους άνδρες και 18 μήνες για τις γυναίκες για την κατηγορία ανέργων 18-29 ετών, προσαυξημένο κατά 2 μήνες για τις περιοχές υψηλής ανεργίας.

Σε ό,τι αφορά τους άνεργους 30-64 ετών, η επιδότηση διαρκούσε 16 μήνες για τους άνδρες και 18 μήνες για τις γυναίκες που δεν είχαν συμπληρώσει πάνω από 11 μήνες στην ανεργία, και 18 μήνες για τους άνδρες και 20 μήνες για τις γυναίκες που ήταν μακροχρόνια άνεργοι και τις περιοχές με υψηλή ανεργία.

Το ποσό της επιχορήγησης διαμορφώθηκε στα 11,7 € (4.000 δρχ.). Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να απασχολήσουν τους μισθωτούς που προσέλαβαν με το πρόγραμμα αυτό για τουλάχιστον δώδεκα (12) μηνών.

Το σύνολο των εγκριθεισών θέσεων ανήρθε σε 77.390 εκ των οποίων οι καλυφθείσες θέσεις ήταν 47.092. Από αυτές:

- το 36% καλύφθηκε από νέες ηλικίας 18 έως 29 ετών,
- το 29% από νέους ηλικίας 18 έως 29 ετών,
- το 19% από γυναίκες μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 30 έως 64 ετών,
- το υπόλοιπο 16% καλύφθηκε αντίστοιχα από άνδρες μακροχρόνια άνεργους ηλικίας 30 έως 64 ετών.
- Στο σύνολο των καλυφθεισών θέσεων οι γυναίκες κατέχουν το 55%.

Κατά το έτος 2000, αποφασίστηκε η κατάρτιση δύο προγράμματα ΝΘΕ, για 30.000 άνεργους (17.000 νέων ηλικίας 18-29 ετών, εκ των οποίων 6.800 άνδρες και 10.200 γυναίκες και 13.000 μακροχρόνια άνεργων εκ των οποίων 5.200 άνδρες και 7.800 γυναίκες, ηλικίας 30-64 ετών).

Η διάρκεια της επιδότησης ήταν 17 μήνες για τους άνδρες και 20 μήνες για τις γυναίκες, ηλικίας 18-29 ετών, όσον αφορά τους επιδοτούμενους άνεργους, και τους εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ από ένα (1) έως πέντε (5) μήνες, και, ηλικίας 30-64 ετών όσον αφορά τους επιδοτούμενους άνεργους, και τους εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ από ένα (1) έως ένδεκα (11) μήνες, 20 μήνες για τους άνδρες και 23 μήνες για τις γυναίκες, ηλικίας 18-29 ετών, όσον αφορά τους επιδοτούμενους άνεργους, και τους εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ από πέντε (5) μήνες και άνω, και, ηλικίας 30-64 ετών όσον αφορά τους επιδοτούμενους άνεργους, και τους εγγεγραμμένους στα μητρώα

ανέργων των Υπηρεσιών του ΟΑΕΔ από 11 μήνες και άνω. Στις περιοχές όπου παρατηρείται υψηλή ανεργία⁸¹, το παραπάνω χρονικό διάστημα της απασχόλησης και επιχορήγησης προσανυξάνεται για τρεις (3) ακόμη μήνες.

Τέλος, υπήρχε η δυνατότητα επιδότησης 23 μηνών για άνδρες και γυναίκες, όσον αφορά τις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν οικειοθελώς μειωμένο ωράριο, που προσλαμβάνουν επιδοτούμενους ανέργους από τον ΟΑΕΔ, που δεν παρουσιάζουν μείωση του προσωπικού τους τα τελευταία δύο χρόνια και που ξεκίνησαν τη λειτουργία τους από 1.1.2000. Το ποσό της επιχορήγησης ήταν 11,7 € (4.000 δρχ.).

Το σύνολο των εγκριθεισών θέσεων ανήρθε σε 105.314 εκ των οποίων οι καλυφθείσες θέσεις ήταν 46.900. Από αυτές:

- το 31% καλύφθηκε από Νέες ηλικίας 18 έως 29 ετών,
- το 25% από Νέους ηλικίας 18 έως 29 ετών,
- το 23% από γυναίκες μακροχρόνια ανέργους ηλικίας 30 έως 64 ετών
- το υπόλοιπο 21% καλύφθηκε από άνδρες μακροχρόνια ανέργους ηλικίας 30 έως 64 ετών.
- Στο σύνολο των καλυφθεισών θέσεων οι γυναίκες κατέχουν το 54%.

Μεθοδολογία έρευνας

- συνεντεύξεις με 5.000 επιχειρήσεις που είχαν ενταχθεί σε Πρόγραμμα Επιχορήγησης Νέων Θέσεων Εργασίας (Πρόγραμμα Ν.Θ.Ε.) του ΟΑΕΔ κατά την περίοδο 1998-2000,
- συνεντεύξεις με 1.612 ανέργους που είχαν ενταχθεί σε Πρόγραμμα Επιχορήγησης Νέων Θέσεων Εργασίας (Πρόγραμμα Ν.Θ.Ε.) του ΟΑΕΔ κατά την περίοδο 1998-2000,
- εκτίμηση του βαθμού διεύθυνσης και του ποσοστού κάλυψης του προγράμματος ανά περιφέρεια,

⁸¹ Λαύριο, Σύρος, τους νομούς Εύβοιας, Λάρισας, Γρεβενών, Χαλκιδικής, Κιλκίς, Καστοριάς, Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου και στις περιοχές στους Νομούς Μεσσηνίας, Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου πλην της περιοχής της πόλης Ρόδου

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- έρευνα πεδίου στα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης και τις Τοπικές Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ,
- οικονομετρική διερεύνηση των επιπτώσεων του προγράμματος επί της απασχόλησης.

Βασικά συμπεράσματα

- Διαχρονικά παρουσιάζεται μια σημαντική αύξηση των θέσεων ΝΘΕ, αφού ο αριθμός των εγκεκριμένων θέσεων υπερδιπλασιάστηκε από το 1998 στο 1999 και σχεδόν τριπλασιάστηκε από το 1998 στο 2000.
- Η αύξηση του αριθμού των εγκεκριμένων θέσεων δεν υπήρξε ομοιόμορφη για τις περιφέρειες της χώρας. Συγκεκριμένα, μόνο τρεις περιφέρειες (Αττική, Στερεά Ελλάδα και Κρήτη) εμφάνισαν αυξανόμενη συμμετοχή στην κατανομή των ΝΘΕ.
- Ο αριθμός των ανέργων που συμμετείχαν στα προγράμματα ΝΘΕ υπολείπεται σημαντικά των αρχικών στόχων, με έντονες διαφοροποιήσεις τόσο ανάμεσα στις περιφέρειες, όσο και ανάμεσα στις χρονιές. Τα έτη 1998 και 1999 εγγράφονται ποσοστά κάλυψης των ΝΘΕ της τάξης του 60%, ενώ για το 2000 το αντίστοιχο ποσοστό κατέρχεται στο 44,5%.⁸²
- Πρόθεση των προγραμμάτων ήταν η εξισορρόπηση της κατά φύλο κατανομής των θέσεων. Ωστόσο, η κατανομή των εγκεκριμένων ΝΘΕ δείχνει ότι τα προγράμματα χαρακτηρίζονται από αυξανόμενη παρουσία των ανέργων ανδρών σε βάρος των ανέργων γυναικών.
- Τα προγράμματα ΝΘΕ (1998-2000), έδωσαν έμφαση στη συμμετοχή ανέργων νεαρής ηλικίας. Ωστόσο, ο στόχος δεν επιτεύχθηκε κατά την υλοποίησή τους. Ενώ το 1998 το 56,7% των εγκεκριμένων ΝΘΕ καλύφθηκαν από άνεργους νεαρής ηλικίας, το αντίστοιχο ποσοστό του 2000 κατήλθε στο 39,7%. Το μερίδιο των γυναικών ανέργων νεαρής ηλικίας εμφανίζει πτωτικές τάσεις, ενώ αυξάνεται το αντίστοιχο των ανδρών. Το 1998 οι νέες άνεργες κάλυψαν το 61% των θέσεων, το 2000 το ποσοστό τους είχε περιοριστεί στο 55%.

⁸² Τα υπάρχοντα στοιχεία δεν επιτρέπουν τη διερεύνηση των παραγόντων / αιτιών που συνέβαλαν στην «κάθετη» πτώση του ποσοστού κάλυψης των εγκεκριμένων θέσεων του προγράμματος ΝΘΕ από το 1999 στο 2000, όσο και στην αυξανόμενη συγκέντρωση των συμμετεχόντων ανέργων σε ορισμένες περιφέρειες

- Οι απόφοιτοι Λυκείου πλησιάζουν το 40% του συνόλου, οι απόφοιτοι ΤΕΕ το 25%, οι δε περιπτώσεις ατόμων που είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού ή Διδακτορικού είναι αμελητέες. Η συντριπτική πλειοψηφία των ωφελούμενων (περίπου 84%) δεν έχει εισέλθει στην Γ' βάθμια εκπαίδευση.
- Τα Προγράμματα ΝΘΕ για την περίοδο 1998-2000 απευθύνθηκαν κυρίως σε άτομα που είχαν εργασιακή εμπειρία πριν την ένταξή τους σε αυτά (60%). Τα άτομα αυτά ήταν κατά πλειοψηφία γυναίκες (60%), οι οποίες έχουν υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο των ανδρών.
- Η απήχηση των Προγραμμάτων σε άτομα εκτός του εργατικού δυναμικού φαίνεται να ήταν μικρή και προσέλκυσε κυρίως γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας με σχετικά χαμηλά εκπαιδευτικά εφόδια.
- Η παρουσία των εχόντων υψηλά επιστημονικά ή επαγγελματικά προσόντα είναι αμελητέα στο σύνολο των συμμετεχόντων ανέργων στο Πρόγραμμα ΝΘΕ 1998-2000.
- Το 50% των ωφελούμενων δηλώνει ότι «εργάζεται ακόμη στον ίδιο εργοδότη». Το 25% συνέχισε να εργάζεται ακόμη στον ίδιο εργοδότη, μετά το πέρας της επιδότησης, για διάστημα από 1 έως 12 μήνες.
- Το 78% των ωφελούμενων έχουν άγνοια σχετικά με τα δικαιώματά τους και αντίστοιχα για τις υποχρεώσεις των εργοδοτών, ειδικότερα όσον αφορά τη διατήρησή τους στις θέσεις εργασίας τους μετά τη λήξη της επιχορήγησης.
- Το πρόγραμμα χαρακτηρίζεται από σημαντικό Νεκρό Βάρος (Dead Weight), αφού το 53,1% των επιχειρήσεων του δείγματος δήλωσε ότι θα προσλάμβαναν τα ίδια άτομα, ακόμα και εάν δεν υπήρχε η επιχορήγηση. Ωστόσο, φαίνεται ότι το Νεκρό Βάρος βαίνει μειούμενο διαχρονικά από 56,5% το 1988 σε 51,8% το 2000. Το Νεκρό Βάρος δεν εμφανίζει ακραίες διακυμάνσεις ανά περιφέρεια.

Οι κλάδοι του Εμπορίου και των Υπηρεσιών εμφανίζουν τον ίδιο με το μέσο όρο Νεκρό Βάρος (περίπου 53,1%), ο κλάδος της Βιομηχανίας-Βιοτεχνίας εμφανίζει ελαφρώς μεγαλύτερο (54%) ενώ ο κλάδος των κατασκευών σχετικά μικρότερο (50,1%).

Όσο πιο μεγάλος είναι ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης τόσο πιο μεγάλο είναι το Νεκρό Βάρος. Ο αντίστοιχος δείκτης να κυμαίνεται από 47,4% για τις

επιχειρήσεις με τζίρο έως 50.000 ευρώ και να φτάνει στο 63,1% για τις επιχειρήσεις με τζίρο πάνω από 1000.000 ευρώ. Αντίστοιχα, οι μικρές ως προς το μέγεθος της απασχόλησης επιχειρήσεις εμφανίζουν το μικρότερο σχετικά δείκτη Νεκρού Βάρους (40,7%), ενώ οι επιχειρήσεις με περισσότερους των 20 απασχολούμενους καταγράφουν υψηλότατο δείκτη Νεκρού Βάρους της τάξης του 68,4%.

- Οι επιχειρήσεις του δείγματος εκτιμούν στη συντριπτική τους πλειοψηφία (67%) ότι η υπαγωγή τους στο πρόγραμμα βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά τους.⁸³ Η συμβολή του προγράμματος, εντοπίζεται κυρίως στη «μείωση του κόστους εργασίας» (επισημαίνεται στο 65% των απαντήσεων), ενώ η εύρεση του κατάλληλου προσωπικού δηλώνεται στο 29% των περιπτώσεων.
- Οι επιχειρήσεις πληροφορήθηκαν για τα προγράμματα κυρίως από τις οικονομικές υπηρεσίες ή τον λογιστή τους (45%), από Γραφεία του ΟΑΕΔ (33%), από εφημερίδες (13%).⁸⁴
- Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων (57%) το προσωπικό που προσλήφθηκε μέσω του προγράμματος ήταν άτομα τα οποία γνώριζε ήδη η επιχείρηση.
- Το 69% των επιχειρήσεων εκτιμά ότι είχε καλή έως πολύ καλή συνεργασία με τον ΟΑΕΔ.
- ο Δείκτης Διατηρησιμότητας των ΝΘΕ της περιόδου 1998-2000 φτάνει στο 43,65%, χωρίς σημαντικές περιφερειακές διακυμάνσεις.

Όσο πιο μεγάλη είναι μια επιχείρηση, τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα διατήρησης των Ν.Θ.Ε. και για την περίοδο μετά τη λήξη της επιδότησης.⁸⁵

⁸³ το 28% δηλώνει ότι δεν βοηθήθηκε καθόλου, το 4,6% δεν μπορεί να εκτιμήσει τη συνεισφορά του

⁸⁴ Σε μικρότερο βαθμό καταγράφονται και ορισμένες άλλες μορφές πληροφόρησης όπως είναι οι συγγενείς και φίλοι (6,9%), άλλοι εργοδότες (5,4%), η τηλεόραση (4,1%) κ.ά.

⁸⁵ Αυτό ισχύει τόσο στην περίπτωση που το μέγεθος της επιχείρησης προσδιορίζεται με βάση τον κύκλο εργασιών, όσο και στην περίπτωση που η αντίστοιχη προσέγγιση γίνεται με βάση τον αριθμό των εργαζομένων στην επιχείρηση. Τη μεγαλύτερη τιμή εμφανίζει ο δείκτης Διατηρησιμότητας Ν.Θ.Ε. του κλάδου των κατασκευών (48,3%) και ακολουθούν ο κλάδος της παροχής Υπηρεσιών (45,2%), ο κλάδος της Βιομηχανίας-Βιοτεχνίας (42,66%) και ο κλάδος του Εμπορίου με 41,83%

3.2.2 Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (NEE), του έτους 2002⁸⁶

Συνοπτική παρουσίαση προγράμματος

Το πρόγραμμα στόχευε στην η επιχορήγηση 6.500 νέων ελεύθερων επαγγελματιών ηλικίας 18- 60 ετών προκειμένου να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση. Από τις 6.500 προγραμματισμένες θέσεις NEE:

- το 67% έπρεπε να καλυφθεί στα πλαίσια της πρόληψης της μακροχρόνιας ανεργίας,⁸⁷
- μέχρι 33% εντάσσεται στη πολιτική της καταστολής της μακροχρόνιας ανεργίας,⁸⁸
- το 60% των θέσεων έπρεπε να καλυφθεί από γυναίκες
- το 50% των θέσεων έπρεπε να καλυφθεί από νέους και νέες ηλικίας 18- 25 ετών.

Το ποσό της επιχορήγησης ορίστηκε στα 7.400 € για κάθε νέο ελεύθερο επαγγελματία. Από το ποσό αυτό 3.000 € καταβλήθηκαν με την έκδοση εγκριτικής απόφασης και τα υπόλοιπα 4.400 € σε δύο ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις, μετά από αντίστοιχο έλεγχο από τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Η διάρκεια της επιχορήγησης ήταν 12 μήνες. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συνέχιση της επιχορήγησης ήταν η μη διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης στη διάρκεια του έτους.

Οι συνολικές δαπάνες του Προγράμματος προϋπολογίσθηκαν στα 48,1 εκ. €. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτήθηκε από τον ΟΑΕΔ και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

⁸⁶ ΠΑΕΠ ΑΕ (2004) Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (NEE), του έτους 2002

⁸⁷ δηλαδή από ανέργους νέους και νέες ηλικίας 18- 25 οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι έως 6 μήνες στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ ή/και ανέργους νέους και νέες ηλικίας 26- 60 ετών οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι άνεργοι έως 12 μήνες

⁸⁸ δηλαδή αφορούσε ανέργους νέους και νέες 18- 25 ετών που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ τουλάχιστον 6 μήνες ή/και ανέργους νέους και νέες 26- 60 ετών που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ τουλάχιστον 12 μήνες

Μεθοδολογία έρευνας

- παρουσίαση των συγκεντρωτικών στοιχείων του προγράμματος ανά περιφέρεια και φύλο
- υπολογισμός βαθμού διείσδυσης και ποσοστού κάλυψης των προγραμμάτων ανά περιφέρεια και φύλο

Συγκεντρωτικά Στοιχεία του Προγράμματος και βασικά συμπεράσματα

Πίνακας 12 Επίτευξη στόχων προγράμματος ως προς τους ωφελοούμενους ανά κατηγορία ανέργων		
Κατηγορία Ανέργων	Στόχος επί των προβλεπόμενων θέσεων του προγράμματος (%)	Επίτευξη Στόχου (% επί του συνόλου των ωφελοούμενων του προγράμματος)
Πρόληψη μακροχρόνιας ανεργίας (α) Άνεργοι έως 6 μήνες ηλικίας 18-25 ετών (β) Άνεργοι έως 12 μήνες ηλικίας 26-60 ετών	67%	55,4%
Καταπολέμηση μακροχρόνιας ανεργίας (α) Άνεργοι, 18-25 ετών, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ τουλάχιστον 6 μήνες (β) Άνεργοι, 26-60 ετών, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ τουλάχιστον 12 μήνες	33%	44,6%
Γυναίκες	60%	51,6%
Νέοι 18-25 ετών	50%	14%
Πηγή: ΠΑΕΠ (2004), σελ. 80		

Το σύνολο των ωφελοούμενων σε ολόκληρη τη χώρα (πλην των περιοχών στις οποίες υλοποιείται Ολοκληρωμένη Παρέμβαση δηλ. Περιφέρειας Ηπείρου και Νομών Λάρισας Γρεβενών και Φθιώτιδας) για το 2002- 2003 έφθασε τις 4.078. Από αυτούς:

- το 48% (1.975 άτομα) ήταν άνδρες, και το 52% (2.103 άτομα) ήταν γυναίκες,
- το 14% (568 άτομα) ήταν νέοι κάτω των 25 ετών, το 74% (3.015 άτομα) ήταν μεταξύ 25 και 44 ετών, το 10% (418 άτομα) ήταν μεταξύ 45 – 54 ετών και το 2% (77 άτομα) ήταν άνω των 55 ετών.
- το 60% (2.442 άτομα) ήταν βραχυχρόνια άνεργοι και το 40% (1.636 άτομα) ήταν μακροχρόνια άνεργοι.

Ως προς τα διαθέσιμα στοιχεία προέκυψε ότι:

- ο μέσος όρος διείσδυσης του Προγράμματος ήταν πολύ χαμηλός (1,3%).

- ως προς την αποτροπή της μακροχρόνιας ανεργίας, ο στόχος ήταν το 67% των θέσεων να καλυφθεί από άνεργους αυτής της κατηγορίας. Τελικά, ο αριθμός των ωφελούμενων ήταν 55,4%. Αντίθετα, ως προς τους μακροχρόνια άνεργους, ο στόχος του 33% (καταστολή της μακροχρόνιας ανεργίας) υπερκαλύφθηκε κατά το αντίστοιχο ποσοστό (περίπου 12%).
- στις γυναίκες ο στόχος του Προγράμματος ήταν 60%. Ο τελικός αριθμός των ωφελουμένων ήταν 51,6%, δηλαδή υπολείπεται του στόχου κατά 8,4%.
- ως προς την ηλικιακή ομάδα, ο στόχος για τους 18 - 25 ετών ήταν 50%, αλλά το τελικό αποτέλεσμα ήταν 36%, υπολειπόμενο δηλαδή του στόχου κατά 14%.
- Ως προς την περιφερειακή κατανομή (προβλεπόμενες θέσεις ανά Περιφέρεια, σε σχέση με πραγματοποιημένες θέσεις ανά Περιφέρεια), οι προβλέψεις υπερκαλύφθηκαν. Μόνο τρεις από τις δώδεκα Περιφέρειες δεν έπιασαν τον στόχο κατανομής (Αττική: 26% των συνολικών θέσεων του προγράμματος έναντι στόχου 33%, Ιόνια Νησιά: 1,3% έναντι στόχου 2,2% και Δυτική Ελλάδα: 6,9% έναντι στόχου 7,2%). Αντίθετα, θετική απόκλιση παρουσίασαν οι Περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου και Κρήτης.

3.2.3 Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας, του έτους 2002⁸⁹

Συνοπτική παρουσίαση προγράμματος

Το πρόγραμμα είχε στόχο την επιδοτούμενη σε επιχειρήσεις απασχόληση 15.000 ανέργων ηλικίας 18-60 ετών σε νέες θέσεις εργασίας. Βάσει των επιμέρους στόχων του προγράμματος:

- 67% των θέσεων έπρεπε να καλυφθεί από άνεργους στα πλαίσια της πρόληψης της μακροχρόνιας ανεργίας,
- 33% των θέσεων αντιστοιχεί στη κατηγορία καταστολής της μακροχρόνιας ανεργίας

Η διάρκεια της επιχορήγησης 12 μήνες. Μετά τη λήξη της επιχορήγησης, η επιχείρηση δεσμευόταν να διατηρήσει το προσωπικό της (παλαιό ή επιχορηγούμενο) τουλάχιστον για 6 μήνες ακόμα.

Το ποσό της επιχορήγησης ορίστηκε στα 14,70 €/ημέρα. Σε περίπτωση που η θέση εργασίας αφορούσε μερική απασχόληση (από 4 ώρες και άνω την μέρα), το ποσό επιχορήγησης προσαρμοζόταν ανάλογα.

Οι επιχειρήσεις υποχρεούντο να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας (παλαιές και νέες) καθ' όλη την 18μηνη διάρκεια του Προγράμματος.

Μεθοδολογία έρευνας

- παρουσίαση των συγκεντρωτικών στοιχείων του προγράμματος ανά περιφέρεια και φύλο
- υπολογισμός βαθμού διείσδυσης και ποσοστού κάλυψης των προγραμμάτων ανά περιφέρεια και φύλο

⁸⁹ ΠΑΕΠ (2004β), Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας, του έτους 2002

Συγκεντρωτικά Στοιχεία του Προγράμματος και βασικά συμπεράσματα

Το σύνολο των τοποθετήσεων που εγκρίθηκαν σε ολόκληρη τη χώρα (πλην των περιοχών στις οποίες υλοποιείται Ολοκληρωμένη Παρέμβαση) το 2002 ήταν 11.682. Ωστόσο τελικά τοποθετήθηκαν 9.187 άνεργοι. Από αυτούς:

- το 41% (3.766 άτομα) ήταν άνδρες, και το 59% (5.421 άτομα) ήταν γυναίκες.
- το 4% (360 άτομα) αφορούσε θέσεις μερικής απασχόλησης, και το υπόλοιπο θέσεις πλήρους απασχόλησης
- το 40% (3.639 άτομα) αφορούσαν άνεργους κάτω των 25 ετών. Από αυτούς, 1.413 ήταν άνδρες (38,8% στο σύνολο της ομάδας κάτω των 25 ετών, και 38,4% στο σύνολο των τοποθετηθέντων ανδρών), και 2.226 ήταν γυναίκες (61% στο σύνολο της ομάδας που είναι κάτω των 25 ετών και 41% στο σύνολο των τοποθετηθέντων γυναικών).
- το 55% (5.034 άτομα) αφορούσε τοποθετήσεις ανέργων 25-44 ετών. Οι υπόλοιπες ομάδες κυμάνθηκαν σε χαμηλότερα ποσοστά (449 τοποθετήσεις ή 5% για την ηλικία 45-54 ετών, 65 τοποθετήσεις ή 1% για άτομα ηλικίας 55 –65 ετών).
- Ο αριθμός των επιχειρήσεων που μετείχε στο πρόγραμμα ανήλθε σε 6.680. Σύμφωνα με τις εγκρίσεις και τοποθετήσεις η αναλογία ήταν δύο (2) περίπου θέσεις και μία (1) τοποθέτηση ανά επιχείρηση. Δεν υπάρχουν στοιχεία που να αφορούν είδος επιχείρησης ή τις ζητούμενες/ διαθέσιμες ειδικότητες.
- Το ποσοστό κάλυψης για όλο το πρόγραμμα ήταν 78,6%.⁹⁰
- Ο συνολικός βαθμός διείσδυσης του προγράμματος ήταν εξαιρετικά χαμηλός, ανά περιφέρεια.
- Το 67% των εγκεκριμένων θέσεων προβλεπόταν για την αποτροπή της μακροχρόνιας ανεργίας. Ο στόχος, σύμφωνα με τα στοιχεία, υπολείπεται κατά

⁹⁰ Ο μέσος όρος ποσοστού κάλυψης στις δώδεκα περιφέρειες ήταν 77,4%. Κοντά στον μέσο όρο κινήθηκαν οι Περιφέρειες Αττικής (75,8%) και Κεντρικής Μακεδονίας (80,1%). Το μεγαλύτερο ποσοστό κάλυψης έδειξε η περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (94,3%) και το μικρότερο η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (43,8%). Αντίστοιχα, το ποσοστό διαρροής ήταν κατά μέσο όρο κοντά στο 23%. Οι περιφέρειες με το μικρότερο ποσοστό κάλυψης έδειξαν και τη μεγαλύτερη διαρροή

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

7,5%. Δηλαδή καλύφθηκε το 59,5% των θέσεων σε αυτή τη κατηγορία. Αντίστοιχα, το 33% των θέσεων εντασσόταν στην προσπάθεια καταπολέμησης της μακροχρόνιας ανεργίας. Τελικά, ο στόχος υπερκαλύφθηκε (40,5%).

- Από το σύνολο των θέσεων, ένα 60% θα έπρεπε να καλυφθεί από γυναίκες. Ο στόχος αυτός καλύφθηκε, εφόσον οι τοποθετήσεις γυναικών αντιστοιχούν στο 59%.
- Ο στόχος για τους νέους άνεργους ηλικίας 18-25 ετών που έπρεπε να αντιστοιχεί στο 50% των τοποθετήσεων, δεν καλύφθηκε. Η κατηγορία αυτή έφθασε το 39,61% στις τοποθετήσεις.

Πίνακας 13 Επίτευξη στόχων προγράμματος ως προς τους ωφελούμενους ανά κατηγορία ανέργων		
Κατηγορία Ανέργων	Στόχος επί των προβλεπόμενων θέσεων του προγράμματος (%)	Επίτευξη Στόχου (% επί του συνόλου των ωφελούμενων του προγράμματος)
Πρόληψη μακροχρόνιας ανεργίας (α) Άνεργοι έως 6 μήνες ηλικίας 18-25 ετών (β) Άνεργοι έως 12 μήνες ηλικίας 26-60 ετών	67%	59,4%
Καταπολέμηση μακροχρόνιας ανεργίας (α) Άνεργοι, 18-25 ετών, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ τουλάχιστον 6 μήνες (β) Άνεργοι, 26-60 ετών, εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ τουλάχιστον 12 μήνες	33%	40,5%
Γυναίκες	60%	59,0%
Νέοι 18-25 ετών	50%	39,6%
Πηγή: ΠΑΕΠ (2004β), σελ. 98		

3.2.4 Έκθεση σύνθεσης αποτελεσμάτων των προγραμμάτων ΝΘΕ & ΝΕΕ του ΟΑΕΔ, του έτους 2002

Βασικά συμπεράσματα της έκθεσης παρουσίασης

Αποτελεί ουσιαστικά σύνοψη των αποτελεσμάτων των παραπάνω εκθέσεων (έκθεση 3.2.2 και 3.2.3). Τα κυριότερα συμπεράσματα είναι:

- Οι Περιφέρειες Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας είναι στις πρώτες θέσεις με τα υψηλότερα ποσοστά συγκέντρωσης ωφελουμένων στο σύνολο των δύο Προγραμμάτων. Αντίστοιχα, οι Περιφέρειες Ιονίων Νήσων, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου ήταν στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης.
- Οι ηλικιακές ομάδες παρουσιάζουν το ίδιο pattern συμπεριφοράς με τους ωφελούμενους 25–44 ετών να είναι η πολυπληθέστερη ομάδα και στα δύο Προγράμματα. Αντίθετα, η ηλικία 45–60 έχουν μικρό μερίδιο συμμετοχής.
- Οι διαφοροποιήσεις ανά Περιφέρεια υποδηλώνουν την απουσία παραμέτρων «δυναμικής» της τοπικής αγοράς εργασίας και ως προς την σύνθεση του εργατικού δυναμικού αλλά και ως προς την ανταπόκριση στα μέτρα.
- Χρειάζεται μεγαλύτερη εξειδίκευση προδιαγραφών ανά κατηγορία μέτρου και πληθυσμό στόχο.
- Θα ήταν σκόπιμο να εξεταστεί ο συσχετισμός του ύψους της επιδότησης των Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών με τον πληθυσμό στόχο ως προς το φύλο, αφενός, και ως προς τις ηλικιακές ομάδες, αφετέρου.
- Πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην διαδικασία εφαρμογής των Προγραμμάτων ιδιαιτερότητες των τοπικών αγορών εργασίας (νομοί κυρίως και κατ' επέκταση Περιφέρειες) καθώς και η σύνθεση του εργατικού δυναμικού σε αυτές.
- Η αδυναμία συγκέντρωσης όλων των στοιχείων απόδοσης των μέτρων αφήνει «κενά» στις εκτιμήσεις.

3.2.5 Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (NEE), περιόδου 2003 – 2004⁹¹

Συνοπτική παρουσίαση προγράμματος

Το Πρόγραμμα προέβλεπε την επιχορήγηση 10.000 νέων ελεύθερων επαγγελματιών με στόχο την ενθάρρυνση των ανέργων εκείνων που σκέπτονται να επιλύσουν το πρόβλημα ανεργίας τους μέσω δημιουργίας νέων επιχειρήσεων. Από τις 10.000 θέσεις:

- το 67% των θέσεων έπρεπε να καλυφθεί στα πλαίσια της πρόληψης της μακροχρόνιας ανεργίας.
- μέχρι 33% θα καλυπτόταν στα πλαίσια της καταπολέμησης της μακροχρόνιας ανεργίας.
- το 60% των θέσεων θα καλυπτόταν από γυναίκες
- το 50% των θέσεων θα καλύπτονταν από ανέργους ηλικίας 18-25 ετών.

Το ποσό της επιχορήγησης καθορίστηκε στα 7.400 €, εκ των οποίων τα 3.000 € θα καταβαλλόταν με την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, και τα υπόλοιπα σε δύο ισόποσες εξαμηνιαίες δόσεις η κάθε μία, μετά την πραγματοποίηση επιτόπιου ελέγχου. Στη γεωγραφική κατανομή των 10,000 θέσεων NEE δεν συμπεριλήφθησαν οι Νομοί της Ηπείρου και οι Νομοί Γρεβενών, Λάρισας και Φθιώτιδας, στους οποίους υλοποιούνται Προγράμματα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων.

Μεθοδολογία έρευνας

- παρουσίαση των συγκεντρωτικών στοιχείων του προγράμματος ανά περιφέρεια και φύλο
- υπολογισμός βαθμού διείσδυσης και ποσοστού κάλυψης των προγραμμάτων ανά περιφέρεια, νομό και φύλο

⁹¹ ΠΑΕΠ (2004), Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (NEE), περιόδου 2003 – 2004

Συγκεντρωτικά Στοιχεία του Προγράμματος και βασικά συμπεράσματα

- Το προσωρινό (μέχρι 15 Δεκεμβρίου 2004) σύνολο των ωφελουμένων του προγράμματος ήταν 3.712 άνεργοι. Από αυτούς, το 45,4% (1.687 άτομα) ήταν άνδρες και το 54,6% (2.029 άτομα) ήταν γυναίκες
- Σε περιφερειακό επίπεδο, τον μεγαλύτερο αριθμό ωφελούμενων είχε η Κεντρική Μακεδονία (24,3% του συνόλου), η Αττική (20%) και η Ανατολική Μακεδονία-Θράκη (11,9%). Η σειρά των Περιφερειών στη κατανομή ανά φύλο ακολουθεί τη σειρά των συγκεντρωτικών στοιχείων του ωφελούμενου πληθυσμού στη γεωγραφική κατανομή.

3.2.6 Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας 2003⁹²

Συνοπτική παρουσίαση προγράμματος

Το Πρόγραμμα είχε στόχο την επιδότηση 25.000 νέων θέσεων εργασίας, οι οποίες θα καλυπτόταν από άνεργους ηλικίας 18-60 ετών. Από την γεωγραφική κάλυψη του προγράμματος εξαιρέθηκαν οι Νομοί Ηπείρου, Φθιώτιδας, Γρεβενών και Λαρίσης όπου εφαρμόζονταν Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις στις οποίες περιλαμβάνονται ΝΘΕ ως μέτρο. Από τις 25.000 επιδοτούμενες θέσεις:

- το 67% αφορούσε την πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας,
- το 33% αφορούσε την καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας
- το 60% προορίζονταν για γυναίκες
- το 50% για νέους άνεργους ηλικίας 18- 25 ετών.

Αναλογικά με το μέγεθος της επιχείρησης:

- επιχειρήσεις που απασχολούσαν μέχρι 10 εργαζόμενους μπορούσαν να αιτηθούν από δύο έως τρεις θέσεις εργασίας.
- επιχειρήσεις που απασχολούσαν 11-50 άτομα μπορούσαν να αιτηθούν από 3 έως 13 θέσεις,
- επιχειρήσεις που απασχολούσαν 51-250 άτομα μπορούσαν να αιτηθούν από 13 έως 30 θέσεις και,
- επιχειρήσεις άνω των 251 ατόμων μπορούσαν να αιτηθούν από 30 έως 50 θέσεις.

Η ποσοστιαία κατανομή των αιτούμενων θέσεων βαίνει φθίνουσα όσο αυξάνεται το προσωπικό, κατά συνέπεια έμμεσος στόχος ήταν η ενίσχυση των μικρότερων επιχειρήσεων.

Το ποσό της επιχορήγησης για κάθε νέα θέση ορίστηκε στα 14,7 €/ημέρα (7,35 € /ημέρα στην περίπτωση της μερικής απασχόλησης). Η διάρκεια της επιχορήγησης ήταν 12 μήνες. Η ενταγμένη επιχείρηση δεσμευόταν να διατηρήσει το προσωπικό της (επιχορηγούμενο και μη) για τουλάχιστον έξι (6) μήνες μετά τη λήξη της επιχορήγησης.

⁹² ΠΑΕΠ (2005), Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας 2003

Μεθοδολογία έρευνας

- παρουσίαση των συγκεντρωτικών στοιχείων του προγράμματος ανά περιφέρεια και φύλο
- υπολογισμός βαθμού διείσδυσης και ποσοστού κάλυψης των προγραμμάτων ανά περιφέρεια, νομό και φύλο

Συγκεντρωτικά Στοιχεία του Προγράμματος και βασικά συμπεράσματα

- Δεν ήταν δυνατό με τα διαθέσιμα στοιχεία να έχουμε εικόνα των ηλικιακών ομάδων και να δούμε εάν ο στόχος του Προγράμματος επιτυγχάνεται ως προς τις ομάδες στόχου προτεραιότητας, καθώς επίσης και εικόνα των ενταγμένων επιχειρήσεων με τις αντίστοιχες θέσεις ανά επιχείρηση.
- Το σύνολο των ωφελουμένων που είχε καταγραφεί από 1/01/03 έως 15/12/04 ήταν 12.091 άτομα τα οποία κατανέμονταν ως εξής: Περιφέρεια Αττικής (35,02%), Κεντρικής Μακεδονίας (21%). Το χαμηλότερο ποσοστό τοποθετήσεων 1,16%, αντιστοιχεί στη Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.
- Στο σύνολο των τοποθετήσεων οι γυναίκες καλύπτουν το 57,3% (6.928 άτομα) και οι άνδρες το 42,7% (5.163 άτομα).

3.2.7 Ανάπτυξη πιλοτικού συστήματος αξιολόγησης μέτρων πολιτικών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Αξιολόγηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (ΝΘΕ, ΝΕΕ, stage) που διενεργήθηκαν κατά το 2002 στους Νομούς Πειραιά και Ξάνθης⁹³

Μεθοδολογία έρευνας

Η αξιολόγηση διενεργήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος ARTEMIS που είχε ως στόχο την ανάπτυξη μεθόδου συνεχούς προσέγγισης για την αξιολόγηση των Μέτρων Ενεργητικής Πολιτικής Απασχόλησης που εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο.

Στα πλαίσια του προγράμματος επιλέχθηκαν να μελετηθούν τα Προγράμματα Επιχορήγησης Επιχειρήσεων για τη δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ), Νέων Ελεύθερων Επιχειρηματιών (ΝΕΕ) και Επιχορήγησης Ανέργων για την Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας (STAGE). Η εφαρμογή της μεθόδου αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε πιλοτικά σε δύο γεωγραφικές περιοχές, με αστικά και μη αστικά χαρακτηριστικά, στους Νομούς Ξάνθης και Πειραιά,.

Η μεθοδολογία περιλάμβανε:

- έρευνα πεδίου στις δυο περιοχές παράλληλα με τυχαία δειγματοληψία των εγγεγραμμένων ανέργων στην Ξάνθη και τον Πειραιά προκειμένου να συγκροτηθεί μία ενιαία ομάδα σύγκρισης (comparison group).
- ανάλυση της πιθανής επίπτωσης των διαφόρων χαρακτηριστικών των ανέργων ως μεταβλητές μέσω της ανάπτυξης οικονομετρικών μοντέλων με στόχο την εκτίμηση του βαθμού στον οποίο προσωπικά χαρακτηριστικά των ανέργων επηρεάζουν τις δυνατότητες εύρεσης εργασίας και το βαθμό διατήρησής τους
- στατιστικές και οικονομετρικές μεθόδους επαλήθευσης

Συνολικά και στις δύο περιοχές απαντήθηκαν 604 ερωτηματολόγια σε σύνολο 1,097 ωφελουμένων (ποσοστό 55.05%) και 260 ερωτηματολόγια ανέργων σε σύνολο 651 εγγεγραμμένων ανέργων του Αυγούστου 2002 (ποσοστό 39.94%).

⁹³ ΠΑΕΠ κ.α. (2005), *Ανάπτυξη πιλοτικού συστήματος αξιολόγησης μέτρων πολιτικών απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Αξιολόγηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης (ΝΘΕ, ΝΕΕ, stage) που διενεργήθηκαν κατά το 2002 στους Νομούς Πειραιά και Ξάνθης*

Βασικά συμπεράσματα

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της έρευνας:

Για το πρόγραμμα ΝΘΕ

- Δεν υπάρχει στατιστική ένδειξη για συσχέτιση μεταξύ του μορφωτικού επιπέδου ή την παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης με την ικανότητά τους να ολοκληρώσουν το πρόγραμμα ΝΘΕ.
- Η πλειονότητα των ωφελούμενων που πιστεύουν ότι η εργασία στην οποία προσλήφθηκαν υπολειπόταν της επαγγελματικής τους εμπειρίας.
- Η συμβολή του προγράμματος στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας είναι μάλλον περιορισμένη: 2 στις 5 επιχειρήσεις δηλώνουν ότι θα δημιουργούσαν τις νέες θέσεις εργασίας ακόμη κι αν δεν τους προσφερόταν επιδότηση μέσω του προγράμματος ΝΘΕ.
- Το 75% των προσληφθέντων μέσω του προγράμματος, προτάθηκαν από τους εργοδότες και όχι από τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ
- Το μέτρο φαίνεται να είναι αναποτελεσματικό σε ότι αφορά τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Για το πρόγραμμα ΝΕΕ

- Η δημιουργία μίας βιώσιμης ή μη βιώσιμης νέας επιχείρησης δεν σχετίζεται με το εκπαιδευτικό επίπεδο, την ηλικιακή ομάδα, το κίνητρο ή τα μέσα κάλυψης των αρχικών δαπανών.
- Η πλειονότητα των ωφελούμενων που δεν θα είχαν ιδρύσει επιχείρηση χωρίς τη χρηματοδότηση του προγράμματος, δεν μπορούσαν ή δεν ήθελαν να καλύψουν τις αρχικές δαπάνες από δικούς τους προσωπικούς πόρους ή μέσω τραπεζικού δανείου.
- Ως προς την αντιπροσώπευση των ομάδων-στόχου, παρατηρούνται σημαντικές διαφορές ανάμεσα στους δύο νομούς.⁹⁴

⁹⁴ Στον Πειραιά παρατηρήθηκε μία τάση για «επικράτηση των προνομιούχων», δηλ. των ατόμων που είναι μικρότερης ηλικίας, άγαμοι και απόφοιτοι Ανώτερης/Ανώτατης Εκπαίδευσης, και οι οποίοι είναι

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Συνολικά, το μέτρο φαίνεται να είναι αποτελεσματικό για τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης. Η επιδότηση που δίδεται στους ωφελούμενους του προγράμματος αυτού πρέπει να αυξηθεί

Γενικά

- Η επιλεκτικότητα των μέτρων είναι, σε γενικές γραμμές, χαμηλή. Ως συνέπεια αυτού, όσοι ψάχνουν για δουλειά και είναι μεγαλύτερης ηλικίας, οι μακροχρόνια άνεργοι και οι ανειδίκευτοι επωφελούνται λιγότερο από ότι οι νεαροί, εξειδικευμένοι και βραχυχρόνια άνεργοι.

.

πιθανότερο να επωφεληθούν περισσότερο από τα μέτρα σε σύγκριση με τις υπόλοιπες ομάδες. Η τάση αυτή ωστόσο δεν είναι διάχυτη: η κατανομή ανά φύλο είναι μάλλον ισοδύναμη, ενώ το Πρόγραμμα NEE, απροσδόκητα, φαίνεται να ευνοεί περισσότερο τους μακροχρόνια ανέργους σε σχέση με τους βραχυχρόνια ανέργους. Στην Ξάνθη, από την άλλη πλευρά, τα περισσότερα τεστ έδωσαν χαμηλό επίπεδο σημαντικότητας, κάτι το οποίο υποδηλώνει ότι η πρόσβαση στα μέτρα είναι μάλλον ισοδύναμη κατανεμημένη ανάμεσα στον πληθυσμό των ανέργων. Ομολογουμένως, τα νεαρότερα άτομα τείνουν να επωφελούνται περισσότερο από τα προγράμματα ΝΘΕ και STAGE

3.2.8 Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), έτους 2004⁹⁵

Συνοπτική παρουσίαση προγράμματος

Το Νοέμβριο του 2003, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού κατήρτισε το Πρόγραμμα 7.500 Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών, για το έτος 2004, που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Το πρόγραμμα ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2004 και ολοκληρώθηκε με το πέρας της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων από τους ενδιαφερόμενους, στις 31 Δεκεμβρίου του 2004.

Μέσω του προγράμματος δινόταν οικονομική ενίσχυση ύψους 8.400 €, για χρονικό διάστημα 12 μηνών, στους άνεργους, που αποφάσιζαν να δημιουργήσουν τη δική τους ατομική ή εταιρική επιχείρηση. Δικαιούχοι του προγράμματος ήταν εγγεγραμμένοι άνεργοι ηλικίας 18-64 ετών, που μετά τη διαδικασία εξατομικευμένης παρέμβασης είχαν προβεί σε έναρξη δραστηριότητας στην εφορία. Η επιχορήγηση καταβαλλόταν εφόσον κατά τον έλεγχο διαπιστωνόταν ότι η επιχείρηση πληρούσε τις προϋποθέσεις λειτουργίας.

Στο πρόγραμμα δεν μπορούσαν να ενταχθούν άνεργοι από τους Νομούς Γρεβενών, Θεσπρωτίας, Φθιώτιδας, Καρδίτσας, Τρικάλων και Αχαΐας, καθώς εκεί υλοποιούνταν την ίδια περίοδο προγράμματα Ολοκληρωμένης Παρέμβασης.

Το πρόγραμμα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ για το έτος 2004, απευθυνόταν σε άνεργους ηλικίας 18-64 ετών και έδινε προτεραιότητα στην πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας, με την κατανομή του 65% των θέσεων σε άνεργους εγγεγραμμένους μέχρι 6 μήνες (ηλικίες 18-25 ετών) ή το πολύ μέχρι 12 μήνες (ηλικίες 26-64 ετών) στα μητρώα του ΟΑΕΔ. Το πρόγραμμα προέβλεπε επίσης προτεραιότητα στην κάλυψη των θέσεων από γυναίκες, με στόχο η συμμετοχή των γυναικών να φτάσει το 60%.

⁹⁵ ΟΑΕΔ (2008), Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ), έτους 2004

Μεθοδολογία έρευνας

- Στατιστική επεξεργασία των συμμετοχών στο πρόγραμμα.
- Εξέταση βαθμού διατήρησης των Νέων Επιχειρήσεων, που δημιουργήθηκαν από το πρόγραμμα μετά την ολοκλήρωσή του περίοδο.
- Εξέταση αποτελεσματικότητας των Ν.Ε.Ε. σε σχέση με τις διαφορετικές δραστηριότητες και επομένως τους διαφορετικούς τομείς της οικονομίας

Για τους σκοπούς αυτούς συγκεντρώθηκαν από τη Βάση Δεδομένων του ΟΑΕΔ, αξιολογήθηκαν και αναλύθηκαν μετά από επεξεργασία το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα ΝΕΕ 2004. Στη συνέχεια έγινε στατιστική ανάλυση των στοιχείων για τους συμμετέχοντες επιδοτούμενους, σε σχέση με βασικές παραμέτρους που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και τα στοιχεία της διάρκειας ανεργίας τους πριν την ένταξη στο πρόγραμμα (ανά Περιφέρεια, Νομό, Φύλο, Ηλικία, Μορφωτικό Επίπεδο, Περίοδο εγγραφής στα Μητρώα Ανέργων, πριν το πρόγραμμα, Δραστηριότητα νέας επιχείρησης, Επιλεγμένοι συνδυασμοί των ανωτέρω).

Ακολούθησε αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης όσων συμμετείχαν στο πρόγραμμα ΝΕΕ, σχετικά με το αν εξακολουθούν να απασχολούνται. Προς τούτο, έγινε αναζήτηση των συμμετεχόντων στο τρέχον Μητρώο Ανέργων Ο.Α.Ε.Δ. προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο παραμένουν ενεργοί στην αγορά εργασίας ή έχουν επιστρέψει στην εγγεγραμμένη ανεργία. Για να επιβεβαιωθούν τα συμπεράσματα πραγματοποιήθηκε και Έρευνα Πεδίου.

Συγκεντρωτικά Στοιχεία του Προγράμματος και βασικά συμπεράσματα

- Ο βαθμός απορροφητικότητας του προγράμματος ανήλθε στο 90%.
- Το μέσο προφίλ του άνεργου που συμμετείχε στο πρόγραμμα ήταν: άνεργος παραγωγικής ηλικίας 30-49 ετών (73% των συμμετεχόντων) και απόφοιτος μέσης ή στοιχειώδους εκπαίδευσης (77,2%), ο οποίος δημιούργησε μικρή επιχείρηση στους κλάδους του εμπορίου, των επισιτιστικών υπηρεσιών και σε άλλους κλάδους των υπηρεσιών. Η συντριπτική πλειοψηφία (88%) των ανέργων δεν είχαν συμπληρώσει 12 μήνες ανεργίας.

- Το 75% των συμμετεχόντων παραμένουν στον επιχειρηματικό στίβο, ενώ η έρευνα πεδίου έδειξε ότι ενεργές παραμένουν το 89,5% των επιχειρήσεων. Το 18% αυτών των επιχειρήσεων, απασχολούν τουλάχιστον ένα ακόμα άτομο ως προσωπικό. Έτσι, η συνολική πολλαπλασιαστική επίδραση του προγράμματος στην απασχόληση είναι 1,25.
- Σε ό,τι αφορά τις επιχειρήσεις που διέκοψαν τη λειτουργία τους, διαπιστώνεται η αυξημένη αναλογία των γυναικών και η αυξημένη συχνότητα διακοπών στην ηλικιακή ομάδα 50-64 ετών
- Οι μισοί συμμετέχοντες στο πρόγραμμα (50,1%) είχαν ήδη προσανατολιστεί στη δημιουργία δικής τους δουλειάς.
- Προέκυψε, η ανάγκη ευρύτερης (πέραν της επιχορήγησης) υποστήριξης των ανέργων, προκειμένου η επιχειρηματική πρωτοβουλία να έχει μεγαλύτερες πιθανότητες επιβίωσης.

Τα γενικότερα συμπεράσματα από την αξιολόγηση αυτού του προγράμματος, επιτρέπουν να χαρακτηριστεί ως επιτυχημένο, τόσο γιατί προώθησε στην απασχόληση σημαντικό αριθμό ανέργων, όσο και γιατί δημιούργησε πρόσθετη απασχόληση.

Ειδικότερες διαπιστώσεις:

- Προηγούμενη απασχόληση: Το 27,3% των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα διέκοψε την εργασία του ενόψει της έναρξης της δικής του επιχείρησης, το 25,7% επικαλέστηκε προσωπικούς λόγους για την αποχώρηση από τη δουλειά. Το 14,5% απολύθηκε, ενώ το 8,3% ήταν άνεργοι εξαιτίας της παύσης λειτουργίας της εταιρείας στην οποία εργάζονταν.
- Προγραμματισμός: Οι μισοί συμμετέχοντες στο πρόγραμμα (50,1%) είχαν ήδη προσανατολιστεί στη δημιουργία δικής τους δουλειάς. Το ποσοστό των ατόμων που ήθελαν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση είναι μεγαλύτερο στους άνδρες (55,6%) και στους νέους 18-24 (72,6%).

Το 60,7% των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα NEE δηλώνει ότι ήταν αποφασισμένοι να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση ακόμη και αν δεν υπήρχε η δυνατότητα επιχορήγησης από τον ΟΑΕΔ

- Εμπειρία: το 61,1% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν είχαν προηγούμενη επιχειρηματική δραστηριότητα και εμπειρία. Το 22,6% είχαν προηγούμενη εμπειρία από οικογενειακή επιχείρηση.
- Αιτίες δραστηριοποίησης: ως σημαντικότεροι παράγοντες για την απόφασή να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση αναφέρονται η επιθυμία για ανεξάρτητη απασχόληση (78%), η προσδοκία για καλύτερες συνθήκες εργασίας (74,1%) και η προσδοκία για υψηλότερα εισοδήματα (65,4%).
- Ο ρόλος του ΟΑΕΔ: Η δυνατότητα επιχορήγησης από τον ΟΑΕΔ αναγνωρίζεται ως πολύ σημαντικός παράγοντας σε ποσοστό 53,4%.

Η επιχορήγηση από τον ΟΑΕΔ ανήλθε στο 33% του συνολικού κεφαλαίου που χρησιμοποίησαν οι συμμετέχοντες κατά την έναρξη της επιχείρησής τους. Το υπόλοιπο ποσοστό καλύφθηκε από προσωπικά κεφάλαια (48%) και τραπεζικό δανεισμό (15%).

Για το 47,6% των νέων ελεύθερων επαγγελματιών η επιχορήγηση του ΟΑΕΔ διευκόλυνε το εγχείρημά τους, δεν αποτέλεσε όμως καθοριστικό παράγοντα

- Πληροφόρηση: Το 46,8% πληροφορήθηκε για το πρόγραμμα από το συγγενικό και φιλικό του περιβάλλον, το 38,4% από τα γραφεία του ΟΑΕΔ, το 22,6% από τα ΜΜΕ.
- Βιωσιμότητα σχεδίων: το 89,5% των επιχειρήσεων που επιχορηγήθηκαν από τον ΟΑΕΔ συνεχίζουν να είναι ενεργές (το 2008)..

Το ποσοστό των επιχορηγούμενων επιχειρήσεων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους αφορά κυρίως επιχειρήσεις που είχαν συσταθεί από επαγγελματίες ηλικίας 50-64 (21,9%). Μηδαμινό είναι το ποσοστό των επαγγελματιών 18-24 που έχουν κλείσει την επιχείρησή τους.

Ο μέσος όρος λειτουργίας των επιδοτούμενων επιχειρήσεων που έχουν διακόψει τη λειτουργία τους τοποθετείται στους 27,5 μήνες. Ως βασικοί λόγοι για το κλείσιμο των επιχειρήσεων προβάλλονται ο υπερβολικός ανταγωνισμός (62,7%), η αδυναμία ανεύρεσης πρόσθετων πόρων (56,5%) και η αδυναμία εξασφάλισης κεφαλαίου κίνησης (51,1%).

Σχεδόν 9 στους 10 (87,7%) νέους ελεύθερους επαγγελματίες επιλέγουν την επιχορήγηση σε κάθε περίπτωση έναντι ενός πιθανού μέτρου που θα περιλάμβανε διπλασιασμό του επιδόματος ανεργίας, με ταυτόχρονη όμως παραμονή τους σε καθεστώς ανεργίας για έναν επιπλέον χρόνο.

- Συνέπειες στο εισόδημα: 7 στους 10 (68,5%) νέους επαγγελματίες δηλώνουν ότι σε σχέση με την περίοδο έναρξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, η εισοδηματική τους κατάσταση έχει βελτιωθεί. Το αντίθετο συμβαίνει με το 12%.

3.2.9 Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.) έτους 2005⁹⁶

Συνοπτική παρουσίαση προγράμματος

Στις 7 Δεκεμβρίου του 2004, ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού κατήρτισε το Πρόγραμμα 10.000 Νέων Θέσεων Εργασίας για το έτος 2005. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και απευθύνονταν σε ανέργους ηλικίας 18-64 ετών. Ειδικότερα, οι στόχοι του προγράμματος ήταν:

- η δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε περιοχές με εντονότερα προβλήματα ανεργίας,
- η αντιμετώπιση της ανεργίας των γυναικών (με στόχο τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα σε ποσοστό 60%), των ανέργων ηλικίας άνω των 50 ετών, των ανέργων που είχαν ολοκληρώσει μόνο την υποχρεωτική εκπαίδευση και των ανέργων ηλικίας κάτω των 25 ετών που δεν είχαν απασχοληθεί καθόλου σε διάστημα δύο ετών από την ολοκλήρωση της εκπαίδευσής τους και
- η πρόληψη της μακροχρόνιας ανεργίας, καθώς 67% των διατιθέμενων επιδοτούμενων θέσεων, αφορούσε ανέργους που δεν είχαν συμπληρώσει 6 μήνες ανεργίας (εάν ήταν κάτω των 25 ετών) ή δώδεκα (12) μήνες ανεργίας (εάν ήταν άνω των 25 ετών).

Η μελέτη εξέτασε το πραγματικό σύνολο των ανέργων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα, δηλαδή 11.430 άτομα.

Μεθοδολογία έρευνας

Η μελέτη εξετάζει το πραγματικό σύνολο των ανέργων που συμμετείχαν στο Πρόγραμμα Ν.Θ.Ε. του ΟΑΕΔ για το 2005 πανελληνίως, δηλαδή 11.430 συμμετέχοντες. Αρχικά, έγινε ανάλυση των δεδομένων που έχουν καταγραφεί για τους συμμετέχοντες, σε σχέση με βασικές παραμέτρους που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και τα στοιχεία της διάρκειας ανεργίας τους πριν την ένταξη στο πρόγραμμα (ανάλυση ανά Νομό,

⁹⁶ ΟΑΕΔ (2008), *Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.) έτους 2005*

Περιφέρεια, Ηλικία, Φύλο, Μορφωτικό Επίπεδο, Επαγγελματική Ειδικότητα, Μορφή Απασχόλησης, Περίοδο εγγραφής στα Μητρώα Ανέργων, πριν το πρόγραμμα). Η ανάλυση επεκτάθηκε σε συνδυασμούς παραμέτρων όπως ανάλυση των συμμετεχόντων με σχέσεις πλήρους ή μερικής απασχόλησης, ανά Φύλο, ανάλυση των συμμετεχόντων από κάθε Περιφέρεια ανά Φύλο, ανάλυση της κάθε Ηλικιακής ομάδας συμμετεχόντων, ανά Φύλο.

Σε επόμενο στάδιο εξετάστηκε η παρούσα εργασιακή κατάσταση του συνόλου των συμμετεχόντων, δηλαδή εάν εξακολουθούν να απασχολούνται ή όχι, μέσω της διασταύρωσης των συμμετεχόντων του προγράμματος με τους ηλεκτρονικούς καταλόγους του ΟΑΕΔ (Μητρώο Ανεργίας) και των βασικών φορέων ασφάλισης των απασχολουμένων στην Ελλάδα.

Για να επιβεβαιωθούν ή/και να συμπληρωθούν τα συμπεράσματα της μελέτης, διενεργήθηκε και έρευνα πεδίου επί επιλεγμένου δείγματος.

Συγκεντρωτικά Στοιχεία του Προγράμματος και βασικά συμπεράσματα

- Ο βαθμός απορροφητικότητας του προγράμματος προσέγγισε το 100%.
- Το μέσο προφίλ του ανέργου ήταν: γυναίκα (59% των συμμετεχόντων), ηλικίας 25-34 ετών (55,83%), αποφοίτου μέσης ή στοιχειώδους εκπαίδευσης (80,42%), η οποία τοποθετήθηκε σε θέσεις πλήρους απασχόλησης (92,46%) κυρίως στο εμπόριο, στις επισιτιστικές υπηρεσίες και άλλους κλάδους των υπηρεσιών (περίπου 60% των θέσεων), ενώ δεν είχε προηγούμενη συμμετοχή σε πρόγραμμα ΝΘΕ ή άλλο επιδοτούμενο πρόγραμμα του ΟΑΕΔ (80,2%).
- Το 64% των ανέργων που τοποθετήθηκαν σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας, δεν είχαν συμπληρώσει έξι μήνες ανεργίας.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία του Οργανισμού το 78,08% των συμμετεχόντων δεν επέστρεψαν στον ΟΑΕΔ προκειμένου να επανεγγραφούν ως άνεργοι. Ειδικότερα, η διασταύρωση με τα στοιχεία του ΙΚΑ κατέδειξε ότι το 55% περίπου εργάζονται σήμερα ως μισθωτοί.

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Η ανάλυση των ατόμων που δεν ωφελήθηκαν από το πρόγραμμα δηλαδή σήμερα είναι άνεργοι, έδειξε ότι πρόκειται κυρίως για γυναίκες και για άτομα που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 50-64 ετών.
- Το πρόγραμμα βελτίωσε τους δείκτες συμμετοχής στην αγορά εργασίας, καθώς το 60% των συμμετεχόντων, πριν την ένταξή τους στα μητρώα του ΟΑΕΔ και την ένταξή τους στο πρόγραμμα, βρίσκονταν εκτός παραγωγικής διαδικασίας.

Επιπλέον στοιχεία:

- Κατάσταση απασχόλησης: Το 60,9% των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα βρισκόταν εκτός της παραγωγικής διαδικασίας πριν την εγγραφή τους στα μητρώα ανέργων και την ένταξή τους στο πρόγραμμα.
- Διάρκεια απασχόλησης: Το 31,1% των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα σταμάτησε την εργασία του με το τέλος του προγράμματος.

Το 66,3% αποχώρησε οικειοθελώς, το 18,2% απολύθηκε για οικονομικούς λόγους. Το ποσοστό της οικειοθελούς αποχώρησης είναι μεγαλύτερο στις ηλικίες 18-24 (79,4%) και στους απόφοιτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (74,6%) και μικρότερο στην ηλικιακή ομάδα 50-64 (36,4%) και στους έχοντες πρωτοβάθμια εκπαίδευση (50%).

Το 2008, το 29,1% των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα είναι άνεργοι, το 63,2% απασχολούνται, ενώ το 3,3% δηλώνει αυτοαπασχολούμενο. Το ποσοστό των ανέργων είναι μεγαλύτερο στις γυναίκες (33,2%), στα άτομα ηλικίας 50-64 (47,2%) και στους απόφοιτους πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (38%).

Το 62,4% των ερωτώμενων που εργάζονται σήμερα μας δήλωσαν ότι συνεχίζουν να δουλεύουν για την ίδια επιχείρηση στην οποία είχαν ενταχθεί με το πρόγραμμα του ΟΑΕΔ, ενώ το υπόλοιπο 37,6% έχει αλλάξει εργοδότη.

Για τους ερωτώμενους που μετά το τέλος του προγράμματος εργάζονται σε άλλη επιχείρηση ή είναι αυτοαπασχολούμενοι, η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα θεωρείται σε ποσοστό 31,3% ότι τους βοήθησε πολύ και παρά πολύ να βρουν άλλη δουλειά.⁹⁷ Λίγο και καθόλου θεωρούν ότι βοηθήθηκαν οι γυναίκες (57,4%),

⁹⁷ Για το 21,5% η συμβολή του προγράμματος κρίνεται μέτρια, ενώ το 46,7% δηλώνει ότι η συμμετοχή τους στο πρόγραμμα τους βοήθησε λίγο ή δεν τους βοήθησε καθόλου στην εύρεση νέας εργασίας

τα άτομα ηλικίας 35-39 (63,6%), ενώ πολύ σημαντική για την επαγγελματική τους αποκατάσταση θεωρούν τη συμβολή του προγράμματος τα άτομα ηλικίας 40-49 (42,8%).

- Πληροφόρηση: Ως σημαντικότερες πηγές ενημέρωσης για το πρόγραμμα ΝΘΕ, καταγράφονται από τους συμμετέχοντες, τα γραφεία του ΟΑΕΔ (42,3%), οι εργοδότες (31,6%) και οι πληροφορίες από το φιλικό και συγγενικό περιβάλλον (24,5%). Μικρή (6,3%) είναι η συμβολή των ΜΜΕ.
- Στο σύνολό τους οι συμμετέχοντες δηλώνουν σε ποσοστό 54,2% παρά πολύ και πολύ ικανοποιημένοι από τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα. Για το 30,4% η ικανοποίησή τους είναι μέτρια, ενώ 11,5% δηλώνει λίγο και καθόλου ικανοποιημένο. Λιγότερο ικανοποιημένοι είναι τα άτομα ηλικίας 50-64 (27,8%) και οι έχοντες πρωτοβάθμια εκπαίδευση (18%).

3.3 Πληροφορίες που αντλήθηκαν από τα στοιχεία που διέθεσε ο ΟΑΕΔ στην ερευνητική ομάδα

Μετά από σχετικό αίτημα που διατυπώθηκε στον ΟΑΕΔ, χορηγήθηκαν στην ερευνητική ομάδα σειρά στοιχείων σε σχέση με υλοποιηθέντα προγράμματα ΝΘΕ, ΝΕΕ και stage προηγούμενων ετών. Σύμφωνα με το αίτημα της ερευνητικής ομάδας, ζητήθηκαν από τον ΟΑΕΔ στοιχεία για τα προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών και Νέων Θέσεων Εργασίας της περιόδου 2005-2009.

Ο ΟΑΕΔ ανταποκρίθηκε στο αίτημα παροχής στοιχείων της ερευνητικής ομάδας, αποστέλλοντας ποσοτικά στοιχεία σε σχέση με την υλοποίηση προηγούμενων προγραμμάτων καθώς και έναν συγκεντρωτικό πίνακα για την πορεία των προγραμμάτων που υλοποιούνται από τον Οργανισμό μετά το 2009. Ειδικότερα, τα στοιχεία που απέστειλε ο Οργανισμός αφορούσαν:

- (α) την κατανομή των προγραμμάτων ΝΘΕ, ΝΕΕ και Stage της περιόδου 2005-2009, στην οποία αναφέρεται η αρχική κατανομή των θέσεων ανά περιφέρεια και ΚΠΑ, και την πραγματική εξέλιξη του προγράμματος (θέσεις που καλύφθηκαν),
- (β) την εξέλιξη του προγράμματος «Διαρθρωτική Προσαρμογή Επιχειρήσεων», με στοιχεία που αφορούν τον αριθμό των επιχειρήσεων, τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας τους, το προσωπικό τους και το προσωπικό που συμμετέχει στο πρόγραμμα.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι από τα διαθέσιμα στοιχεία λείπουν παράμετροι όπως π.χ. το είδος των επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν από τα προγράμματα ΝΕΕ, η θέση που κατέλαβαν οι επιδοτούμενοι άνεργοι που συμμετείχαν σε προγράμματα ΝΘΕ, το εκπαιδευτικό επίπεδο των ανέργων που συμμετείχαν σε προγράμματα ΝΘΕ και ΝΕΕ.

Δεδομένου ότι το κλίμα και η διάθεση συνεργασίας με τους υπαλλήλους του Οργανισμού ήταν πολύ καλό, η αδυναμία παροχής των σχετικών στοιχείων αναδεικνύει διαρθρωτικές αδυναμίες του συστήματος παρακολούθησης του Οργανισμού.

Προς αυτή την κατεύθυνση, συνηγορεί και η επισκόπηση των μελετών-εκθέσεων αξιολόγησης-παρουσίασης που προηγήθηκε. Αυτές οι μελέτες μπορούν να χωριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: (α) τις εκθέσεις της ΠΑΕΠ Α.Ε. σχετικά με την εξέλιξη των προγραμμάτων και (β) ειδικές μελέτες που διενεργήθηκαν για λογαριασμό του ΟΑΕΔ από άλλους φορείς με στόχο την αξιολόγηση προγραμμάτων που είχαν υλοποιηθεί. Οι

πρώτες (εκθέσεις της ΠΑΕΠ Α.Ε.), μπορούν να θεωρηθούν και ως εσωτερικές εκθέσεις παρακολούθησης, ενώ οι δεύτερες προσεγγίζουν περισσότερο το χαρακτήρα των μελετών αξιολόγησης. Είναι εμφανές ότι οι εκθέσεις παρακολούθησης δεν συνιστούν αξιολόγηση του προγράμματος, η πληρότητά τους όμως αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση προκειμένου να εξαχθούν ερευνητικά ερωτήματα που θα διερευνηθούν από τις μελέτες αξιολόγησης. Ωστόσο, οι εκθέσεις παρακολούθησης της ΠΑΕΠ Α.Ε. χαρακτηρίζονται από σημαντικά κενά, το οποία σύμφωνα με τους συντάκτες τους οφείλονται στην ελλιπή παροχή στοιχείων από τις κεντρικές υπηρεσίες του Οργανισμού.

Φαίνεται επομένως, ότι το σύστημα παρακολούθησης του Οργανισμού δεν μπορεί να ανταποκριθεί στην ανάγκη στενής παρακολούθησης των προγραμμάτων που αυτός υλοποιεί, καθώς η μόνη άμεσα προσβάσιμη πληροφορία είναι η περιφερειακή κατανομή των θέσεων εργασίας. Το αποτέλεσμα είναι τα μόνα μέτρα που μπορούν να εξαχθούν να είναι το ποσοστό κάλυψης και ο βαθμός διείσδυσης των προγραμμάτων σε κάθε περιφέρεια και νομό, μεγέθη ωστόσο που δεν επαρκούν για την αξιολόγηση του όποιου προγράμματος. Βάσει των παραπάνω, προκύπτει ως άμεση ανάγκη η οργάνωση και λειτουργία σε σταθερή βάση ενός συστήματος στατιστικής πληροφόρησης για την εξέλιξη των υλοποιούμενων δράσεων το οποίο θα επιτρέψει στον Οργανισμό την διαμόρφωση πληρέστερης εικόνας και στους ερευνητές την διατύπωση του πλέον σημαντικού ερευνητικού ερωτήματος ως προς τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης: *τι δουλεύει και για ποιόν, τι δεν δουλεύει και γιατί.*

Σε κάθε περίπτωση, από τα στοιχεία που παραχωρήθηκαν από τον Οργανισμό, μπορούν να εξαχθούν κάποια συμπεράσματα.

Προγράμματα άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας 2005-2009

Το πρώτο χαρακτηριστικό που προκύπτει από τα σχετικά στοιχεία είναι ότι το σύνολο σχεδόν των προγραμμάτων παρουσιάζει υψηλά ποσοστά κενών θέσεων, με το ποσοστό κάλυψης (θέσεις που καλύφθηκαν προς διαθέσιμες θέσεις) να κυμαίνεται από 7% έως 70%. Σωρευτικά όμως, το αποτέλεσμα είναι απογοητευτικό. Από τα στοιχεία που μας διέθεσε ο ΟΑΕΔ, προκύπτει ότι στο πλαίσιο 43 προγραμμάτων προκηρύχθηκαν 194.602 θέσεις, εκ των οποίων πληρώθηκαν οι 98.025, ποσοστό δηλαδή 50,4%

Το δεύτερο στοιχείο, αφορά την σημασία αυτών των επιδοτήσεων στη συνολική διαμόρφωση της απασχόλησης. Σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (β' τρίμηνο), κατά την περίοδο 2005-2008, η απασχόληση:

- στο σύνολο της οικονομίας αυξήθηκε κατά 200.608 άτομα,
- στο σύνολο της οικονομίας, πλην του δημοσίου, πλην του πρωτογενή τομέα αυξήθηκε κατά 170.519 άτομα,
- στο σύνολο της οικονομίας, πλην του δημοσίου, πλην του πρωτογενή τομέα, πλην τους απασχολούμενους σε θέση βοηθού στην οικογενειακή επιχείρηση, αυξήθηκε κατά 155.192 άτομα,
- στο σύνολο της οικονομίας, πλην του δημοσίου, πλην του πρωτογενή τομέα, πλην τους απασχολούμενους σε θέση βοηθού στην οικογενειακή επιχείρηση, πλην τους εργοδότες, αυξήθηκε κατά 123.814 άτομα.

Βάσει των παραπάνω εάν κάνουμε τις εξής υποθέσεις-διαπιστώσεις:

(α) ότι τα στοιχεία που παραχώρησε ο ΟΑΕΔ είναι πλήρη και καλύπτουν την περίοδο 2005-2008,

(β) ότι τα προγράμματα ΝΘΕ, ΝΕΕ και stage, εξαιρούν τις εφαρμογές τους τον πρωτογενή τομέα,

(γ) ότι τα προγράμματα ΝΘΕ, ΝΕΕ και stage, απευθύνονται μόνο στον ιδιωτικό τομέα,

(δ) ότι τα προγράμματα ΝΘΕ, ΝΕΕ και stage, αποκλείουν της εφαρμογές τους θέσεις βοηθών στην οικογενειακή επιχείρηση,

(ε) ότι το σύνολο των θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκε από τα προγράμματα ΝΘΕ, ΝΕΕ και stage, διατηρήθηκαν κατά την περίοδο 2005-2008,

(στ) ότι το κανένας από τους ωφελούμενους σε προγράμματα ΝΕΕ τις περιόδου 2005-2008 δεν προχώρησε σε πρόσληψη προσωπικού, δηλαδή ότι το σύνολο των ωφελούμενων από προγράμματα ΝΕΕ παρέμειναν αυτοαπασχολούμενοι κατά την περίοδο αυτή, τότε:

η σημασία των 98 χιλιάδων θέσεων που επιδοτήθηκαν από τα διάφορα προγράμματα κατά την ίδια περίοδο κυμαίνεται από το 49% έως το 79,2% της καθαρής αύξησης της απασχόλησης κατά την περίοδο 2005-2009.

Οι παραπάνω υποθέσεις, αν και εύλογες, είναι πιθανό να μην ανταποκρίνονται πλήρως στην πραγματικότητα. Για παράδειγμα, είναι πιθανό κάποιοι από τους ωφελούμενους των προγραμμάτων NEE να προέβηκαν σε πρόσληψη προσωπικού (οι σχετικές μελέτες υποστηρίζουν ότι περίπου το 1/4 των επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν στα πλαίσια προγραμμάτων NEE εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία), επίσης, από την υλοποίηση των προγραμμάτων δεν εξαιρείται το σύνολο του πρωτογενή τομέα. Αντίστοιχα όμως, από τα προγράμματα ΝΘΕ εξαιρούνται αρκετές επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα, περίπου το 25% των επιχειρήσεων που δημιουργούνται με την υποστήριξη προγραμμάτων NEE παύουν τη λειτουργία τους 2-3 χρόνια μετά το πέρας της επιδότησης, το περίπου το 30% των ωφελούμενων από προγράμματα ΝΘΕ είναι ξανά άνεργοι 2-3 χρόνια μετά το τέλος των προγραμμάτων.

Βάσει των παραπάνω, αν και τα ακριβή ποσοστά ως προς το βάρος των προγραμμάτων άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας πρέπει να αντιμετωπιστούν με κάποια επιφύλαξη, είναι σαφές ότι καταδεικνύουν μια γενική τάση που ανταποκρίνεται μέσες-άκρες στην πραγματικότητα.

Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό της αύξησης της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομία οφείλεται σε αυτά ακριβώς τα προγράμματα.

Πίνακας 14 Θέσεις που καλύφθηκαν από προγράμματα άμεσης δημιουργίας απασχόλησης (ΝΘΕ, NEE, stage)	
Ως ποσοστό της αύξησης της απασχόλησης την περίοδο 2005-2008, στο σύνολο της οικονομίας.	49%
Ως ποσοστό της αύξησης της απασχόλησης, την περίοδο 2005-2008: (α) στον ιδιωτικό τομέα, και (β) μείον τον αγροτικό τομέα	57,5%
Ως ποσοστό της αύξησης της απασχόλησης, την περίοδο 2005-2008: (α) στον ιδιωτικό τομέα, και (β) μείον τον αγροτικό τομέα και, (γ) μείον τους βοηθούς στην οικογενειακή επιχείρηση	63,2%
Ως ποσοστό της αύξησης της απασχόλησης, την περίοδο 2005-2008: (α) στον ιδιωτικό τομέα, και (β) μείον τον αγροτικό τομέα και, (γ) μείον τους βοηθούς στην οικογενειακή επιχείρηση, και (δ) μείον τους εργοδότες	79,2%

Βάσει των παραπάνω, διαμορφώνεται μια παράδοξη κατάσταση ως προς τα εν λόγω προγράμματα η οποία έχει τρία βασικά χαρακτηριστικά:

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

- Η δαπάνη για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα είναι από τις μικρότερες στην Ευρώπη,
- Περίπου το 50% των θέσεων που προσφέρονται από τα προγράμματα άμεσης δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας παραμένουν αδιάθετες λόγω ενδεχόμενης αστοχίας στον αρχικό σχεδιασμό των εν λόγω προγραμμάτων,
- Περίπου το 50% της καθαρής αύξησης της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας έχει επιδοτηθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο από τέτοια προγράμματα.

Τα παραπάνω σημαίνουν, ότι κατά πάσα πιθανότητα το νεκρό βάρος του συνόλου των σχετικών προγραμμάτων είναι εξαιρετικά υψηλό. Με άλλα λόγια, η μαζικοποίηση των προγραμμάτων αυτών δεν προκάλεσε την δημιουργία νέας απασχόλησης, αλλά επιδότησε το κόστους εργασίας για θέσεις οι οποίες θα είχαν ούτως ή άλλως δημιουργηθεί. Το συμπέρασμα αυτό, υποστηρίζεται όπως είδαμε και από τις υπόλοιπες μελέτες και έρευνες πεδίου που επισκοπήθηκαν προηγουμένως.

Στο μέτρο που τα παραπάνω ισχύουν, προκύπτουν κάποιες συνέπειες και «ευκαιρίες» ως προς την μελλοντική δραστηριότητα του Οργανισμού. Ειδικότερα, φαίνεται ότι εκτός από την σημαντική αυτοχρηματοδότηση των παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας, αυτές οι παρεμβάσεις χαρακτηρίζονται και από κακή εσωτερική διάρθρωση. Αντίστοιχα, φαίνεται ότι η πιθανή μείωση της δαπάνης για προγράμματα άμεσης επιδότησης θέσεων εργασίας δεν πρόκειται να έχει σημαντικές συνέπειες στην επίπτωσή τους στην ανεργία και την απασχόληση (αφού αρκετές θέσεις παραμένουν ούτως ή άλλως κενές).

Τα παραπάνω δεν σημαίνουν ότι η συνολική δαπάνη πρέπει να μειωθεί. Αποδεικνύουν όμως ότι **ο ΟΑΕΔ έχει σημαντικά περιθώρια αναπροσανατολισμού των παρεμβάσεών του ακόμα και εντός ενός περιβάλλοντος υποχρηματοδότησης**. Από τα πορίσματα των σχετικών ερευνών προκύπτει ότι οι βασικές κατευθύνσεις αυτού του αναπροσανατολισμού πρέπει να είναι:

- **η σημαντική ενίσχυση των δαπανών για την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών υποστήριξης των ανέργων από τις τοπικές υπηρεσίες του Οργανισμού, και,**
- **η κλιμάκωση του ύψους της επιδότησης για προγράμματα ΝΘΕ και ΝΕΕ αναλόγως και των χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων, δηλαδή όχι αποκλειστικά βάσει των χαρακτηριστικών των ανέργων.** Με άλλα λόγια, υπάρχει

σημαντικό περιθώριο επανασύνδεσης των πολιτικών επιδότησης με ένα ευρύτερο στρατηγικό σχέδιο και την οργανική σύνδεση αυτών των πολιτικών με την κλαδική πολιτική,

- η επέκταση των προγραμμάτων σε νέα πεδία που έως σήμερα παραμένουν περιθωριακά, όπως πολιτικές διαμοιρασμού θέσεων εργασίας, προγράμματα δημιουργίας πρόσκαιρης απασχόλησης στον δημόσιο τομέα,
- προϋπόθεση για τα παραπάνω, είναι η ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού μηχανισμού προώθησης ανέργων στις επιχειρήσεις και λιγότερο η επιδότηση των ήδη εργαζομένων.

Πίνακας 15 Στοιχεία προγραμμάτων που διατέθηκαν από τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ στην ερευνητική ομάδα				
A/A	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΘΕΣΕΩΝ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ	% ΚΑΛΥΨΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΩΝ ΘΕΣΕΩΝ
1	Ειδικό Πρόγραμμα Προώθησης Ανέργων Νέων στην απασχόληση (2005) (ΑΠ. Δ.Σ. ΟΑΕΔ 3018/08.11/2005 1084/17.04.2007 2072/20.05.2008)	14.000	8.695	62,1
2	ΝΘΕ 2005	10.000	9.776	97,8
3	ΝΘΕ στον Τομέα του Φυσικού Περιβάλλοντος	1.000	458	45,8
4	ΝΘΕ ανέργων γυναικών	2.074	624	30,1
5	ΝΕΕ ανέργων γυναικών	2.074	1.224	59,0
6	STAGE ανέργων γυναικών	1.194	948	79,4
7	Επιχορήγηση μικρών επιχειρήσεων που απασχολούν 0-3 άτομα για τη μερική απασχόληση ανέργων ηλικίας έως 50 ετών (2006) (ΑΠ. Δ.Σ. ΟΑΕΔ 2958/10.10.2006, 2446/34/24.07.2007)	8.020	7.500	93,5
8	ΝΕΕ 2006	9.000	8.472	94,1
9	ΝΕΕ 2006 "Νέοι Επιστήμονες" *	4.000	2.805	70,1
10	ΝΕΕ 2006 - "Επιχειρηματική Αποκέντρωση"	1.000	467	46,7
11	ΝΕΕ 2006 - "Επιχ/τητα Πολυμελών Οικογενειών"	1.000	780	78,0
12	Πρόγραμμα STAGE στο πλαίσιο των ΟΠ των Π.Ε.Π.	5.020	5.341	106,4
13	Επιδότηση επιχειρήσεων (ΝΘΕ) στο πλαίσιο των ΟΠ των Π.Ε.Π.	8.659	1.440	16,6
14	Πρόγραμμα ΝΕΕ στο πλαίσιο των ΟΠ των Π.Ε.Π.	4.765	2.566	53,6
15	ΝΕΕ -ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	1.700	728	42,8
16	STAGE-ΝΘΕ -ΚΟΙΝ. ΤΗΣ ΠΛΗΡ	3.000	2.172	72,4
17	ΝΕΕ 2007 (ΓΕΝΙΚΟ)	6.000	5.786	96,4
18	ΝΕΕ 2007 "Νέοι Επιστήμονες"	6.000	2.314	38,6
19	Συνδυασμένο Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την πρόσληψη επιδοτούμενων ανέργων (2007) (30593/22.06.2007 ΚΥΑ)	20.000	1.502	7,5
20	Πρόγραμμα ΝΘΕ για ανέργους, ηλικίας 45 ετών και άνω, έτους 2007 31429/9.8.2007 ΚΥΑ	10.000	4.382	43,8
21	Πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση ανέργων που βρίσκονται πλησίον της σύνταξης (ΛΑΕΚ 1) (2007) 4092/58/21.12.2007 ΑΠ. Δ.Σ. ΟΑΕΔ	2.500	1.100	44,0
22	Πρόγραμμα ΝΘΕ για ανέργους, ηλικίας 31-44 ετών, έτους 2008 54072/837/3.11.2008 ΚΥΑ 27626/898/15.09.2009 ΚΥΑ	6.500	4.115	63,3
23	Ειδικό Πρόγραμμα Ολοκληρωμένης Παρέμβασης (ΟΠ) για 6500 ανέργους της Περιφέρειας Αττικής 256/22.01.2008 ΑΠ. Δ.Σ. ΟΑΕΔ	5.000	4.594	91,9
24	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ γι 3.800 ανέργους της Περιφέρειας Θεσσαλίας ΑΠ. Δ.Σ. 33/8.1.2008	2.900	2.344	80,8
25	Ειδικό Πρόγραμμα Προώθησης Ανέργων Νέων στην απασχόληση (2009) 5600/16.12.2008 ΑΠ. Δ.Σ. ΟΑΕΔ	10.000	6.426	64,3
26	Επιχορήγηση Επιχειρήσεων και Φορέων του Ιδιωτικού και Δημόσιου Τομέα για την πρόσληψη επιδοτούμενων ανέργων	ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ	1.118	

	8780/28.03.2009 ΚΥΑ			
27	Πρόγραμμα Νέων " Μια Αρχή Μια Ευκαιρία 70563/14.11.2008 ΚΥΑ	40.000	5.192	13,0
28	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 800 ανέργους του Νομού Κέρκυρας 31351/09-08-07 ΚΥΑ	600	160	26,7
29	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 400 ανέργους του Νομού Λευκάδας 31346/09-08-07 ΚΥΑ	300	26	8,7
30	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 1000 ανέργους του Νομού Σερρών 31353/09-08-07 ΚΥΑ	700	548	78,3
31	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 800 ανέργους του Νομού Ροδόπης 31343/09-08-07 ΚΥΑ	600	226	37,7
32	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 500 ανέργους του Νομού Χίου 31249/09-08-07 ΚΥΑ	400	174	43,5
33	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 800 ανέργους του Νομού Καβάλας 31345/09-08-07 ΚΥΑ	600	384	64,0
34	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 500 ανέργους του Νομού Σάμου 31344/09-08-07 ΚΥΑ	400	38	9,5
35	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 500 ανέργους του Νομού Λέσβου 31348/09-08-07 ΚΥΑ	600	138	23,0
36	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 400 ανέργους του Νομού Κεφαλληνίας 31350/09-08-07 ΚΥΑ	300	84	28,0
37	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 400 ανέργους του Νομού Ζακύνθου 31352/09-08-07 ΚΥΑ	300	34	11,3
38	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 800 ανέργους του Νομού Ξάνθης 31349/09-08-07 ΚΥΑ	600	377	62,8
39	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 800 ανέργους του Νομού Δράμας 31347/09-08-07 ΚΥΑ	600	228	38,0
40	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 1.000 ανέργους του Νομού Μεσσηνίας ΑΠ. Δ.Σ. 5012/18.11.2008	600	394	65,7
41	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 300 ανέργους του Νομού Φωκίδας ΑΠ. Δ.Σ. 2716/24.6.2008	200	121	60,5
42	Ειδικό Πρόγραμμα ΟΠ για 300 ανέργους του Νομού Καστοριάς ΑΠ. Δ.Σ. 2715/24.6.2008 & ΑΠ. Δ.Σ. 1376/18.3.2009	300	257	85,7
43	Επιδότηση ΝΘΕ για ένταξη στην αγορά εργασίας ανέργων ατόμων με αναπηρίες, απεξαρτημένων από τοξικές ή άλλες ουσίες, αποφυλακισμένων ατόμων ή ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο ΚΥΑ 200064/15.3.2007	2.096	1.967	93,8
	ΣΥΝΟΛΟ	194.602	98.025	50,4

Πρόγραμμα κατάρτισης εργαζομένων για τη διαρθρωτική προσαρμογή των επιχειρήσεων 50 και άνω εργαζομένων

Το «πρόγραμμα κατάρτισης εργαζομένων για τη διαρθρωτική προσαρμογή επιχειρήσεων 50 και άνω εργαζομένων, με έμφαση στους απειλούμενους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σημαντικά προβλήματα μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας», εγκαινιάστηκε το 2010 στα πλαίσια των νέων ειδικών παρεμβάσεων του ΟΑΕΔ λόγω της οικονομικής κρίσης (Υ.Α. 0.18805, ΦΕΚ 1657β, 18.10.2010).

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν επιχειρήσεις, οποιασδήποτε νομικής μορφής, σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας,⁹⁸ οι οποίες κατά την ημερομηνία υποβολής της

⁹⁸ Δεν έχουν Δικαίωμα συμμετοχής (α) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας, που εμπίπτουν στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ.104/2000 του Συμβουλίου, (β) Επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, (γ) Εποχικές

αίτησής τους: (α) απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω, (β) βρίσκονται εγκατεστημένες και δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια, (γ) έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας πριν από την 1/1/2008, (δ) δεν ήταν προβληματικές την 1/7/2008.⁹⁹ Η μέγιστη ενίσχυση ανά επιχείρηση δεν μπορεί να ξεπερνά τα 500.000 €.

Το πρόγραμμα είναι ουσιαστικά πρόγραμμα κατάρτισης και οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν να αφορούν: (α) συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν υπηρεσίες συμβούλου προσαρμογής, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην επιχείρηση για θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας ή προσωπικού, και (β) δράσεις κατάρτισης/επανακατάρτισης του προσωπικού των επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ:

- στο πρόγραμμα συμμετέχουν 602 επιχειρήσεις, που απασχολούν συνολικά 135.414 άτομα προσωπικό, εκ των οποίων οι 49.727 έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα ως καταρτιζόμενοι (36,7% του συνόλου των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν).

Βάσει των παραπάνω:

- οι καταρτιζόμενοι ισούνται με το 10,7% των μισθωτών σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 εργαζόμενους, ενώ ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων σε αυτές τις επιχειρήσεις ισούται με το 29,1% των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 εργαζόμενους στο σύνολο της οικονομίας.

Επιχειρήσεις, φροντιστήρια, εργαστήρια ή κέντρα ελευθέρων σπουδών, φαρμακεία, επιχειρήσεις που λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο τις βραδινές ώρες, καθώς και επιχειρήσεις που παρέχουν ψυχαγωγικές υπηρεσίες μαζικού χαρακτήρα (νυκτερινά κέντρα διασκέδασης), τυχερά, ψυχαγωγικά ή ηλεκτρονικά παιχνίδια και συναφή αυτών

⁹⁹ Μια μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ) θεωρείται προβληματική επιχείρηση όταν: α) ΕΠΕ: εάν έχει απολεσθεί πάνω από το 50% του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου και άνω του 25% του κεφαλαίου αυτού έχει απολεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή β) αν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το 50% του κεφαλαίου της και πάνω από το 25% αυτού του κεφαλαίου έχει απολεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή γ) ανεξάρτητα από τη μορφή της εταιρείας, εφόσον η επιχείρηση έχει υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία.

Μια μεγάλη επιχείρηση θεωρείται προβληματική: α) εάν πρόκειται για ΕΠΕ, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το 50% του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου και άνω του 25% του κεφαλαίου αυτού έχει απολεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή β) εάν πρόκειται για εταιρεία στην οποία τουλάχιστον ορισμένα μέλη έχουν απεριόριστη ευθύνη για τα χρέη της εταιρείας, εφόσον έχει απολεσθεί πάνω από το 50% του κεφαλαίου της, και πάνω από το 25% του κεφαλαίου αυτού έχει απολεσθεί κατά τη διάρκεια των 12 τελευταίων μηνών, ή γ) ανεξάρτητα από τη μορφή της εταιρείας, εφόσον έχει υπαχθεί σε συλλογική πτωχευτική διαδικασία.

Ως προς τη νομική μορφή των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, η κυριαρχία των Ανώνυμων Εταιριών είναι αδιαμφισβήτητη, στοιχείο αναμενόμενο δεδομένου ότι το πρόγραμμα απευθύνεται σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 εργαζόμενους. Ειδικότερα:

- το 82,7% των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι Α.Ε.,
- το 4% είναι Ε.Π.Ε., και
- το υπόλοιπο 13,3% αφορά άλλες νομικές μορφές επιχειρήσεων.

Ως προς την περιφερειακή κατανομή των επιχειρήσεων, από τα σχετικά στοιχεία προκύπτει ότι:

- Οι μισές (50,6%) από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα εδρεύουν στην περιφέρεια Αττικής. Σε αυτές τις επιχειρήσεις απασχολείται και το 60,7% του συνολικού αριθμού των καταρτιζόμενων.
- Η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, είναι η δεύτερη στη σειρά με κριτήριο τον αριθμό των επιχειρήσεων. Συγκεντρώνει το 17,7% των επιχειρήσεων που συμμετέχει στο πρόγραμμα και το 15,2% του συνολικού αριθμού των καταρτιζόμενων.
- Κατά συνέπεια, το πρόγραμμα έως τώρα αφορά κυρίως επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη
- Ως προς τη σημασία του προγράμματος για τις επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 απασχολούμενες, οι διαφοροποιήσεις που προκύπτουν (ως προς τον εθνικό μέσο όρο) είναι μικρές και οφείλονται περισσότερο στην ανισοκατανομή των ωφελούμενων επιχειρήσεων.

Τέλος, ως προς την κατανομή των επιχειρήσεων ανά κλάδο, βάσει των σχετικών στοιχείων προκύπτουν τα εξής:

- Ως προς την κλαδική κατανομή των ενταγμένων επιχειρήσεων, κυριαρχούν οι κλάδοι της μεταποίησης (33,2% των ενταγμένων επιχειρήσεων) και του εμπορίου

(25,9% των ενταγμένων επιχειρήσεων), ενώ ο κλάδος των μεταφορών-αποθήκευσης συγκεντρώνει το 8% των ενταγμένων επιχειρήσεων.

Αντίστοιχη εικόνα παρατηρείται και ως προς το ποσοστό των καταρτιζόμενων ανά κλάδο. Οι συμμετέχοντες στις δράσεις κατάρτισης προέρχονται κατά 27,5% από την μεταποίηση, κατά 28,7% από το εμπόριο και κατά 11,3% από τον κλάδο των μεταφορών.

- Ως προς το βαθμό διεξόδου, τα προγράμματα κατάρτισης εμπλέκουν το 19,6% των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 εργαζόμενους στη μεταποίηση, το 36,7% των εργαζόμενων σε αντίστοιχες επιχειρήσεις του εμπορίου, το 28,6% των εργαζόμενων σε επιχειρήσεις παροχής καταλύματος και εστίασης, το 35,3% των εργαζόμενων σε επιχειρήσεις του κλάδου διαχείριση ακίνητης περιουσίας κ.ο.κ.

Συμπυκνώνοντας τα παραπάνω, φαίνεται ότι η ως τώρα εφαρμογή του προγράμματος αφορά κατά κύριο λόγο Ανώνυμες Εταιρίες, που εδρεύουν στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη και δραστηριοποιούνται στους κλάδους της μεταποίησης, του εμπορίου και των μεταφορών.

Η αξιολόγηση των δράσεων κατάρτισης που υλοποιούνται σε αυτές τις επιχειρήσεις δεν είναι δυνατή βάσει των στοιχείων που διατέθηκαν, δεδομένου ότι για κάτι τέτοιο θα απαιτούταν πρώτων η αναλυτική μελέτη του περιεχομένου των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιούνται ανά επιχείρηση και επιτόπια έρευνα σε δείγμα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ώστε να διαπιστωθεί η συνάφεια των αντικειμένων κατάρτισης με την δραστηριότητα της επιχείρησης, τα ειδικά χαρακτηριστικά των καταρτιζόμενων και ο τρόπος με τον οποίο η κατάρτιση αναμένεται να τα επηρεάσει, οι αναμενόμενες συνέπειες της κατάρτισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων κ.ο.κ.

Πίνακας 16 Κατανομή επιχειρήσεων προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής, ανά νομική μορφή επιχείρησης						
Νομική μορφή επιχειρήσεων	Αριθμός επιχειρήσεων	% επί του συνόλου των επιχειρήσεων	Σύνολο Προσωπικού	Προσωπικό προς Κατάρτιση	% καταρτιζόμενων ανά νομική μορφή επιχείρησης	% καταρτιζόμενων στο σύνολο των καταρτιζόμενων ανά νομική μορφή επιχείρησης
ΑΕΒΕ	12	2,0	2.943	874	29,7	1,8
ΑΒΕΕ	10	1,7	2.444	1.014	41,5	2,0
ΑΕ	498	82,7	116.213	42.168	36,3	84,8
Ε.Ε.	8	1,3	656	377	57,5	0,8
ΕΠΕ	24	4,0	3.514	1.755	49,9	3,5
Ο.Ε.	12	2,0	1.516	715	47,2	1,4
Συνεταιρισμός	18	3,0	2.648	1.137	42,9	2,3
Άλλο	20	3,3	5.480	1.687	30,8	3,4
ΣΥΝΟΛΟ	602	100	135.414	49.727	36,7	100,0

Πίνακας 17 Κατανομή επιχειρήσεων προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής, ανά περιφέρεια						
Περιφέρεια	Αριθμός επιχειρήσεων	% επί του συνόλου των επιχειρήσεων	Σύνολο Προσωπικού	Προσωπικό προς Κατάρτιση	% καταρτιζόμενων ανά Περιφέρεια	% καταρτιζόμενων στο σύνολο
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	24	4,0	3.061	1.741	56,9	3,5
Αττικής	305	50,6	88.577	30.262	34,2	60,7
Βορείου Αιγαίου	3	0,5	603	250	41,5	0,5
Δυτικής Ελλάδας	35	5,8	3.533	1.753	49,6	3,5
Δυτικής Μακεδονίας	14	2,3	1.182	581	49,2	1,2
Ηπείρου	14	2,3	1.694	692	40,9	1,4
Θεσσαλίας	36	6,0	4.215	1.790	42,5	3,6
Κεντρικής Μακεδονίας	107	17,7	22.411	7.577	33,8	15,2
Κρήτης	27	4,5	5.898	2.924	49,6	5,9
Νοτίου Αιγαίου	6	1,0	507	390	76,9	0,8
Πελοποννήσου	21	3,5	2.204	1.213	55,0	2,4
Στερεάς Ελλάδας	11	1,8	1.688	713	42,2	1,4
ΣΥΝΟΛΟ	603	100	135.573	49.886	36,8	100

Πίνακας 18 Σημασία του προγράμματος ως προς την απασχόληση, ανά περιφέρεια					
	Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις με 50+ άτομα προσωπικό	Προσωπικό επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ως % του συνόλου των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις με 50+ απασχολούμενους	Καταρτιζόμενοι στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	εργαζόμενοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα κατάρτισης ως ποσοστό του συνόλου των εργαζόμενων στην περιφέρεια
01. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	17.321	3.061	17,7	1.741	10,1
02. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	91.131	22.411	24,6	7.577	8,3
03. ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11.988	1.182	9,9	581	4,8
04. ΗΠΕΙΡΟΣ	5.573	1.694	30,4	692	12,4
05. ΘΕΣΣΑΛΙΑ	19.688	4.215	21,4	1.790	9,1
06. ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	2.307		0,0		0,0
07. ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	12.700	3.533	27,8	1.753	13,8
08. ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ	19.500	1.688	8,7	713	3,7
09. ΑΤΤΙΚΗ	245.748	88.577	36,0	30.262	12,3
10. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.497	2.204	25,9	1.213	14,3
11. ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	5.210	603	11,6	250	4,8

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

12. ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.814	507	10,5	390	8,1
13. ΚΡΗΤΗ	20.797	5.898	28,4	2.924	14,1
ΣΥΝΟΛΟ	465.274	135.573	29,1	49.886	10,7

Πίνακας 19
Κατανομή επιχειρήσεων προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Κλάδος	Αριθμός επιχειρήσεων	% επί του συνόλου των επιχειρήσεων	Σύνολο Προσωπικού	Προσωπικό προς Κατάρτιση	% καταρτιζόμενων ανά κλάδο	% καταρτιζόμενων στο σύνολο
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	1	0,2	83	83	100,0	0,2
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	2	0,3	413	254	61,5	0,5
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	199	33,2	33.042	13.638	41,3	27,5
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	1	0,2	143	50	35,0	0,1
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	22	3,7	5.711	1.446	25,3	2,9
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ	155	25,9	42.301	14.234	33,6	28,7
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	51	8,5	12.490	5.618	45,0	11,3
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	38	6,3	5.004	2.583	51,6	5,2
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	23	3,8	5.878	2.213	37,6	4,5
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5	0,8	716	389	54,3	0,8
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	33	5,5	6.709	2.674	39,9	5,4
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	40	6,7	15.526	4.081	26,3	8,2
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5	0,8	854	300	35,1	0,6
ΔΡΑΣΤ. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	20	3,3	6.101	1.909	31,3	3,8
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	4	0,7	251	195	77,7	0,4
ΣΥΝΟΛΟ	599	100	135.222	49.667	36,7	100,0

Πίνακας 20
Κατανομή προχωπικού προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής, ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

	Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις με πάνω από 50 άτομα προσωπικό	Σύνολο Προσωπικού επιχειρήσεων που συμμετέχει στο πρόγραμμα	εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 απασχολούμενους, στην περιφέρεια	Καταρτιζόμενοι στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	εργαζόμενοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα κατάρτισης ως ποσοστό του συνόλου των εργαζόμενων στην περιφέρεια
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	1.580	83	5,3	83	5,3
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	5.342	413	7,7	254	4,8
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	69.549	33.042	47,5	13.638	19,6
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	18.875	143	0,8	50	0,3
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9.552	5.711	59,8	1.446	15,1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ	38.830	42.301	108,9	14.234	36,7
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	31.429	12.490	39,7	5.618	17,9
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	9.017	5.004	55,5	2.583	28,6

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	22.208	5.878	26,5	2.213	10,0
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	21.016	716	3,4	389	1,9
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	7.580	6.709	88,5	2.674	35,3
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5.463	15.526	284,2	4.081	74,7
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	23.024	854	3,7	300	1,3
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	587	6.101	1.039,4	1.909	325,2
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	6.083	251	4,1	195	3,2
ΣΥΝΟΛΟ	465.271	135.222	29,1	49.667	10,7

Πίνακας 21

Κατανομή επιχειρήσεων προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής, ανά διψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Κλάδος	Αριθμός επιχειρήσεων	% επί του συνόλου των επιχειρήσεων	Σύνολο Προσωπικού	Προσωπικό προς Κατάρτιση	% καταρτιζόμενων ανά κλάδο	% καταρτιζόμενων στο σύνολο
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	1	0,2	83	83	100,0	0,2
Φυτική & ζωική παραγωγή, θήρα & συναφείς δραστ.	1	0,2	83	83	100,0	0,2
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	2	0,3	413	254	61,5	0,5
Λοιπά ορυχεία και λατομεία	1	0,2	153	50	32,7	0,1
Υποστηρικτικές δραστ. εξόρυξης	1	0,2	260	204	78,5	0,4
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	199	33,2	33.042	13.638	41,3	27,5
Βιομηχανία τροφίμων	63	10,5	9.933	3.966	39,9	8,0
Ποτοποιία	10	1,7	1.034	521	50,4	1,0
Παραγωγή προϊόντων καπνού	2	0,3	568	200	35,2	0,4
Κατασκ. άλλων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων	6	1,0	1.097	367	33,5	0,7
Κατασκευή ειδών ένδυσης	10	1,7	1.471	733	49,8	1,5
Βιομ. δέρματος & δερμάτων ειδών	11	1,8	1.142	598	52,4	1,2
Βιομ. ξύλου, κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής	1	0,2	288	125	43,4	0,3
Χαρτοποιία και κατασκ. χάρτινων προϊόντων	2	0,3	415	95	22,9	0,2
Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	7	1,2	1.680	462	27,5	0,9
Παραγωγή χημικών ουσιών & προϊόντων	11	1,8	1.667	1.078	64,7	2,2
Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σκευασμάτων	5	0,8	1.933	402	20,8	0,8
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες	16	2,7	1.633	685	41,9	1,4
Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	9	1,5	2.469	928	37,6	1,9
Παραγωγή βασικών μετάλλων	3	0,5	356	144	40,4	0,3
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού	17	2,8	2.101	963	45,8	1,9
Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων	3	0,5	1.512	376	24,9	0,8
Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	5	0,8	933	612	65,6	1,2
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	7	1,2	1.332	620	46,5	1,2
Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων οχημάτων	2	0,3	281	150	53,4	0,3
Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	1	0,2	120	36	30,0	0,1
Κατασκευή επίπλων	7	1,2	1.015	522	51,4	1,1
Επισκευή, εγκατάσταση μηχανημάτων & εξοπλισμού	1	0,2	62	55	88,7	0,1
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	1	0,2	143	50	35,0	0,1
Συλλογή, επεξεργασία απορριμμάτων	1	0,2	143	50	35,0	0,1
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	22	3,7	5.711	1.446	25,3	2,9

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

1ο ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Κατασκευές κτιρίων	7	1,2	1.888	539	28,5	1,1
Έργα πολιτικού μηχανικού	7	1,2	3.083	564	18,3	1,1
Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστ.	8	1,3	740	343	46,4	0,7
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ	155	25,9	42.301	14.234	33,6	28,7
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο· επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	25	4,2	2.462	1.501	61,0	3,0
Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	73	12,2	9.920	5.254	53,0	10,6
Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών	57	9,5	29.919	7.479	25,0	15,1
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	51	8,5	12.490	5.618	45,0	11,3
Χερσαίες μεταφορές	16	2,7	4.370	1.878	43,0	3,8
Πλωτές μεταφορές	6	1,0	2.557	1.426	55,8	2,9
Αεροπορικές μεταφορές	18	3,0	2.457	973	39,6	2,0
Υποστηρικτικές δραστηριότητες	9	1,5	2.463	983	39,9	2,0
Ταχυδρομικές δραστηριότητες	2	0,3	643	358	55,7	0,7
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	38	6,3	5.004	2.583	51,6	5,2
Καταλύματα	21	3,5	1.590	1.002	63,0	2,0
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	17	2,8	3.414	1.581	46,3	3,2
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	23	3,8	5.878	2.213	37,6	4,5
Εκδοτικές δραστηριότητες	7	1,2	1.358	750	55,2	1,5
Δραστ. προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	1	0,2	627	250	39,9	0,5
Τηλεπικοινωνίες	2	0,3	1.086	325	29,9	0,7
Δραστ. προγραμματισμού Η/Υ, παροχής συμβουλών και συναφείς δραστηριότητες	8	1,3	926	462	49,9	0,9
Δραστ. υπηρεσιών πληροφορίας	5	0,8	1.881	426	22,6	0,9
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5	0,8	716	389	54,3	0,8
Δραστ. Χ/Π υπηρεσιών, με εξαίρεση τις ασφαλιστικές δραστ. και τα συνταξιοδοτικά ταμεία	3	0,5	373	239	64,1	0,5
Δραστ. συναφείς προς τις Χ/Π υπηρεσίες και τις ασφαλιστικές δραστ.	2	0,3	343	150	43,7	0,3
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	33	5,5	6.709	2.674	39,9	5,4
Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	2	0,3	471	80	17,0	0,2
Δραστ. κεντρικών γραφείων· δραστ. παροχής συμβουλών διαχείρισης	9	1,5	2.701	807	29,9	1,6
Αρχιτεκτονικές δραστ. και δραστ. μηχανικών· τεχνικές δοκιμές και αναλύσεις	4	0,7	291	175	60,1	0,4
Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	3	0,5	822	403	49,0	0,8
Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	6	1,0	679	446	65,7	0,9
Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστ.	9	1,5	1.745	763	43,7	1,5
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	40	6,7	15.526	4.081	26,3	8,2
Δραστ. ενοικίασης και εκμίσθωσης	1	0,2	504	145	28,8	0,3
Δραστηριότητες απασχόλησης	1	0,2	800	100	12,5	0,2
Δραστ. ταξιδιωτικών πρακτορείων...	4	0,7	749	175	23,4	0,4
Δραστ. παροχής προστασίας και έρευνας	9	1,5	3.983	1.208	30,3	2,4
Δραστ. παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	23	3,8	9.170	2.303	25,1	4,6
Διοικητικές δραστ. γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις	2	0,3	320	150	46,9	0,3
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5	0,8	854	300	35,1	0,6
Εκπαίδευση	5	0,8	854	300	35,1	0,6
ΔΡΑΣΤ. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	20	3,3	6.101	1.909	31,3	3,8
Δραστ. ανθρώπινης υγείας	18	3,0	5.837	1.779	30,5	3,6
Δραστ. βοήθειας με παροχή καταλύματος	2	0,3	264	130	49,2	0,3
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	4	0,7	251	195	77,7	0,4
Δραστ. βιβλιοθηκών, αρχαιοφυλακείων, μουσείων και λοιπές πολιτιστικές δραστ.	1	0,2	67	45	67,2	0,1

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

Τυχρά παιχνίδια και στοιχήματα	1	0,2	64	55	85,9	0,1
Άλλες δραστ. παροχής προσωπικών υπηρεσιών	2	0,3	120	95	79,2	0,2
ΣΥΝΟΛΟ	599	100	135.222	49.667	36,7	100,0

Πίνακας 22 Κατανομή προσωπικού προγράμματος διαρθρωτικής προσαρμογής, ανά διψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας					
	Απασχολούμενοι σε επιχειρήσεις με πάνω από 50 άτομα προσωπικό	Σύνολο Προσωπικού επιχειρήσεων που συμμετέχει στο πρόγραμμα	εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ως ποσοστό του συνόλου των απασχολούμενων σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 50 απασχολούμενους, στην περιφέρεια	Καταρτιζόμενοι στις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	εργαζόμενοι που συμμετέχουν στο πρόγραμμα κατάρτισης ως ποσοστό του συνόλου των εργαζόμενων στην περιφέρεια
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	1.580	83	5,3	83	5,3
Φυτική και ζωική παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες	896	83	9,3	83	9,3
Δασοκομία και υλοτομία	507	0	0,0	0	0,0
Αλιεία και υδατοκαλλιέργεια	177	0	0,0	0	0,0
ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	5.342	413	7,7	254	4,8
Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη	3.488	0	0,0	0	0,0
Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου	541	0	0,0	0	0,0
Εξόρυξη μεταλλευμάτων	241	0	0,0	0	0,0
Λοιπά ορυχεία και λατομεία	1.072	153	14,3	50	4,7
Υποστηρικτικές δραστηριότητες εξόρυξης	0	260	#ΔΙΑΙΡ./0!	204	#ΔΙΑΙΡ./0!
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	69.549	33.042	47,5	13.638	19,6
Βιομηχανία τροφίμων	17.136	9.933	58,0	3.966	23,1
Ποτοποιία	1.693	1.034	61,1	521	30,8
Παραγωγή προϊόντων καπνού	1.013	568	56,1	200	19,7
Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	1.245	1.097	88,1	367	29,5
Κατασκευή ειδών ένδυσης	1.289	1.471	114,1	733	56,9
Βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών	244	1.142	468,0	598	245,1
Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό,	868	288	33,2	125	14,4
Χαρτοποιία και κατασκευή χάρτινων προϊόντων	1.306	415	31,8	95	7,3
Εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων	3.914	1.680	42,9	462	11,8
Παραγωγή οπτάνθρακα και προϊόντων διύλισης πετρελαίου	3.159	0	0,0	0	0,0
Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων	2.625	1.667	63,5	1.078	41,1
Παραγωγή βασικών φαρμακευτικών προϊόντων και φαρμακευτικών σ	4.143	1.933	46,7	402	9,7
Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύ	2.230	1.633	73,2	685	30,7
Παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων	2.947	2.469	83,8	928	31,5
Παραγωγή βασικών μετάλλων	9.640	356	3,7	144	1,5
Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα κα	3.216	2.101	65,3	963	29,9
Κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών	904	1.512	167,3	376	41,6
Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	2.754	933	33,9	612	22,2
Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού π.δ.κ.α.	1.355	1.332	98,3	620	45,8
Κατασκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμο	1.302	281	21,6	150	11,5

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

1ο ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

Κατασκευή λοιπού εξοπλισμού μεταφορών	3.213	120	3,7	36	1,1
Κατασκευή επίπλων	1.186	1.015	85,6	522	44,0
Άλλες μεταποιητικές δραστηριότητες	613	0	0,0	0	0,0
Επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού	1.554	62	4,0	55	3,5
ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	18.875	143	0,8	50	0,3
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματ	11.572	0	0,0	0	0,0
Συλλογή, επεξεργασία και παροχή νερού	2.160	0	0,0	0	0,0
Συλλογή, επεξεργασία και διάθεση αποβλήτων, ανάκτηση υλικών	5.143	143	2,8	50	1,0
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	9.552	5.711	59,8	1.446	15,1
Κατασκευή κτιρίων	2.325	1.888	81,2	539	23,2
Εργα πολιτικού μηχανικού	5.330	3.083	57,8	564	10,6
Εξειδικευμένες κατασκευαστικές δραστηριότητες	1.897	740	39,0	343	18,1
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΙΚΛΕΤΩΝ	38.830	42.301	108,9	14.234	36,7
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο και επισκευή μηχανοκίνητων οχημ	1.989	2.462	123,8	1.501	75,5
Χονδρικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων	17.401	9.920	57,0	5.254	30,2
Λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο μηχανοκίνητων οχημάτων	19.440	29.919	153,9	7.479	38,5
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	31.429	12.490	39,7	5.618	17,9
Χερσαίες μεταφορές και μεταφορές μέσω αγωγών	13.715	4.370	31,9	1.878	13,7
Πλωτές μεταφορές	5.457	2.557	46,9	1.426	26,1
Αεροπορικές μεταφορές	2.710	2.457	90,7	973	35,9
Αποθήκευση και υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητα	6.504	2.463	37,9	983	15,1
Ταχυδρομικές και ταχυμεταφορικές δραστηριότητες	3.043	643	21,1	358	11,8
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	9.017	5.004	55,5	2.583	28,6
Καταλύματα	8.619	1.590	18,4	1.002	11,6
Δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης	398	3.414	857,8	1.581	397,2
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	22.208	5.878	26,5	2.213	10,0
Εκδοτικές δραστηριότητες	2.145	1.358	63,3	750	35,0
Παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών, βίντεο και τηλεοπτικών πρ	219	0	0,0	0	0,0
Δραστηριότητες προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών	6.659	627	9,4	250	3,8
Τηλεπικοινωνίες	9.760	1.086	11,1	325	3,3
Δραστηριότητες προγραμματισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, παρ	3.022	926	30,6	462	15,3
Δραστηριότητες υπηρεσιών πληροφορίας	403	1.881	466,7	426	105,7
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΣ	21.016	716	3,4	389	1,9
Δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις	15.395	373	2,4	239	1,6
Ασφαλιστικά, αντασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ταμεία, εκτός	3.768	0	0,0	0	0,0
Δραστηριότητες συναφείς προς τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	1.853	343	18,5	150	8,1
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	7.580	6.709	88,5	2.674	35,3
Νομικές και λογιστικές δραστηριότητες	1.157	471	40,7	80	6,9
Δραστηριότητες κεντρικών γραφείων· δραστηριότητες παροχής συ	246	2.701	1.098,0	807	328,0
Αρχιτεκτονικές δραστηριότητες και δραστηριότητες μηχανικών·	2.239	291	13,0	175	7,8

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη	1.708	822	48,1	403	23,6
Διαφήμιση και έρευνα αγοράς	1.378	679	49,3	446	32,4
Άλλες επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	637	1.745	273,9	763	119,8
Κτηνιατρικές δραστηριότητες	215	0	0,0	0	0,0
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5.463	15.526	284,2	4.081	74,7
Δραστηριότητες ενοικίασης και εκμίσθωσης	209	504	241,1	145	69,4
Δραστηριότητες απασχόλησης	555	800	144,1	100	18,0
Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες	411	749	182,2	175	42,6
Δραστηριότητες παροχής προστασίας και έρευνας	1.994	3.983	199,7	1.208	60,6
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών σε κτίρια και εξωτερικούς χώρους	1.193	9.170	768,7	2.303	193,0
Διοικητικές δραστηριότητες γραφείου, γραμματειακή υποστήριξη και άλλες δραστηριότητες παροχής υποστήριξης προς τις επιχειρήσεις	1.101	320	29,1	150	13,6
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	121.670	0	0,0	0	0,0
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	121.670	0	0,0	0	0,0
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	23.024	854	3,7	300	1,3
Εκπαίδευση	23.024	854	3,7	300	1,3
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	587	6.101	1.039,4	1.909	325,2
Δραστηριότητες άσκησης ιατρικών και οδοντιατρικών επαγγελματιών	0	0	#ΔΙΑΙΡ./0!	0	#ΔΙΑΙΡ./0!
Δραστηριότητες βοήθειας κατ'οίκον	0	0	#ΔΙΑΙΡ./0!	0	#ΔΙΑΙΡ./0!
Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος	587	0	0,0	0	0,0
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	6.083	251	4,1	195	3,2
Δημιουργικές δραστηριότητες, τέχνες και διασκέδαση	492	67	13,6	45	9,1
Δραστηριότητες βιβλιοθηκών, αρχειοφυλακείων, μουσείων, και λ	462	0	0,0	0	0,0
Τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα	2.708	64	2,4	55	2,0
Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες διασκέδασης και	1.233	0	0,0	0	0,0
Δραστηριότητες οργάνωσης	0	0	#ΔΙΑΙΡ./0!	0	#ΔΙΑΙΡ./0!
Επισκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών και ειδών ατομικής η οικια	217	0	0,0	0	0,0
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	349	120	34,4	95	27,2
Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών οικιακού προσωπικού	307	0	0,0	0	0,0
Δραστ. εξωδαφικών οργανισμών και φορέων	315	0	0,0	0	0,0
Total	465.271	135.222	29,1	49.667	10,7

3.4 Ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα

Βάσει της επισκόπησης που πραγματοποιήθηκε παραπάνω, αναδεικνύονται κάποιες σταθερές, που χαρακτηρίζουν τα περισσότερα από τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών εφαρμόστηκαν κατά την δεκαετία του 2000. Ειδικότερα:

Γενικά για όλα τα προγράμματα

(α) Ο στόχος για την κατανομή των θέσεων ανάμεσα στις ομάδες στόχους συχνά δεν επιτυγχάνεται. Όπως προκύπτει από την ανάλυση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων, στόχος τόσο των προγραμμάτων ΝΘΕ, όσο και των προγραμμάτων ΝΕΕ, ήταν διαχρονικά:

- η προνομιακή αντιμετώπιση των γυναικών,
- η προνομιακή αντιμετώπιση των νέων,
- η ενίσχυση της αποτρεπτικής παρέμβασης ως προς την μακροχρόνια ανεργία.

Αυτός ο στόχος επιδιώχθηκε, είτε με τον καθορισμό ποσοστώσεων στις θέσεις, είτε με τον καθορισμό υψηλότερης επιδότησης για κάποιες κατηγορίες ανέργων. Ωστόσο, η πλειονότητα των ερευνών διαπιστώνει ότι αυτές οι ομάδες υποεκπροσωπούνται σε σχέση με τους άνδρες, άτομα ηλικίας 25-45 ετών και μακροχρόνια άνεργους αντίστοιχα.

Βάσει των παραπάνω, τα προγράμματα ΝΘΕ, και δευτερευόντως τα προγράμματα ΝΕΕ, φαίνεται να λειτουργούν περισσότερο ως καθολικά προγράμματα στήριξης της απασχόλησης γενικά, ενώ ο επιλεκτικός τους χαρακτήρας υποχωρεί σημαντικά.

(β) Οι κενές θέσεις των προγραμμάτων είναι πολλές, αν και φαίνεται ότι η κατάσταση έχει βελτιωθεί κατά τα τελευταία χρόνια. Σύμφωνα με τις μελέτες αξιολόγησης οι κενές θέσεις σε κάθε πρόγραμμα κυμαίνονται από 0% έως 60%. Εκ πρώτης όψης αυτό αναδεικνύει αστοχίες εκτιμήσεων. Η βελτίωση των επιδόσεων του Οργανισμού είναι σαφώς θετική και κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στην περιφερειακή κατανομή των θέσεων και με κριτήριο τις προηγούμενες επιδόσεις κάθε τοπικής υπηρεσίας.

Πρέπει να σημειωθεί, ότι για την αξιολόγησή της αποτελεσματικότητας των τοποθετήσεων πρέπει να κατασκευαστεί ένας σύνθετος δείκτης, ο οποίος θα περιλαμβάνει και την κατάσταση των υπηρεσιών απασχόλησης. Με αυτόν τον τρόπο, είναι δυνατόν να διαπιστωθεί κατά πόσο η μη κάλυψη των προβλεπόμενων θέσεων

οφείλεται σε κακές εκτιμήσεις ως προς την κατάσταση της αγοράς εργασίας, ή σε οργανωτικά και διοικητικά προβλήματα των υπηρεσιών του Οργανισμού.

(γ) **Δεν είναι σαφές εάν οι ενεργητικές πολιτικές ευνοούν την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής.** Κάποιες από τις μελέτες αξιολόγησης υποστηρίζουν ότι η πλειονότητα των ωφελούμενων προέρχεται από ήδη ενεργές ομάδες (δηλαδή είναι κατά κύριο λόγο άνεργοι), άλλες πάλι, βρίσκουν ότι πάνω από το 60% των θέσεων καλύφθηκε από άτομα που πριν το πρόγραμμα ήταν ανενεργά.

(δ) **Η σημασία των επιδοτήσεων στη συνολική διαμόρφωση της απασχόλησης εμφανίζεται πολύ σημαντική.** Για την ακρίβεια, οι 98 χιλιάδες θέσεις που επιδοτήθηκαν από τα διάφορα προγράμματα κατά την περίοδο 2005-2009 ισούνται με το 49% της καθαρής αύξησης της απασχόλησης της ίδιας περιόδου, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου τομέα.

(ε) Από τα παραπάνω προκύπτει μια ιδιάζουσα εικόνα.

- Η δαπάνη για παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας στην Ελλάδα είναι από τις μικρότερες στην Ευρώπη,
- Περίπου το 50% των θέσεων που προσφέρονται από τα προγράμματα άμεσης δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας παραμένουν αδιάθετες λόγω ενδεχόμενης αστοχίας στον αρχικό σχεδιασμό των εν λόγω προγραμμάτων,
- Περίπου το 50% της καθαρής αύξησης της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας έχει επιδοτηθεί με τον ένα ή τον άλλο τρόπο από τέτοια προγράμματα.

Στο μέτρο που τα παραπάνω ισχύουν, προκύπτουν κάποιες συνέπειες και «ευκαιρίες» ως προς την μελλοντική δραστηριότητα του Οργανισμού. **Ο ΟΑΕΔ έχει σημαντικά περιθώρια αναπροσανατολισμού των παρεμβάσεών του ακόμα και εντός ενός περιβάλλοντος υποχρηματοδότησης.** Από τα πορίσματα των σχετικών ερευνών προκύπτει ότι οι βασικές κατευθύνσεις αυτού του αναπροσανατολισμού πρέπει να είναι:

- **η σημαντική ενίσχυση των δαπανών για την οργάνωση και λειτουργία των υπηρεσιών υποστήριξης των ανέργων από τις τοπικές υπηρεσίες του Οργανισμού, και,**
- **η κλιμάκωση του ύψους της επιδότησης για προγράμματα ΝΘΕ και ΝΕΕ αναλόγως και των χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων, δηλαδή όχι**

αποκλειστικά βάσει των χαρακτηριστικών των ανέργων. Με άλλα λόγια, υπάρχει σημαντικό περιθώριο επανασύνδεσης των πολιτικών επιδότησης με ένα ευρύτερο στρατηγικό σχέδιο και την οργανική σύνδεση αυτών των πολιτικών με την βιομηχανική πολιτική,

- **η επέκταση των προγραμμάτων σε νέα πεδία που έως σήμερα παραμένουν περιθωριακά**, όπως τα προγράμματα στήριξης των ΜΚΟ, πολιτικές διαμοιρασμού θέσεων εργασίας, προγράμματα δημιουργίας πρόσκαιρης απασχόλησης στον δημόσιο τομέα,
- **προϋπόθεση για τα παραπάνω, είναι η ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού και αδιάβλητου συστήματος επιλογής των ωφελούμενων και παρακολούθησης της υλοποίησης έκαστου προγράμματος**. Η επιλογή και τοποθέτηση των ωφελούμενων σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας πρέπει να αποσυνδεθεί από διοικητικές αποφάσεις του Οργανισμού και να στηριχθεί κυρίως σε αντικειμενικά συστήματα μοριοδότησης τύπου ΑΣΕΠ.

(στ) Η συνεργασία των επιχειρήσεων και των ωφελούμενων με τον ΟΑΕΔ είναι καλή, και δεν αντιμετωπίζει ιδιαίτερα προβλήματα. Παρά τα επιμέρους παράπονα, σε γενικές γραμμές τα προγράμματα δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα υλοποίησης ως προς το τυπικό τους σκέλος.

(ζ) Το σύστημα στατιστικής παρακολούθησης αν και έχει βελτιωθεί χρίζει περαιτέρω βελτιώσεων. Με την πάροδο των ετών έχει βελτιωθεί το σύστημα ποσοτικής παρακολούθησης, ωστόσο υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στην πρόσβαση των ερευνητών στις σχετικές πληροφορίες. Κατά δεύτερο λόγο, δεν έχει συστηματικοποιηθεί η συλλογή και παρουσίαση μιας σειράς επιπλέον ποιοτικών πληροφοριών (όπως π.χ. το είδος της θέσης στην οποία τοποθετήθηκαν οι ωφελούμενοι από ΝΘΕ, το μέγεθος των επιχειρήσεων που συμμετείχαν κ.ο.κ.) Αντίστοιχα, σημαντικές ενέργειες πρέπει να γίνουν ως προς τη δημοσιοποίηση των πορισμάτων των μελετών αξιολόγησης

Για τα προγράμματα Νέων Θέσεων Εργασίας

(α) Το νεκρό βάρος, στα προγράμματα ΝΘΕ είναι ιδιαίτερα υψηλό και κινείται από 56% έως 50%. Αυτό το στοιχείο, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των ατόμων (60%-75%) που προσλαμβάνεται από τις επιχειρήσεις δεν έχουν

προταθεί από τις υπηρεσίες του ΟΑΕΔ, αλλά από τον μελλοντικό τους εργοδότη, ενισχύει την υπόθεση ότι τα προγράμματα ΝΘΕ παίζουν περισσότερο ρόλο στήριξης της απασχόλησης γενικά, παρά προώθησης στην απασχόληση ειδικών ομάδων που αντιμετωπίζουν προβλήματα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Το υψηλό ποσοστό τοποθετήσεων ανέργων που προτάθηκαν από τις ίδιες τις επιχειρήσεις δημιουργεί επιπλέον δύο υπόνοιες, οι οποίες δεν είναι δυνατόν να ελεγχτούν στα πλαίσια της παρούσας μελέτης, αλλά είναι καίριας σημασίας στο μέτρο που ισχύουν. Συγκεκριμένα, (α) είναι πιθανό τα προγράμματα ΝΘΕ να προκαλούν την μετατροπή άτυπων απασχολήσεων (ανασφάλιστη εργασία), σε τυπικές, (β) να προκαλούν αντικατάσταση εργαζομένων από επιδοτούμενους.

(β) Απαιτείται η καλύτερη διασύνδεση των προγραμμάτων ΝΘΕ με τις πραγματικές ανάγκες των επιχειρήσεων, ούτως ώστε να συμβάλουν στον τεχνολογικό και οργανωτικό εκσυγχρονισμό αυτών με στόχο την ποιοτική αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους σε μια διαρκώς διευρυνόμενη οικονομία.

(γ) Μακροχρόνια, δεν είναι σαφές κατά πόσο οι θέσεις που δημιουργούνται μέσω των προγραμμάτων ΝΘΕ είναι διατηρήσιμες. Σύμφωνα με τις σχετικές αξιολογήσεις περίπου ένας (1) στους τρεις (3) ωφελούμενους από τα σχετικά προγράμματα σταμάτησε την εργασία του με το τέλος του προγράμματος, είτε λόγω απόλυσης, είτε λόγω οικιοθελούς αποχώρησης.

(δ) Υπάρχουν ενδείξεις ότι τα προγράμματα ΝΘΕ, δεν επηρέασαν σημαντικά την κατανομή της απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Ο μη διαφορισμός της επιδότησης ανάλογα με το βαθμό ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης και την κατηγορία της επιδοτούμενης εργασίας ή τον κλάδο στον οποίο εντάσσεται η επιχείρηση συνέτεινε στο να αναπαραχθεί μέσω των προγραμμάτων η ίδια περίπου δομή της απασχόλησης που προϋπήρχε αυτών.

Ένα σύστημα επιλεκτικών επιδοτήσεων προς τις επιχειρήσεις των κλάδων που χρησιμοποιούν περισσότερο καινοτομικές τεχνολογίες και τις περισσότερο καινοτομικές τεχνολογίες και τις περισσότερο ευάλωτες ομάδες ανέργων με βάση τα κριτήρια αυτά θα ήταν μάλλον περισσότερο αποτελεσματικό. Ένα τέτοιο σύστημα θα συνέβαλλε περισσότερο στην επιτάχυνση των αναδιαρθρώσεων που απαιτούνται στη χώρα, με προφανείς επιπτώσεις στη διανομή του εισοδήματος.

Για τα προγράμματα Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών

(α) Το νεκρό βάρος των προγραμμάτων NEE είναι υψηλό (κινείται κοντά στο 60%). Η τάση αυτή ενισχύεται ακόμα περισσότερο, δεδομένου ότι στις περισσότερες των περιπτώσεων προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι η επιχείρηση να έχει ήδη ιδρυθεί. Υπ' αυτή την έννοια το πρόγραμμα NEE παίρνει τη μορφή της εκ των υστέρων ενίσχυσης μιας επιχειρηματικής πρωτοβουλίας, παρά της προσπάθειας να προκληθεί αυτή η πρωτοβουλία.

(β) Η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων που ιδρύονται μέσω των προγραμμάτων NEE είναι αρκετά υψηλή και κινείται ανάμεσα σε 75%-85% δύο χρόνια μετά την έναρξη της επιχείρησης. Οι έρευνες σχετικά με τις αιτίες αποτυχίας δεν έχουν καταλήξει σε κοινά συμπεράσματα. Ορισμένες βρίσκουν θετική συσχέτιση της πιθανότητας αποτυχίας με το φύλο, την ηλικία και το εκπαιδευτικό επίπεδο. Άλλες μελέτες όμως δεν επιβεβαιώνουν αυτά τα αποτελέσματα.

(γ) Το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα σε σχέση με τους ωφελούμενους από τα προγράμματα NEE, είναι **η έλλειψη υποστήριξης σε άλλες παραμέτρους της επιχειρηματικής τους προσπάθειας.** Ο ΟΑΕΔ, σωστά ανέπτυξε συστήματα υποστήριξης (σεμινάρια επιχειρηματικότητας, βοήθεια στη σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου), ωστόσο το σημαντικότερο πρόβλημα που είναι η πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό παραμένει ακόμα άλυτο.

Για το πρόγραμμα διαρθρωτικής προσαρμογής επιχειρήσεων με περισσότερους από 50 απασχολούμενους

Η ως τώρα εφαρμογή του προγράμματος αφορά κατά κύριο λόγο Ανώνυμες Εταιρίες, που εδρεύουν στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη και δραστηριοποιούνται στους κλάδους της μεταποίησης, του εμπορίου και των μεταφορών. Ωστόσο, η αξιολόγηση των δράσεων κατάρτισης που υλοποιούνται σε αυτές τις επιχειρήσεις δεν είναι δυνατή βάσει των στοιχείων που διατέθηκαν, δεδομένου ότι για κάτι τέτοιο θα απαιτούταν πρώτων η αναλυτική μελέτη του περιεχομένου των προγραμμάτων κατάρτισης που υλοποιούνται ανά επιχείρηση και επιτόπια έρευνα σε δείγμα των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, ώστε να διαπιστωθεί η συνάφεια των αντικειμένων κατάρτισης με την δραστηριότητα της επιχείρησης, τα ειδικά χαρακτηριστικά των καταρτιζόμενων και ο

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

τρόπος με τον οποίο η κατάρτιση αναμένεται να τα επηρεάσει, οι αναμενόμενες συνέπειες της κατάρτισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων κ.ο.κ.

4 Ενότητα Δ: Αξιολόγηση του Συστήματος Αξιολόγησης Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

4.1 Παρουσίαση του συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Κατά το χρόνο εκπόνησης της παρούσας μελέτης, ο ΟΑΕΔ δεν διαθέτει ένα επαρκώς συγκροτημένο σύστημα αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, τις οποίες σχεδιάζει και υλοποιεί.

Αξιολόγηση Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης – Ex post Αξιολόγηση

Δεδομένου του προαναφερθέντος, η έως σήμερα αξιολόγηση των ενεργητικών πολιτικών του ΟΑΕΔ έχει διεξαχθεί μέσω της εκπόνησης μια σειράς επιμέρους μελετών από διάφορους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, με αντικείμενο την ex post αξιολόγηση της εφαρμογής συγκεκριμένων προγραμμάτων (ΝΘΕ, ΝΕΕ Stage). Ειδικότερα, οι εν λόγω μελέτες έχουν ως ακολούθως¹⁰⁰:

- Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.) έτους 2005, 2008, ΟΑΕΔ
- Αξιολόγηση του προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ν.Ε.Ε), έτους 2004, 2008, ΟΑΕΔ
- Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε.) 2003, 2005, ΠΑΕΠ
- Τελική έκθεση παρουσίασης στοιχείων προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ν.Ε.Ε), περιόδου 2003 – 2004, 2005, ΠΑΕΠ
- Έκθεση σύνθεσης αποτελεσμάτων των προγραμμάτων Ν.Θ.Ε και Ν.Ε.Ε του ΟΑΕΔ, έτους 2002, 2004, ΠΑΕΠ
- Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Ν.Θ.Ε, έτους 2002, 2004, ΠΑΕΠ
- Έκθεση Παρουσίασης και Αποτίμησης του Προγράμματος Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (Ν.Ε.Ε), έτους 2002, 2004, ΠΑΕΠ

¹⁰⁰ Για αναλυτικότερη παρουσίαση των μελετών, βλ. Ενότητα 3.2 της παρούσας μελέτης.

→ **Μελέτη αξιολόγησης προγραμμάτων επιχορήγησης επιχειρήσεων για την δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας (Ν.Θ.Ε) των ετών 1998, 1999, 2000- 2004, EEO GROUP AE**

Στο σύνολο των μελετών αυτών η εφαρμοζόμενη μεθοδολογία αξιολόγησης απέχει από τα καθιερωμένα επιστημονικά πρότυπα, ήδη εφαρμοζόμενα στο σύνολο των λοιπών χωρών της ΕΕ. Οι μελέτες αποτελούν απλές εκθέσεις γνώμης των ερωτωμένων, ενώ απουσιάζει η απάντηση στα δύο βασικά ερωτήματα που καλείται να απαντήσει κάθε αξιολόγηση:

1. Ποια είναι η επίπτωση του προγράμματος στις πιθανότητες επίτευξης του ποθητού αποτελέσματος σε σχέση με την μη εφαρμογή του.
2. Το οικονομικό κόστος του προγράμματος είναι μικρότερο του δημόσιου οφέλους από τα αποτελέσματα που εξασφαλίζει.

Πιλοτικό σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης του Ο.Α.Ε.Δ στη βάση της μεθοδολογίας scorecard

Βάσει του *Action Plan του ΟΑΕΔ*, ο Οργανισμός ξεκίνησε την εφαρμογή ενός πιλοτικού συστήματος εσωτερικής αξιολόγησης στη βάση της μεθοδολογίας “scorecard”, σε συνεργασία με το Γραφείο Πρωθυπουργού, μέσα από την αξιοποίηση δεδομένων που τηρούνται ήδη στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Οργανισμού, **με κύριο στόχο την παραγωγή εξαμηνιαίας και ετήσιας έκθεσης προόδου της αποτελεσματικότητας και ποιότητας των υπηρεσιών του**. Με αυτό τον τρόπο δύναται να υπάρξουν και on going αξιολογήσεις των προγραμμάτων.

Βασικοί στόχοι σχεδιασμού και λειτουργίας του εν λόγω συστήματος είναι:

- Ο σχεδιασμός και προσδιορισμός των διαδικασιών εφαρμογής εσωτερικού Συστήματος Αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τα Κ.Π.Α2 του Ο.Α.Ε.Δ και του τρόπου λειτουργίας τους, κυρίως όσον αφορά στη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας, σε συνδυασμό με την προσέγγιση και συνεργασία των Κ.Π.Α2 με τις επιχειρήσεις.
- Ο ανασχεδιασμός των δράσεων Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και σχεδιασμός και προσδιορισμός του τρόπου /διαδικασιών εφαρμογής εσωτερικού συστήματος /μηχανισμού αξιολόγησης στον Ο.Α.Ε.Δ των δράσεων αυτών.

Προτεινόμενοι Δείκτες για την Scorecard Ανεργίας

- **A1.** Αριθμός και χαρακτηριστικά εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ ανά ΚΠΑ2.
 - *Ηλικία, φύλο, γεωγραφική περιοχή, υπηκοότητα, εθνικότητα, μορφωτικό επίπεδο, προϋπηρεσία, χρόνια προϋπηρεσίας; χρόνια εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, χρόνος ανεργίας, ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως Ανάπηροι, τοξικομανείς, αποφυλακισμένοι, μονογονοϊκές οικογένειες κλπ.*
- **A2.** Λόγοι προέλευσης
 - *Κατηγορίες*
- **A3.** Αριθμός και χαρακτηριστικά αναζητούντων εργασία στο σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων ανά ΚΠΑ2.
- **B1.** Αριθμός ωφελουμένων (έχει συνταχθεί ατομικό σχέδιο δράσης) που εξυπηρετείται ανά εργασιακό σύμβουλο ανά ΚΠΑ2.
- **B2.** Χρόνος που μεσολαβεί από τη σύνταξη του ατομικού σχεδίου δράσης μέχρι την ένταξη ωφελουμένων σε δράση/πρόγραμμα/νέα θέση εργασίας;
- **B3.** Ποσοστό ωφελουμένων ΟΑΕΔ σε επιχορηγούμενες και μη επιχορηγούμενες θέσεις εργασίας ανά ΚΠΑ2, συμπεριλαμβάνοντας και αυτοαπασχόληση.
- **B4.** Ποσοστό θέσεων εργασίας που πληρώθηκαν εντός του μήνα από τον ΟΑΕΔ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας.
- **B4α.** Αριθμός εισαχθέντων θέσεων εργασίας ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, στον μήνα (Η ανάλυση σε ΚΑΔ= Κωδικό δραστηριότητας να είναι σε μονοψήφιο ή το πολύ διψήφιο ΚΑΔ).
- **B5.** Ποσοστό υπηρεσιών που μπορούν να πραγματοποιηθούν ηλεκτρονικά (Δόθηκε εφάπαξ)
- **Γ1.** Ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων που ωφελούνται από ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης πριν συμπληρώσουν 6 μήνες ανεργίας (ξεχωριστά για νέους, ΕΚΟ= Ειδικές κοινωνικές ομάδες, ανά φύλο, και μακροχρόνια ανέργους και ξεχωριστά για κάθε ενεργητική πολιτική).

Ανάπτυξη ενός συστήματος δεικτών ανά παραγωγική μονάδα του Ο.Α.Ε.Δ

Κατά την παρούσα φάση, ο Οργανισμός έχει αναπτύξει μια σειρά δεικτών για την παρακολούθηση και αξιολόγηση αυτού ανά παραγωγική μονάδα, όπου ως παραγωγικές μονάδες ορίζονται τρεις (3) εκ των Διευθύνσεων του Οργανισμού και ειδικότερα, η

Καταγραφή και Αποτίμηση της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των ενεργητικών πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

Διεύθυνση. Απασχόλησης, η Διεύθυνση Ασφάλισης, και η Διεύθυνση Κατάρτισης & Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι ακόλουθοι δείκτες (ανά παραγωγική μονάδα):

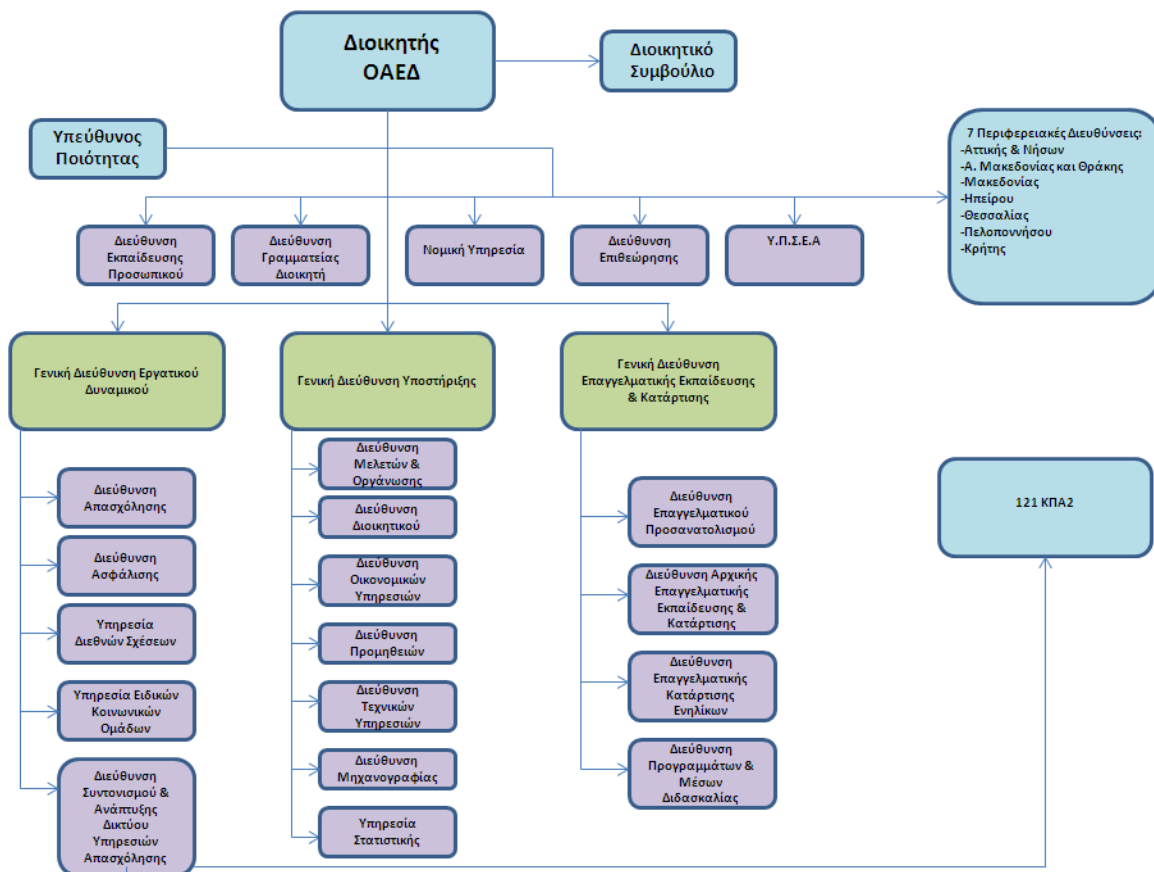
→ **Διεύθυνση Απασχόλησης:**

- Αριθμός εκπόνησης προγραμμάτων ΝΘΕ, ΝΕΕ, Ολοκληρωμένων παρεμβάσεων, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (πηγή: Αρχείο Διεύθυνσης Απασχόλησης)
- Λειτουργία ομάδων συμβουλευτικής που υλοποιούνται στον Οργανισμό ανά μήνα (πηγή: ΟΠΣ)
- Αριθμός ωφελουμένων σε ομάδες συμβουλευτικής που υλοποιούνται στον Οργανισμό ανά μήνα (πηγή: ΟΠΣ)

→ **Διεύθυνση Κατάρτισης & Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης**

- Αριθμός και χαρακτηριστικά ωφελουμένων ανέργων που τοποθετήθηκαν σε θέσεις εργασίας μετά το πέρας της κατάρτισης (πηγή: Δ/ση Α3 -ΟΠΣ))
- Βαθμός ικανοποίησης χρηστών (επιχειρήσεις, εργαζόμενοι, άνεργοι) (πηγή: έρευνες πεδίου)

Στο σχήμα που ακολουθεί παρατίθεται το οργανόγραμμα του ΟΑΕΔ στο οποίο δομούνται και οι αντίστοιχες παραγωγικές μονάδες.

Πηγή: ΜΟΑ/ ΟΑΕΔ, 2011

4.2 Αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης

Η παρουσίαση των μέχρι τώρα ακολουθούμενων πολιτικών αναφορικά με την αξιολόγηση των ΕΠΑ καταδεικνύει την απουσία ενός μόνιμου εσωτερικού συστήματος αξιολόγησης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ, ως προς τις επιπτώσεις τους στην καταπολέμηση της ανεργίας και στην ενίσχυση της απασχόλησης. Η απουσία αυτή δεν επιτρέπει τη διαμόρφωση σαφούς εικόνας σχετικά με την ορθότητα του σχεδιασμού και της εφαρμογής των παρεμβάσεων αυτών, ώστε να προγραμματιστούν βελτιωτικές ενέργειες για την αναβάθμισή τους και για την επίτευξη των επιθυμητών στόχων στα θέματα της καταπολέμησης της ανεργίας και της αύξησης της απασχόλησης.

Το αρχικό σύστημα αξιολόγησης που επικεντρώθηκε στην υλοποίηση μελετών εκ των υστέρων (ex post) αξιολόγησης των προγραμμάτων ενεργητικών πολιτικών του

Οργανισμού βασιζόταν σε μία μεθοδολογία επεξεργασίας του συνόλου των δεδομένων συμμετεχόντων στο καθένα πρόγραμμα, έχοντας ως βασικό μειονέκτημα την αποσπασματικότητα της αξιολόγησης και την αδυναμία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης των προγραμμάτων πριν την τελική τους αξιολόγηση.

Οι αξιολογήσεις ως προς τον αντίκτυπο λαμβάνουν υπ' όψιν το ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο (κατάσταση αγοράς εργασίας κλπ.) και περιλαμβάνουν τόσο αξιολογήσεις διαδικασίας (process oriented evaluation), όσο και επιδράσεων (impact evaluation). Για την αξιολόγηση του πλαισίου χρησιμοποιούνταν στατιστικά δεδομένα από την έρευνα εργατικού δυναμικού, που αφορούν σε βασικές πτυχές της απασχόλησης και της ανεργίας. Η ανάλυση των διαδικασιών αφορά στην περιγραφική, στατιστική ανάλυση, που διενεργείται με βάση την αποτύπωση των χαρακτηριστικών και των απόψεων των κύριων εμπλεκόμενων στα προγράμματα του ΟΑΕΔ. Τα στοιχεία που συλλέγονται αφορούν στην εργασιακή κατάσταση των ωφελουμένων, καθώς και τις απόψεις τους για τη συνεισφορά της εκπαίδευσης που έλαβαν στην απασχολησιμότητα τους.

Σε ότι αφορά την ευρύτερη επίδραση των προγραμμάτων (impact evaluation) έχουν χρησιμοποιηθεί και οικονομετρικές αναλύσεις, με βάση γραμμικά μοντέλα πολλαπλών αποκλίσεων εξαρτημένης στατιστικής μεταβλητής (linear multiple regression models), αλλά τα αποτελέσματα ήταν περιορισμένα λόγω ανεπάρκειας των διαθέσιμων στοιχείων.

Προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης ενός μόνιμου εσωτερικού Συστήματος Αξιολόγησης Πολιτικών και Υπηρεσιών, ο Ο.Α.Ε.Δ, σε πρώτη φάση έχει ενεργοποιήσει ένα πιλοτικό σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης στη βάση της μεθοδολογίας “scorecard”, σε συνεργασία με το Γραφείο Πρωθυπουργού, μέσα από την αξιοποίηση δεδομένων που τηρούνται ήδη στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Οργανισμού, με κύριο στόχο την παραγωγή εξαμηνιαίας και ετήσιας έκθεσης προόδου της αποτελεσματικότητας και ποιότητας των υπηρεσιών του. Το σύστημα αξιολόγησης των υπηρεσιών εφαρμόζεται ήδη πιλοτικά, βάσει ενός περιορισμένου αρχικά αριθμού δεικτών με στόχο να παράγει εξαμηνιαίες και ετήσιες Εκθέσεις Scorecard. Οι δείκτες αυτοί που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα συμπληρώνονται από υπαλλήλους των ΚΠΑ2, οπότε και η ποιότητα των δεδομένων εναπόκειται στην σωστή τήρηση των διαδικασιών συμπλήρωσης των στοιχείων. Επιπρόσθετα, οι δείκτες αυτοί είναι περιορισμένοι και γενικοί χωρίς να εστιάζουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες των ΕΠΑ.

Κατά τη τρέχουσα περίοδο έχουν εκκινήσει προσπάθειες για ανάπτυξη ενός συστήματος δεικτών ανά παραγωγική μονάδα (Ασφάλισης, Απασχόλησης, Κατάρτισης και Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης). Οι δείκτες αυτοί συγκεντρώνονται ηλεκτρονικά από τα ΚΠΑ 2 (με εξαίρεση τα στοιχεία της παραγωγικής μονάδας αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που συλλέγονται από την ίδια τη διεύθυνση (Α3), αλλά δεν έχουν τον ίδιο βαθμό διαθεσιμότητας.

Γενικά, στο σύνολο των προσπαθειών για την ανάπτυξη ενός συστήματος αξιολόγησης των ΕΠΑ του ΟΑΕΔ διαπιστώνονται σημαντικές αδυναμίες που συνοψίζονται:

- Αδυναμία συστηματοποίησης των διαδικασιών εκ των υστέρων αξιολόγησης των ΕΠΑ του ΟΑΕΔ.
- Μονοδιάστατο μη συστηματοποιημένο σύστημα on going αξιολόγησης των Προγραμμάτων ΕΠΑ του ΟΑΕΔ.
- Απουσία ex ante αξιολόγησης των Προγραμμάτων ΕΠΑ του ΟΑΕΔ.

Ως εκ τούτου, είναι αναγκαία η ανάπτυξη ενός μόνιμου ολοκληρωμένου συστήματος αξιολόγησης των πολιτικών απασχόλησης του ΟΑΕΔ που θα αποσκοπεί στη διαρκή εξαγωγή ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων προσμέτρησης του βαθμού αποτελεσματικότητάς τους, σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί, καθώς και στον προσδιορισμό των παραγόντων εκείνων, που πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον προγραμματισμό αντίστοιχων μελλοντικών δράσεων. Επίσης το σύστημα αυτό θα πρέπει να επιτέπει την αξιολόγηση ανά κατηγορία ΕΠΑ. Επίκεντρο του συστήματος θα πρέπει να είναι η αξιολόγηση των επιδράσεων των ΕΠΑ στα ακόλουθα ενδεικτικά αλληλοσυσχετιζόμενα πεδία αξιολόγησης των ΕΠΑ:

- Επιδράσεις των Προγραμμάτων Κατάρτιση (training).
- Επιδράσεις των Προγραμμάτων Πρωτοβουλιών απασχόλησης (employment incentives).
- Επιδράσεις των Πρωτοβουλιών απασχόλησης (employment incentives).
- Επιδράσεις των Προγραμμάτων υποστήριξης και επανένταξης στην αγορά εργασίας (supported employment and rehabilitation).
- Επιδράσεις των Προγραμμάτων άμεσης δημιουργίας θέσεων εργασίας (direct job creation).
- Επιδράσεις των Προγραμμάτων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας (start-up incentives).

Επιπρόσθετα, το υπό ανάπτυξη ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης των ΕΠΑ θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα ex ante αξιολόγησης ανά Πρόγραμμα, ώστε να μπορεί να διαφαλιστεί η ελκυστικότητα και αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Ο πλήρης σχεδιασμός των συστατικών μερών του Ολοκληρωμένου Συστήματος Αξιολόγησης των ΕΠΑ του ΟΑΕΔ, κατ' ελάχιστο θα πρέπει να καλύπτει τα ακόλουθα:

- Πολυετές Πλάνο Αξιολογήσεων (Multi-annual Evaluation Plan).
- Σύστημα Δεικτών Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (Monitoring and Evaluation Indicators) των Επιδράσεων του ΟΑΕΔ για διασφάλιση της ποσοτικής και ποιοτικής επάρκειας των διενεργούμενων αξιολογήσεων.
- Τεχνολογικές Υποδομές και Άλλα Εργαλεία Υποστήριξης (Technological Infrastructure and Other Supporting Tools) του Ολοκληρωμένου Συστήματος Αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου ενός σύγχρονου ολοκληρωμένου συστήματος ηλεκτρονικής τεκμηρίωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων (αξιοποίηση υφιστάμενου ΟΠΣ του ΟΑΕΔ).
- Μηχανισμούς Αποτελεσματικής Διακυβέρνησης του Ολοκληρωμένου Συστήματος Αξιολόγησης (Administrative Set-up for Effective System Governance).
- Ολοκληρωμένο Πλάνο Εγκαθίδρυσης και Λειτουργίας του Ολοκληρωμένου Συστήματος Αξιολόγησης (Master Implementation Plan).

Η στρατηγική για το σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου συστήματος αξιολόγησης των επιδράσεων των ΕΠΑ του ΟΑΕΔ θα πρέπει να διαμορφωθεί με βάση τις ευρύτερες επιδιώξεις, που περιγράφονται στον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό του ΟΑΕΔ.

5 Ενότητα Ε: Αξιολογικά συμπεράσματα της εφαρμογής των υφιστάμενων πεδίων πολιτικής των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και του υφιστάμενου συστήματος εσωτερικής Αξιολόγησης

1. Παρά το γεγονός ότι οι ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης αποτελούν διακριτό πεδίο δραστηριότητας του ΟΑΕΔ εδώ και 30 χρόνια, στο διάστημα αυτό ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση των προγραμμάτων, όπως και η αποτελεσματική διοικητική τους διαχείριση δεν έχει επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να η επανακαθοριστεί η κατεύθυνση του Οργανισμού ως προς τη φιλοσοφία, τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεών του.
2. Πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες ότι τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών δεν μπορούν να αποτελέσουν μια συνολική πολιτική για την απασχόληση. Οφείλουν να εσιάζονται σε ομάδες του εργατικού δυναμικού που αντιμετωπίζουν προβλήματα απασχόλησης, ενώ, ταυτοχρόνως, να διαθέτουν την κατάλληλη ευελιξία και προσαρμοστικότητα. Μέχρι τώρα, τα προγράμματα λειτουργούν ως μορφή γενικευμένης επιδότησης, οδηγώντας σε υπερεπιδότηση (Νέες Θέσεις Εργασίας).
3. Βασική αλλαγή και προϋπόθεση για την αναμόρφωση των προγραμμάτων είναι να μεταβληθούν αυτά από προγράμματα που εξυπηρετούν τα προγράμματα σε προγράμματα που εξυπηρετούν τις ανάγκες των ανέργων και των επιχειρήσεων. Με άλλα λόγια, η δραστηριότητα του ΟΑΕΔ να παύσει να είναι προγραμμα-κεντρική και να γίνει ανθρωποκεντρική.
4. Ουσιώδη και καθοριστικό ρόλο οφείλει να διαδραματίσει η εξατομικευμένη παρέμβαση. Η αναλυτική και σε βάθος συνέντευξη των ανέργων και η διάγνωση των εργασιακών αδυναμιών. Τα προγράμματα πρέπει να προσαρμοστούν στις αδυναμίες των ανέργων και στη δυναμική των επιχειρήσεων.
5. Η εκπαίδευση, ευαισθησία και η εργασιακή εμπειρία των συμβούλων απασχόλησης αποτελεί τον καθοριστικό παράγοντα αναβάθμισης, όχι μόνον της εφαρμογής, αλλά και του σχεδιασμού και της προσαρμογής των προγραμμάτων.

6. Επιβάλλεται να δημιουργηθεί και να λειτουργήσει ενιαίο πληροφοριακό σύστημα απασχόλησης – ασφάλισης με πλήρη δικτύωση και κατάγραφή των σχετικών πληροφοριών.
7. Παράλληλα, επιβάλλεται η δημιουργία ενός συστήματος ανάλυσης των πληροφοριών σε τοπικό, περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο και η τακτική υποβολή (ανά τρίμηνο) εκθέσεων από τους εργασιακούς συμβούλους με βάση διαρθρωμένου ερωτηματολογίου.
8. Θα πρέπει να διαχωριστεί, έστω και προσωρινά, ο σχεδιασμός των προγραμμάτων από τη διοικητική λειτουργία έγκρισης των προγραμμάτων. Ο σχεδιασμός πρέπει να βασίζεται σε ήδη διαθέσιμο στατιστικό υλικό για την αγορά εργασίας και σε καλή γνώση της εμπειρίας σχεδιασμού σε άλλες χώρες της ΕΕ. Η εφαρμογή ενός σύνθετου συστήματος σχεδιασμού που θα περιλαμβάνει δύο φάσεις (top-down και εν συνεχεία bottom – up) είναι δυνατή μόλις επιτευχθεί η επαρκής λειτουργία των ΚΠΕ, παράλληλα με την εφαρμογή αρχών MBO (management by objectives).
9. Η on going αξιολόγηση εξαρτάται από το βάθος των πληροφοριών και την ταχύτητα συλλογής και επεξεργασίας. Μπορεί να αποτυπωθεί σε σειρά δεικτών αποτελεσμάτων και χρηματικών ροών που θα επιτρέπουν την άμεση αντίληψη των προβλημάτων και το πού εμφανίζονται.
10. Οι ex post αξιολογήσεις οφείλουν να ανταποκριθούν στα διεθνή πρότυπα αξιολόγησης. Η μέχρι σήμερα πρακτική δεν έχει δώσει αποτελέσματα, ενώ και οι υποδείξεις δεν έχουν ληφθεί υπόψη σε μεγάλο βαθμό.
11. Σκοπός της αξιολόγησης πρέπει να είναι η υποβοήθηση του έργου που επιτελείται, ο εντοπισμός λαθών και η διόρθωσή τους.
12. Τα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης του ΟΑΕΔ οφείλουν να αναζητήσουν συνέργειες με υπόλοιπες εφαρμοζόμενες πολιτικές είτε του ίδιου του ΟΑΕΔ, είτε, κυρίως, με προγράμματα λοιπών υπουργείων, οργανισμών ή κοινωνικών εταίρων.